

**GAUSDAL
KOMMUNE**

Analysen

Økonomisk bærekraft 26-29

Innhold

1. Langsiktige trender
2. KOSTRA-analyse – ressursbruk i tjenestene - sammenligning.
3. Oppsummering av status i planområdene.

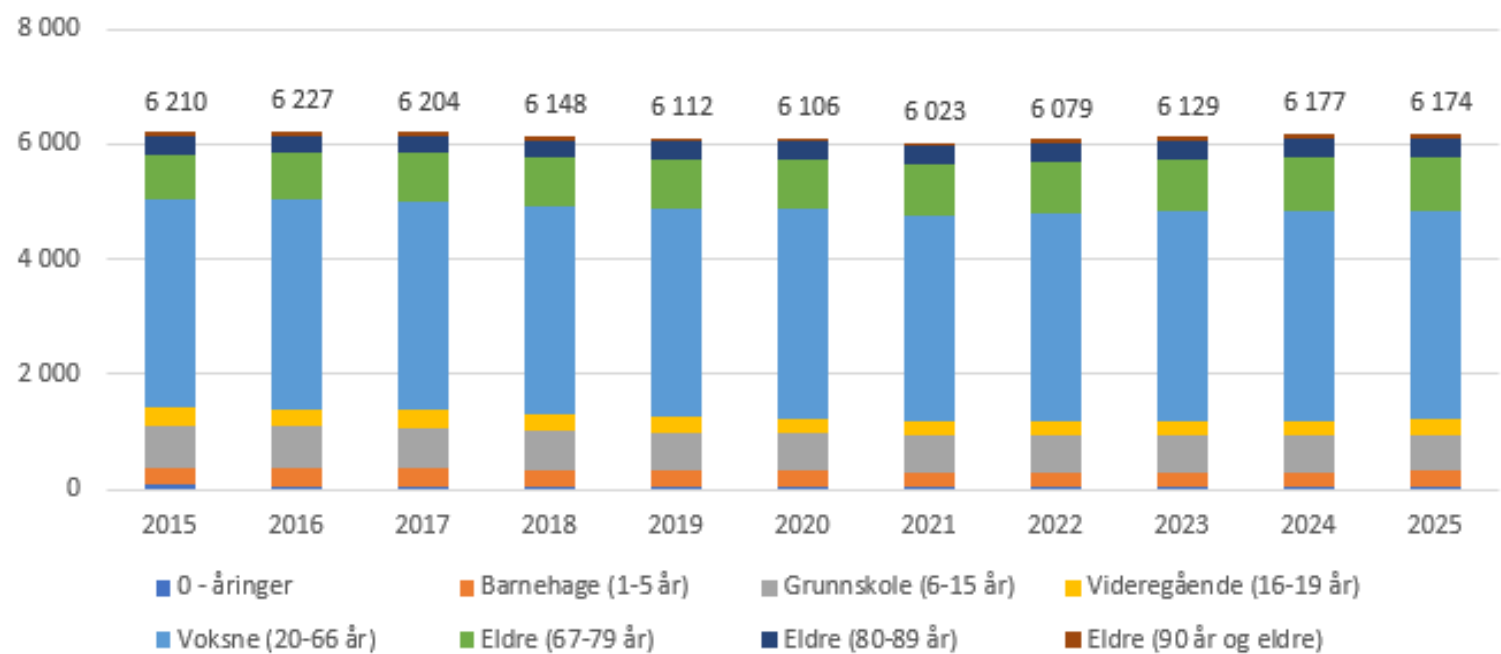
...mye interessant informasjon også på
<https://www.ssb.no/kommunefakta/gausdal>

1. Langsiktige trender

Innbyggerutvikling siste 10 år fordelt på aldersgrupper

Historisk befolkningsutvikling fordelt på aldersgruppe

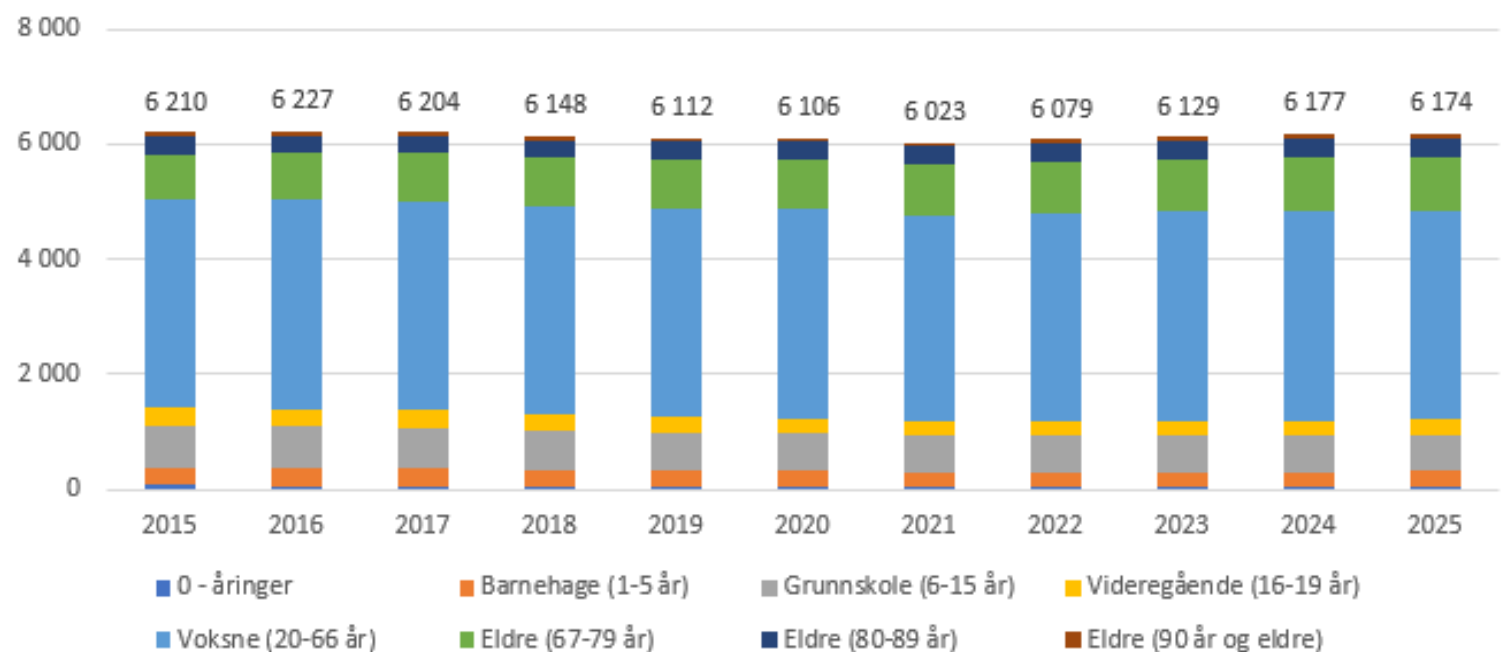
 Total reduksjon på -0,6% eller 36 personer

	Endring i antall	prosent	Total januar 2025
 Reduksjon	-15	-21,4%	55
 Reduksjon	-49	-16,1%	256
 Reduksjon	-92	-13%	613
 Reduksjon	-53	-15,9%	280
 Økning	+5	+0,1%	3618
 Økning	+148	+18,8%	937
 Økning	+21	+6,6%	341
 Reduksjon	-1	-1,3%	74

Innbyggerutvikling siste 10 år fordelt på aldersgrupper

Historisk befolkningsutvikling fordelt på aldersgruppe

 Total reduksjon på -0,6% eller 36 personer

	Endring i antall	prosent	Total januar 2025
 Reduksjon	-15	-21,4%	55
 Reduksjon	-49	-16,1%	256
 Reduksjon	-92	-13%	613
 Reduksjon	-53	-15,9%	280
 Økning	+5	+0,1%	3618
 Økning	+148	+18,8%	937
 Økning	+21	+6,6%	341
 Reduksjon	-1	-1,3%	74

Framtidig utgiftsbehov

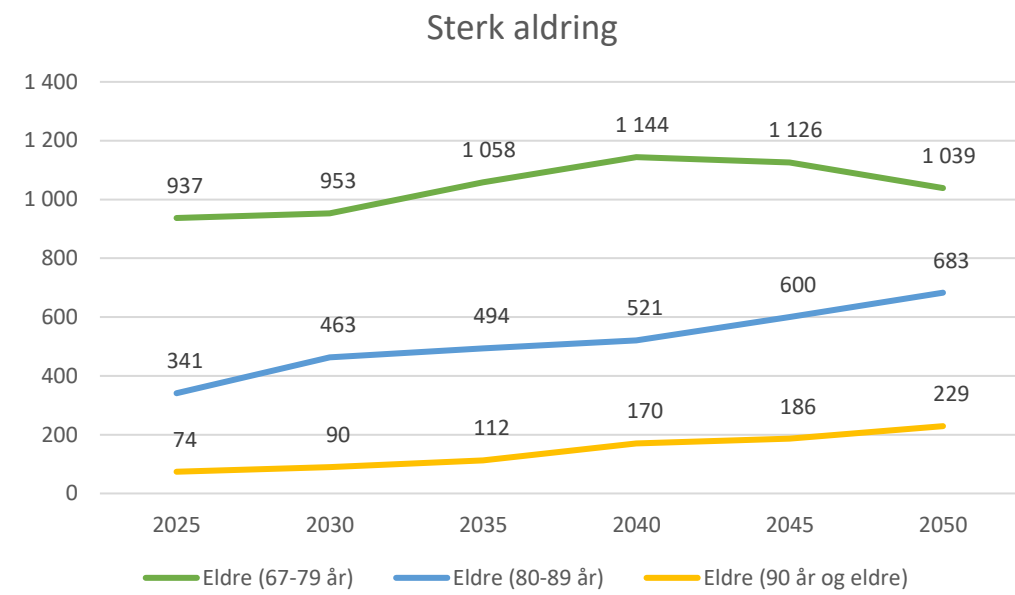
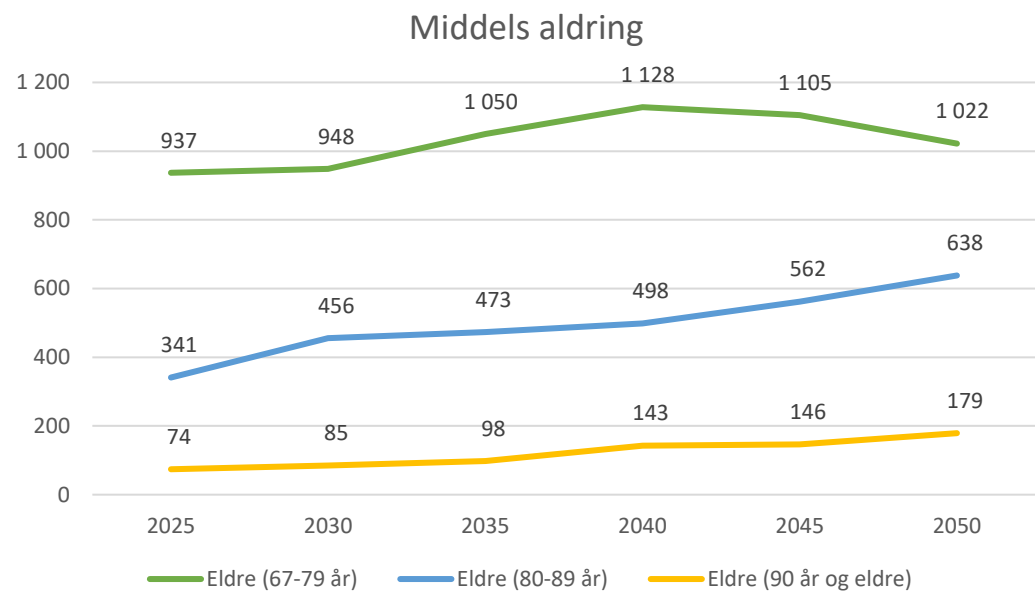
3441 GAUSDAL

**Anslag årlig endring i kommunens utgiftsbehov (i 1000 krone
(2025 kroner og endring fra 1.1.2025)**

Endring							SUM
utgiftsbehov per 1.1	og omsorg	Grunnskole	Barnehage	Sosial	Imnehelse	Barnevern	GAUSDAL
2026	2 728	-3 376	4 084	188	160	-210	3 574
2027	7 771	-4 083	0	-380	242	-220	3 330
2028	8 582	-3 435	-817	53	120	-225	4 277
2029	4 000	-541	-1 361	-106	249	-266	1 974
2030	2 889	-784	-1 361	-47	109	-206	599
2031	2 274	-3 840	1 361	-176	308	-198	-270
2032	3 134	-784	817	-327	33	-190	2 683
2033	5 362	-1 564	0	45	226	-179	3 889
2034	4 945	1 117	0	-436	165	-155	5 636
2035	614	-942	272	-19	278	-182	22
Sum 2026-2035	42 299	-18 233	2 995	-1 206	1 889	-2 031	25 713

Prognosen understreker behovet for å «handle nå» og planlegge langsiktig

Antall eldre øker mot 2045 uansett alternativ

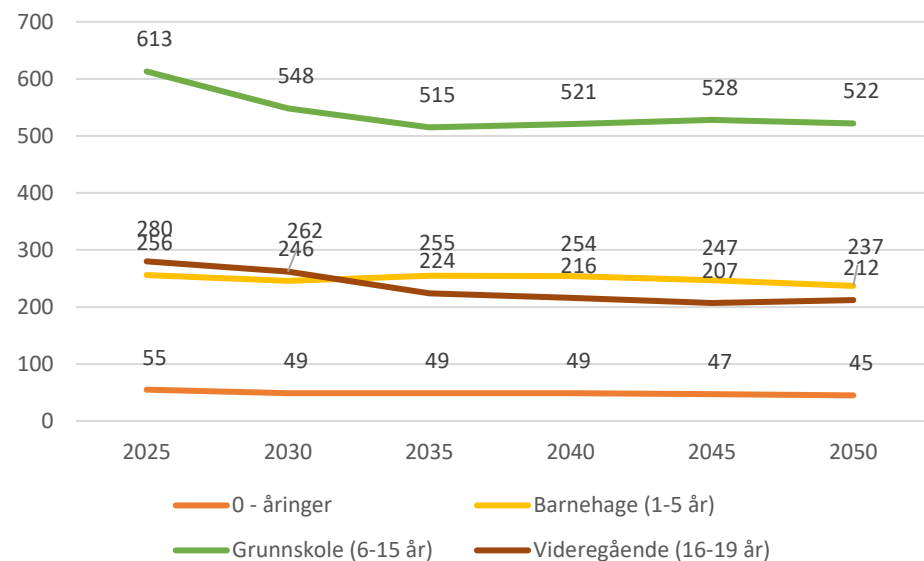

	2025	2035	2045
 67-79 år:	937	1050	1105
 80-89 år:	341	473	562
 90 år +:	74	98	146

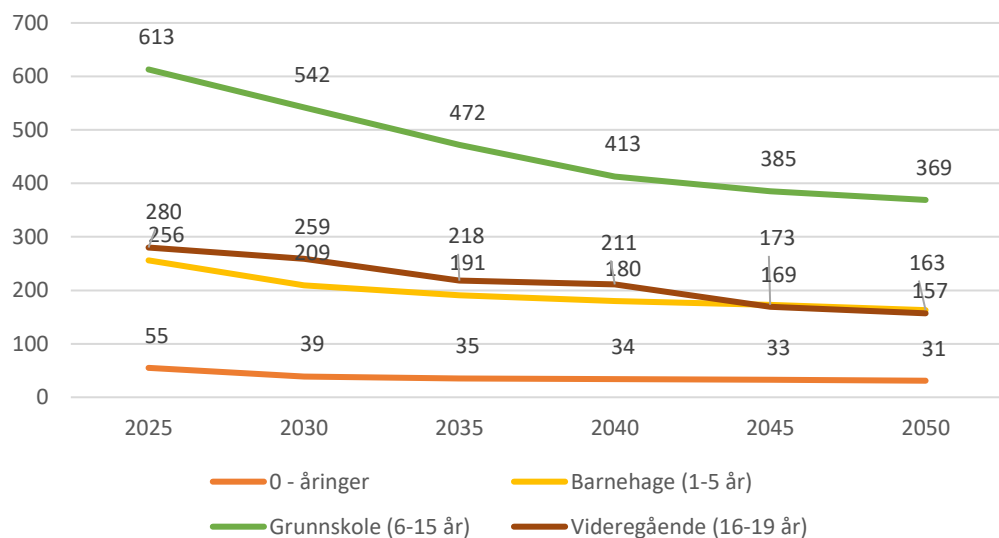
	2025	2035	2045
 67-79 år:	937	1058	1126
 80-89 år:	341	494	600
 90 år +:	74	112	186

Antall barn og unge reduseres mot 2045 uansett alternativ

Middels aldring

Sterk aldring

	2025	2035	2045
 Barnehagebarn	311	304	294
 Grunnskolebarn	613	515	528

	2025	2035	2045
 Barnehagebarn	311	226	206
 Grunnskolebarn	613	472	385

Oppsummering

Trenden viser at andelen eldre øker og andelen unge reduseres

Lik trend for hele Norge

Økt rekruttering er ikke løsningen

Man må håndtere etterspørsel etter helse- og omsorgstjenester annerledes i 2042

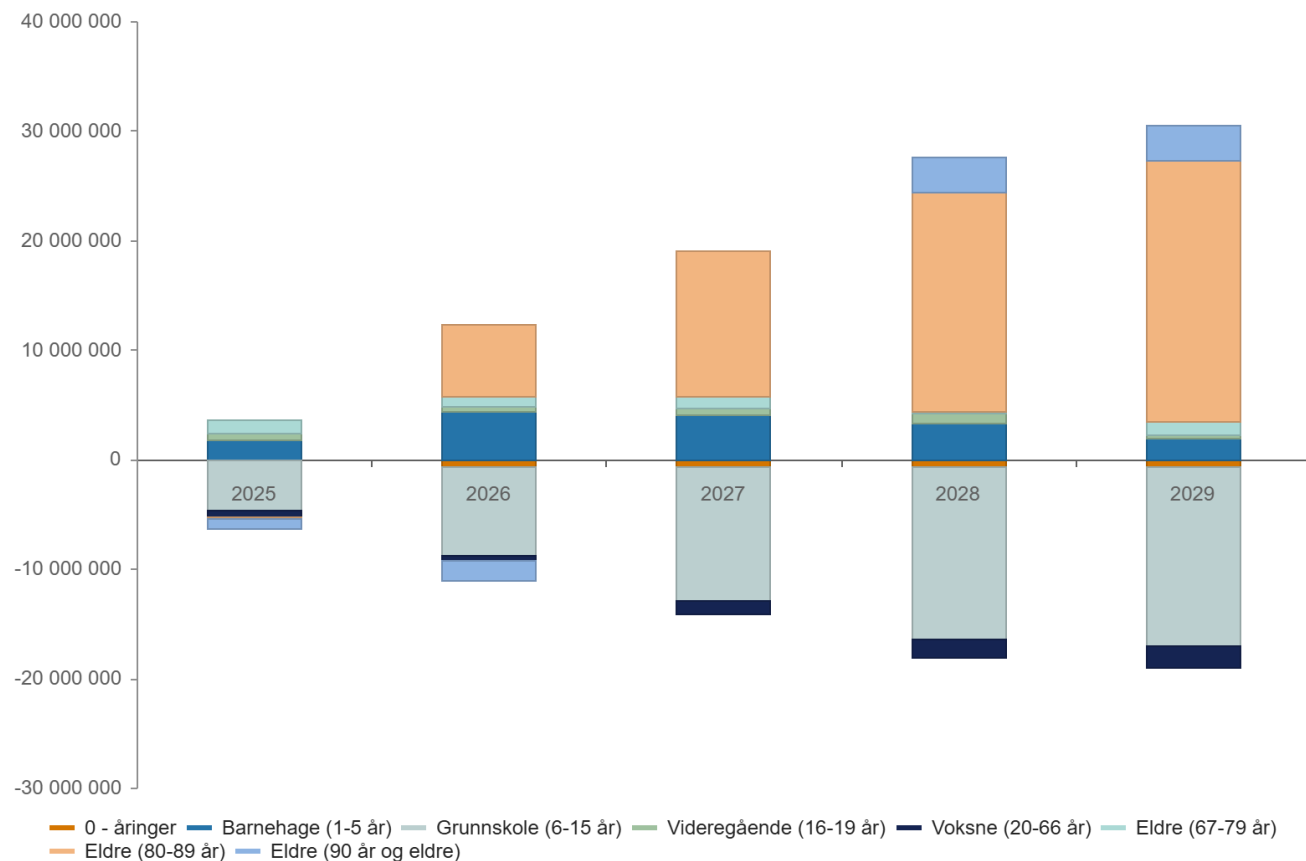
Foreta endringer og prioriteringer for å sikre at det skal være godt og trygt å bo i kommunen i framtiden

Det lange perspektivet – hva betyr det for Gausdal?

- Den demografiske utfordringen vil gi behov for en reallokering av ressurser fra de unge til de gamle, på grunn av «eldrebølgen».
- Samtidig oppleves en «yngrebølge», der mange under 67 år, krever en større del av ressursbruken innen pleie og omsorg (habilitering, psykisk helse, helse og mestring, barnevern og Nav).
- Ressursene i kommunal sektor består av penger, medarbeidere og kompetanse, og endringen i tjenestesammensetningen vil kreve endringer i pengebruk, sammensetningen av fagkompetanse og kapasiteten i ulike enheter.
- En skrittvis tilpasning av dagens tjenestetilbud vil trolig ikke være nok.
- En økonomisk kontroll i form av balanse mellom inntekter og utgifter, må være utgangspunktet for de store endringene som må gjøres.

Hvordan vil utgiftsbehovet (og behovet for tjenester) endre seg som en følge av demografiendringene?

- Tabellen viser hvordan endringer i befolkningssammensetningen (aldersinndeling) vil påvirke utgiftene.
- Utgiftene for eldre +80 vil øke årene som kommer.
- For unge og voksne vil utgiftene reduseres som følger av den demografiske utviklingen.

Demografiutgifter

I tabellen under vises den økonomiske effekten av endring i befolkningsprognosen fra ett år til neste. I grafen oppe til høyre vises tallene fra tabellen akkumulert. I begge beregningene vil basisåret være året før første år i visningene. For eksempel vil 2019 være basisåret som det beregnes ut fra dersom 2020 er første år i tabellen og grafen. Beregning av økonomisk endring som følge av befolkningsutviklingen er basert på TBU sin beregningsmetode.

Eksporter

	2025	2026	2027	2028	2029	Totalt
0 - åringer	0	-581 304	0	0	0	-581 304
Barnehage (1-5 år)	1 859 764	2 460 036	-180 782	-832 998	-1 388 330	1 917 690
Grunnskole (6-15 år)	-4 629 672	-3 472 254	-4 243 866	-3 472 254	-578 709	-16 396 755
Videregående (16-19 år)	557 338	-2 038	29 036	359 674	-549 186	394 824
Voksne (20-66 år)	-564 309	71 905	-667 397	-551 235	-309 564	-2 020 600
Eldre (67-79 år)	1 268 573	-400 602	133 534	-801 204	934 738	1 135 039
Eldre (80-89 år)	-221 432	6 864 392	6 642 960	6 642 960	3 985 776	23 914 656
Eldre (90 år og eldre)	-922 526	-922 526	1 845 052	3 228 841	0	3 228 841
Total	-2 652 264	4 017 609	3 558 537	4 573 784	2 094 725	11 592 391

Demografi-modellen til KS viser det økende utgiftsbehovet blant eldre, og det synkende blant de yngre.

2. KOSTRA-analyse – ressursbruken i tjenestene - sammenligning

KOSTRA-tall (2025): Sammenlignet med KOSTRA-gruppe 1 (39 kommuner) og i tillegg Øyer, Oppdal, Tynset og Hole.

Potensiell innsparing for Gausdal sammenlignet med andre og KOSTRA-gruppa.

	Øyer	Tynset	Oppdal	Hole	Kostragruppe 01
■ Grunnskole	-11,0	10,8	16,4	3,1	9,2
■ Pleie og omsorg	22,9	37,5	-6,1	23,9	19,8
■ Barnevern	5,0	-6,3	7,8	7,3	4,4
■ Barnehage	-3,1	-3,4	1,2	8,8	4,6
■ Kommunehelse	0,5	-0,1	-3,9	14,2	11,4
■ Sosiale tjenester	3,1	-2,4	-9,5	3,2	0,6
■ Kultur og idrett	0,0	-8,6	-12,4	-1,5	-2,3
■ Plan, kulturminner, natur og nærmiljø	-3,5	3,3	3,5	2,9	4,1
■ Adm, styring og fellesutgifter	-18,8	-10,8	-7,5	-3,8	-0,6
▲ ■ Andre områder	5,2	18,8	9,6	6,9	8,0

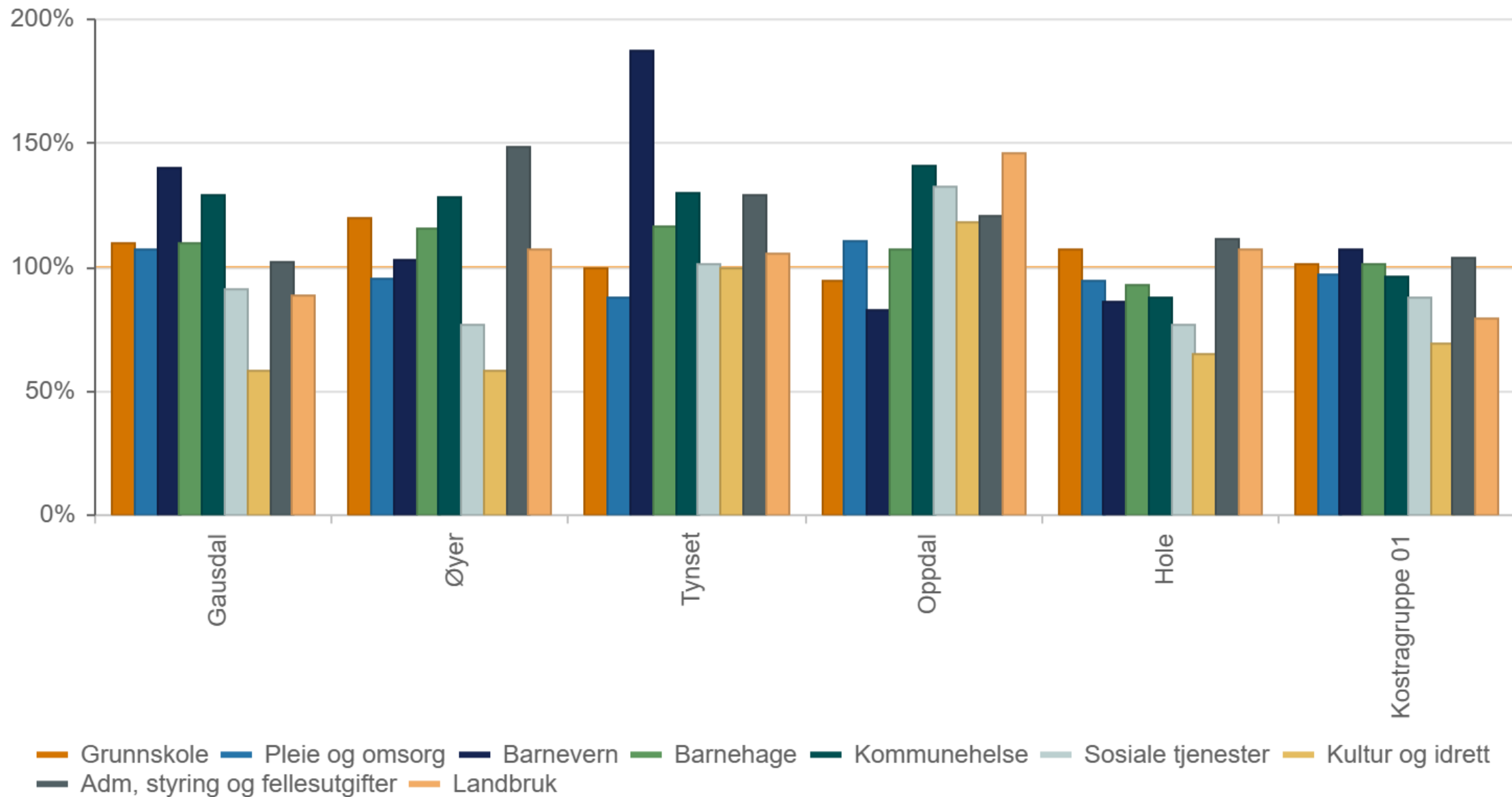
Kommunale boliger, samferdsel og kirke

▲ ■ Andre områder	5,2	18,8	9,6	6,9	8,0
Brann og ulykkesvern	0,8	-3,2	3,4	-6,9	-1,1
Kommunale boliger	1,0	-0,8	2,0	6,0	2,9
Samferdsel	3,0	8,1	0,3	4,0	1,3
Næringsforv. og konsesjonskraft	0,3	14,1	4,6	1,5	2,6
Landbruk	-0,8	-0,8	-2,7	-0,8	0,4
Kirke	0,9	1,3	2,0	3,1	1,9
Totalt	0,3	38,8	-1,0	65,0	59,2

Formål	Alders- gruppe	Indikator	Gausdal	Øyer	Tynset	Oppdal	Hole	Lavest i KOSTRA gruppen	Lavest i KOSTRA- gruppen - kroner	Gjennomsnitt for gruppen	Innbyggere i målgruppen	Teoretisk handlingsrom i mill.	Teoretisk handlingsrom %
► Kommunale boliger	Alle	Netto driftsutgifter pr. innbygger til Kommunale boliger (B)	600	431	735	273	-378	Sørreisa	-901	137	6 174	2,9	77
► Samferdsel	Alle	Netto driftsutgifter pr. innbygger til Samferdsel (B)	1 693	1 209	373	1 644	1 046	Stranda	-3 302	1 490	6 174	1,3	12

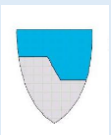

Ressursbruk

Planområde 1: Administrasjon, styring og fellesutgifter

Planområdet inneholder alle utgifter knyttet til den politiske og administrative styringen av kommunen; Resepsjon, politisk sekretariat, post- og arkiv, personal, informasjon, økonomi, internkontroll og utviklingsoppgaver, alle folkevalgte organ, kontroll og revisjon, interkommunale samarbeid, fellesposter som forsikringer, frikjøp hovedtillitsvalgte og felles IKT-utgifter.

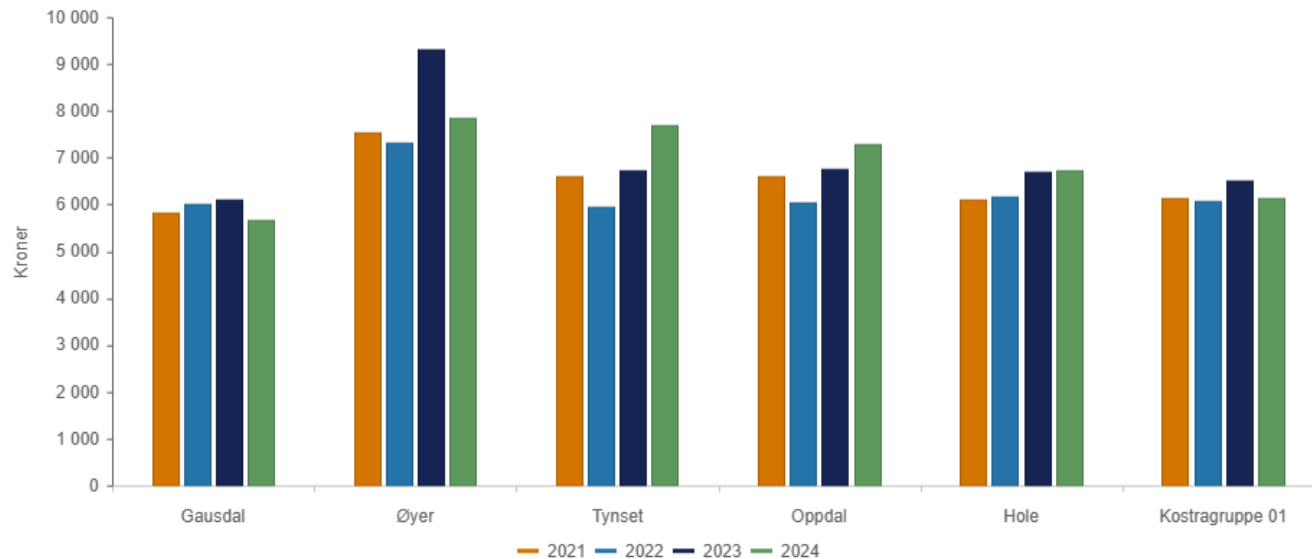

Adm., styring og fellesutgifter

Netto driftsutgifter til administrasjon og styring i kr. pr. innb (B)

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

	2021	2022	2023	2024
Gausdal	5 836	6 008	6 107	5 674
Øyer	7 544	7 313	9 309	7 863
Tynset	6 613	5 946	6 735	7 691
Oppdal	6 606	6 047	6 764	7 278
Hole	6 117	6 169	6 683	6 717
Kostragruppe 01	6 148	6 086	6 516	6 127

- Administrasjon og styring omfatter administrasjon, kontroll og tilsyn, politisk styring, eiendomsforvaltning og utgifter til rådhus.
- Gausdal ligger under snittet for KOSTRA-gruppe 1, omtrent 450 kroner pr innbygger.
- Samtidig ligger Gausdal 1000-2000 kroner pr innbygger under sammenligningskommunene.

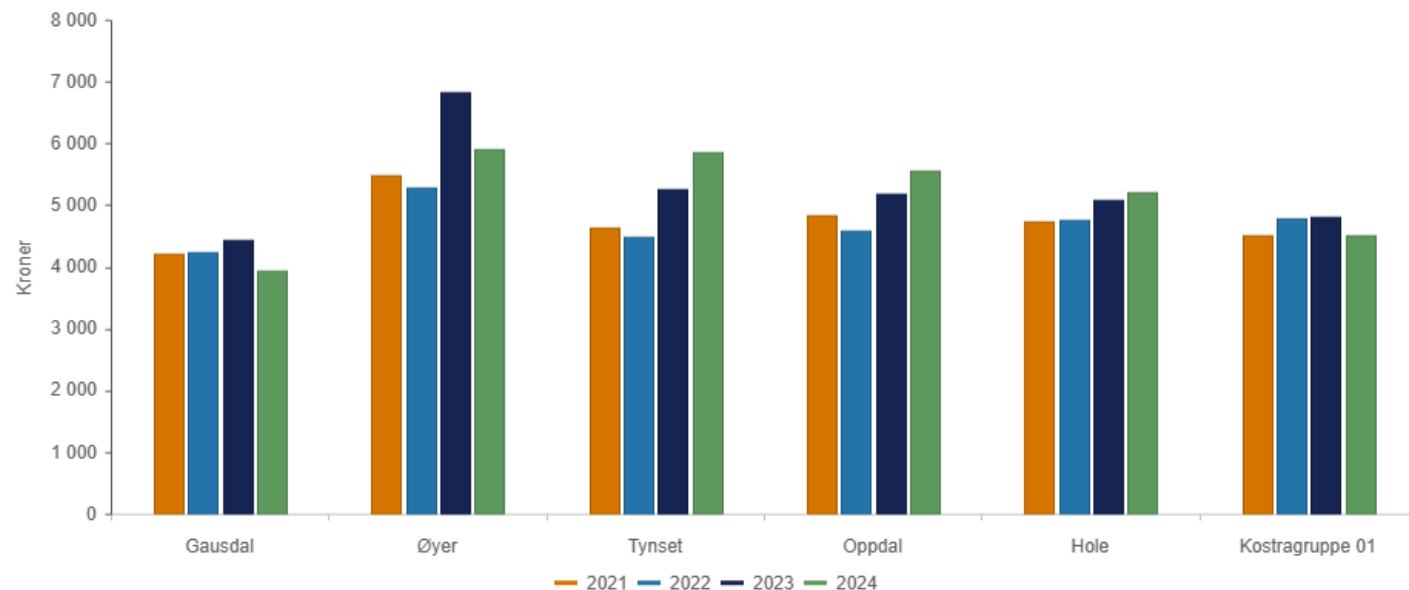

Administrasjon

Netto driftsutgifter per innbygger (120) administrasjon (B)

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

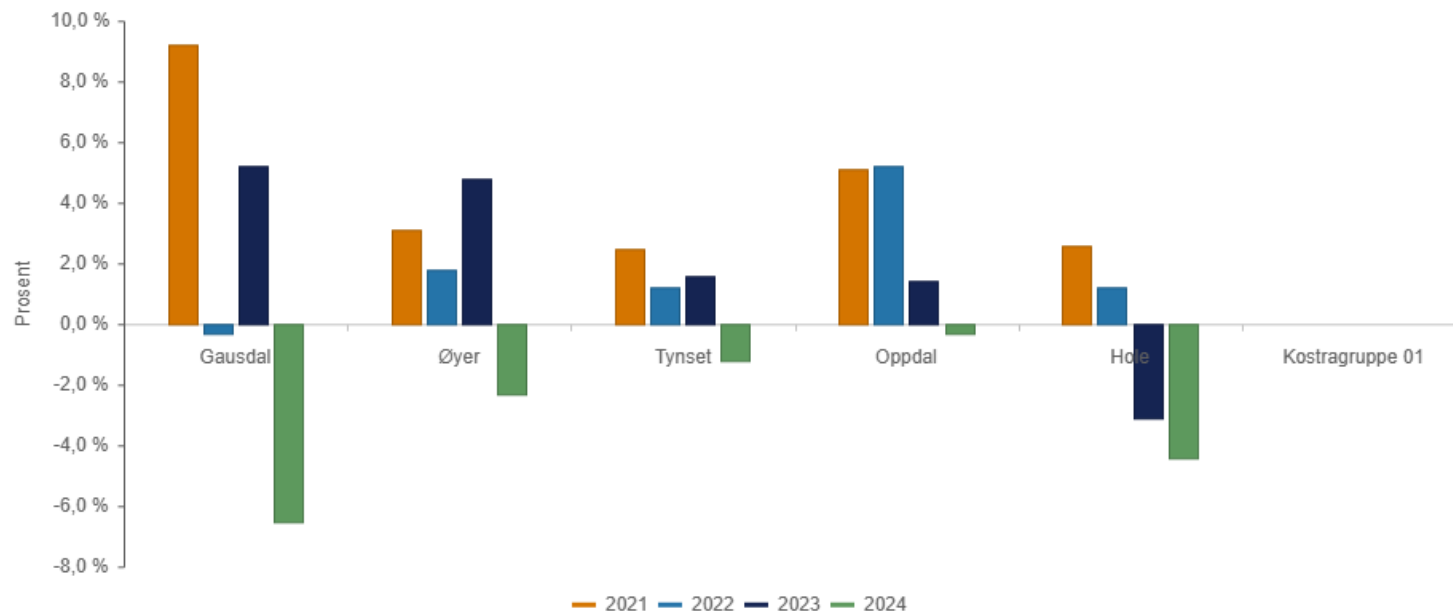
- Ser vi **kun** på administrasjon, driver Gausdal omtrent 500 kroner billigere pr innbygger enn snittet i KOSTRA-gruppa.
- Satt opp mot sammenligningskommunene er det rundt 1000-1500 kroner lavere pr innbygger.

	2021	2022	2023	2024
Gausdal	4 211	4 236	4 431	3 947
Øyer	5 482	5 273	6 837	5 899
Tynset	4 638	4 490	5 251	5 867
Oppdal	4 827	4 590	5 191	5 562
Hole	4 736	4 771	5 082	5 208
Kostragruppe 01	4 499	4 778	4 814	4 519

Økonomi – netto driftsresultat

(Fylkes-)Kommunekasse Netto driftresultat i prosent av brutto driftsinntekter (prosent)

- Sterkt negativt netto driftsresultat i % av brutto driftsinntekter.
- Disposisjonsfond i % av brutto driftsinntekter ligger i øvre sjikt.
- Høyere netto lånegjeld enn KOSTRA-gruppa.
- Arbeidskapitalen er godt over nivået til KOSTRA-gruppa (pga. disposisjonsfondet).

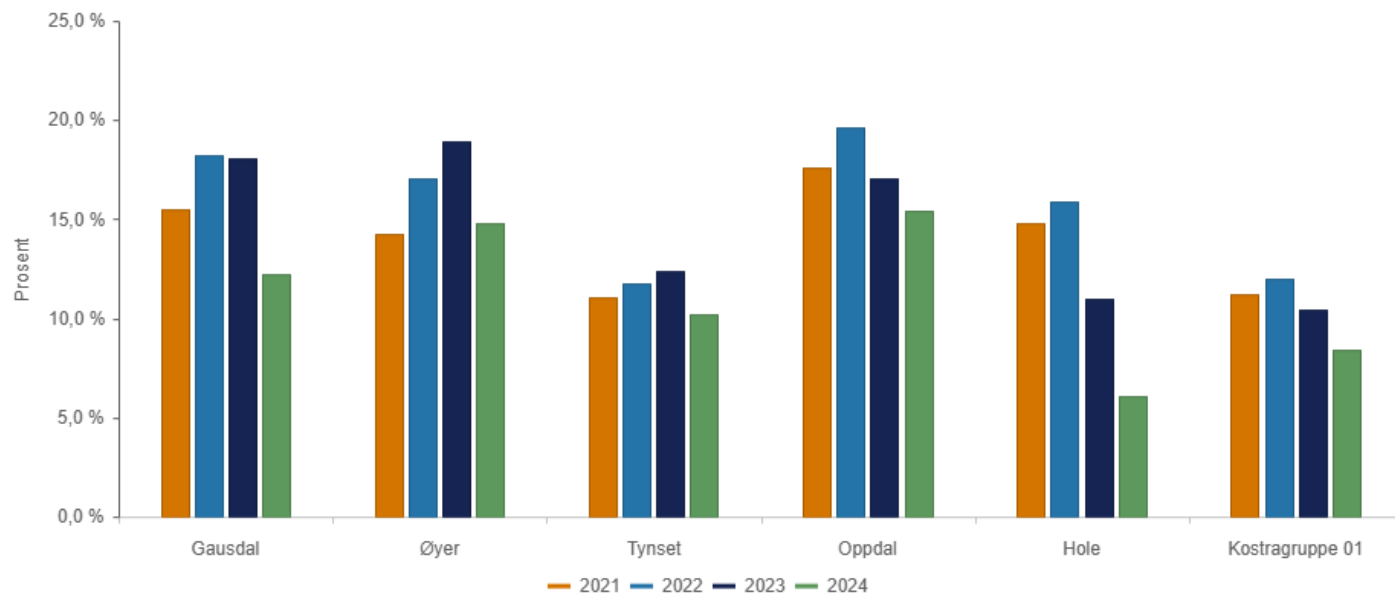
	2021	2022	2023	2024
Gausdal	9,2 %	-0,3 %	5,2 %	-6,5 %
Øyer	3,1 %	1,8 %	4,8 %	-2,3 %
Tynset	2,5 %	1,2 %	1,6 %	-1,2 %
Oppdal	5,1 %	5,2 %	1,4 %	-0,3 %
Hole	2,6 %	1,2 %	-3,1 %	-4,4 %

Kostragruppe 01

Økonomi – Disposisjonsfond

Disposisjonsfond i prosent av brutto driftsinntekter (B)

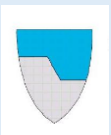
	2021	2022	2023	2024
Gausdal	15.5 %	18.2 %	18.1 %	12.2 %
Øyer	14.2 %	17.1 %	18.9 %	14.8 %
Tynset	11.1 %	11.8 %	12.4 %	10.2 %
Oppdal	17.6 %	19.6 %	17.0 %	15.4 %
Hole	14.8 %	15.9 %	11.0 %	6.1 %
Kostragruppe 01	11.3 %	12.0 %	10.4 %	8.4 %

- Disposisjonsfondet har falt fra 18.1% av brutto driftsinntekter I 2023 til 12.2% I 2024
- Økte driftsutgifter og redusert beholdning på disposisjonsfondet fører begge til en reduksjon.
- Ligger på nivå med sammenligningskommunene, og over KOSTRA-gruppa.

Planområde 2: Næring og miljø

Planområdet omfatter næring, landbruk og miljø. I dette inngår de interkommunale samarbeidene (3:1) Lillehammer-regionen Vekst (næringsutvikling) og Landbrukskontoret i Lillehammer-regionen (landbruksforvaltning).

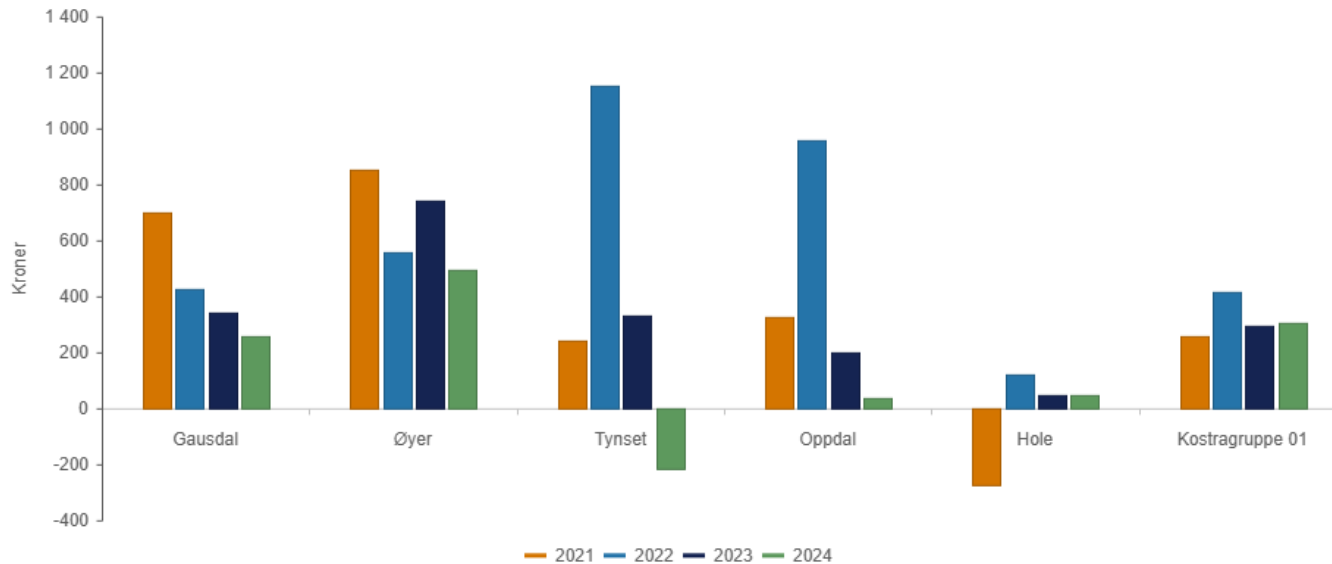

Næringslivet

Netto driftsutgifter per innbygger (325) tilrettelegging og bistand for næringslivet (B)

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

	2021	2022	2023	2024
Gausdal	698	426	341	256
Øyer	852	558	740	495
Tynset	242	1 153	331	-218
Oppdal	325	955	203	37
Hole	-273	123	47	48
Kostragruppe 01	256	418	293	307

- Gausdal ligger litt under snittet i KOSTRA-gruppe 1.
- Driftsutgiftene varierer mye både mellom kommuner og internt i dem.
- Grunnkostnaden for Gausdal er 1 årsverk næringsrådgiver, samt andel av driftskontander i LRV.

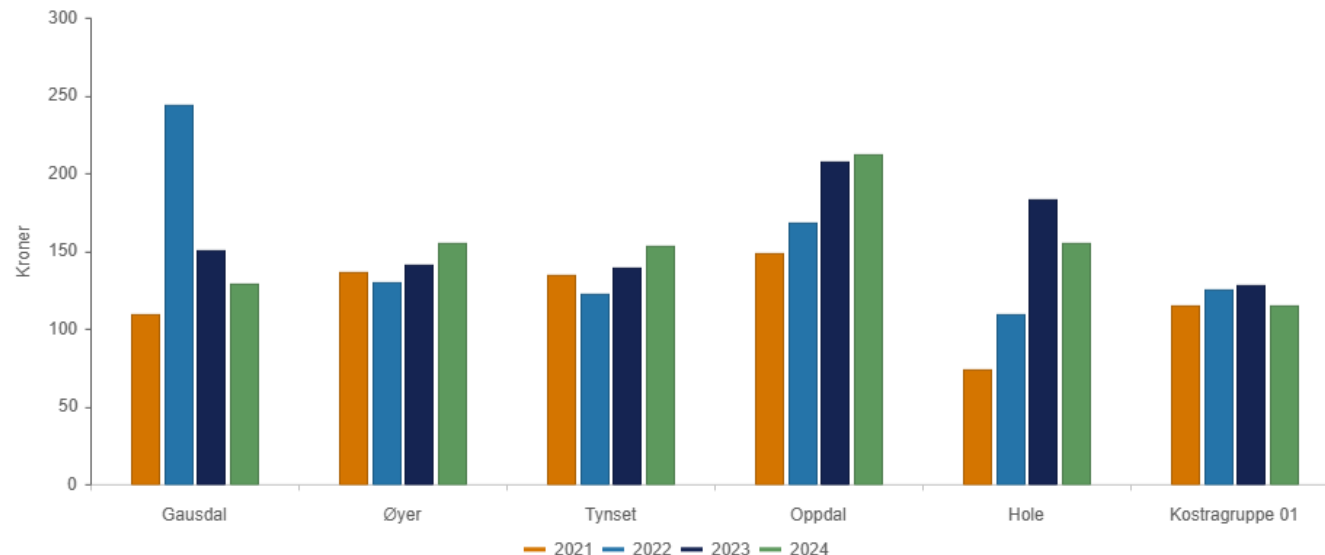
Landbruk

Landbruksforvaltning og landbruksbasert næringsutvikl.

nettodriftsutgifterbeløp pr innb (kr)

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

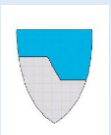
- Gausdals utgifter til Landbrukskontoret er generelt stabile, men et stort utslag i 2022 pga. et politisk vedtak.
- Utgiftene er nokså tilsvarende KOSTRA-gruppa.
- Ligger litt under sammenligningskommunene.

	2021	2022	2023	2024
Gausdal	110	243	151	129
Øyer	137	130	141	155
Tynset	134	122	140	154
Oppdal	148	169	208	212
Hole	73	109	183	155
Kostragruppe 01	115	125	128	115

Planområde 3: Grunnskole

Planområdet omfatter undervisning ved barneskolene i Forset, Fjerdum og Follebu, samt Gausdal ungdomsskole, voksenopplæringen og skolefritidsordningene ved Forset, Fjerdum og Follebu skoler. I KOSTRA-tallene er PPT relatert til grunnskole inkludert, men i Gausdal er PPT organisert under Familie og helse.

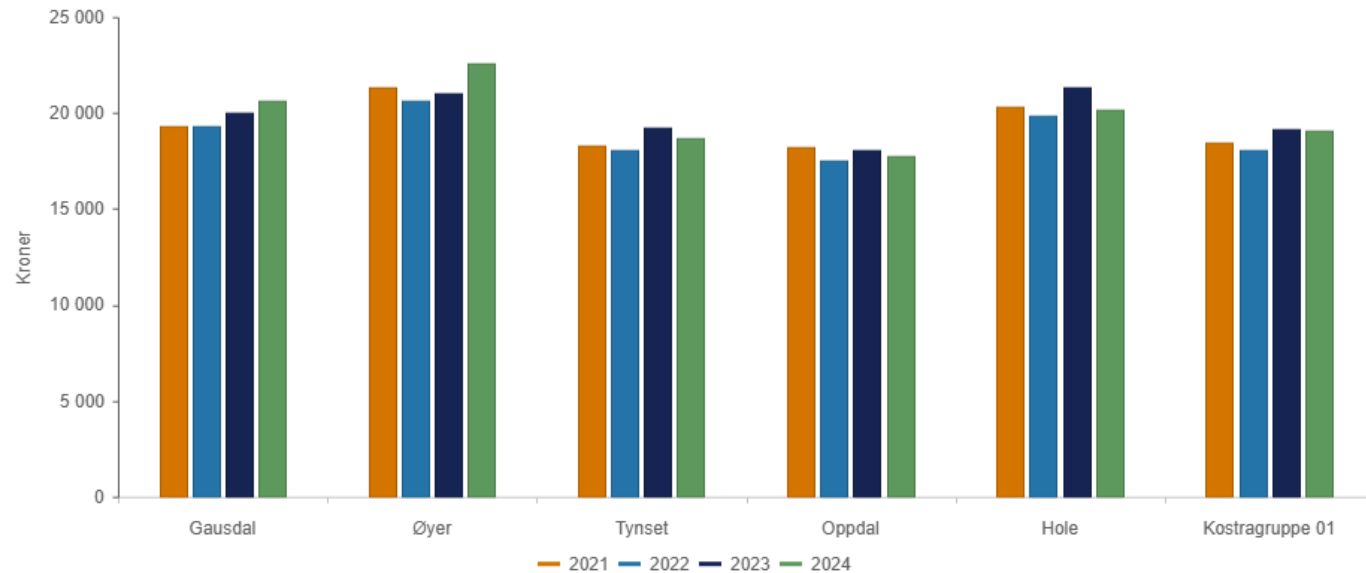

Grunnskole

Netto driftsutgifter pr. innbygger til Grunnskole (B) (Kommunekasse)

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

- Her inngår undervisning, SFO, skolebygninger, skoleskyss, voksenopplæring og PPT.
- Skolebygninger kan nevnes i sammenheng med endringer i skolestruktur.
- Omtrent 1600 kroner mer i utgifter pr. Innbygger enn KOSTRA-gruppa.
- En samlet forskjell på ca. 10 mill.

	2021	2022	2023	2024
Gausdal	19 301	19 320	19 993	20 670
Øyer	21 335	20 603	21 061	22 612
Tynset	18 294	18 058	19 268	18 653
Oppdal	18 237	17 525	18 082	17 768
Hole	20 358	19 888	21 319	20 200
Kostragruppe 01	18 450	18 065	19 176	19 054

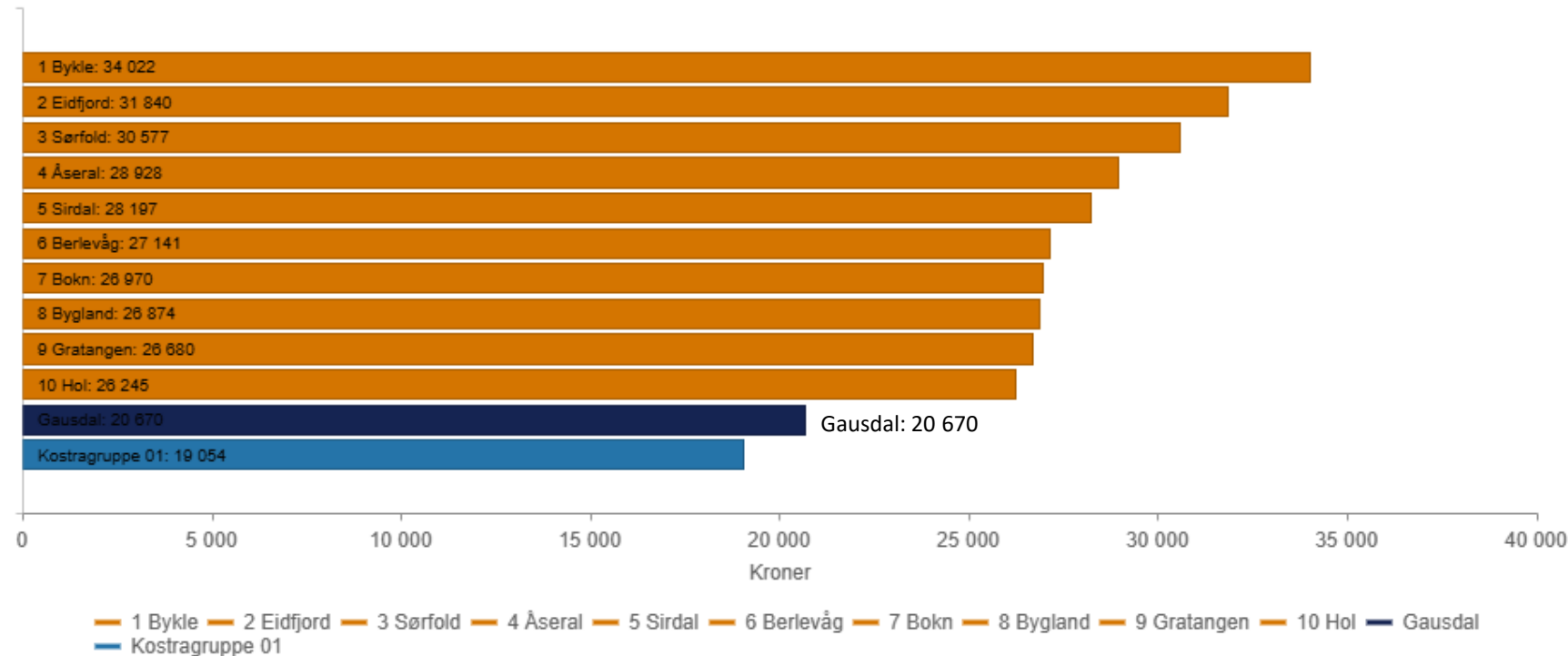
Grunnskole – de 10 høyeste i KOSTRA-gruppa

Netto driftsutgifter pr. innbygger til Grunnskole (B) (Kommunekasse)

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

10 høyeste

Hva forklarer forskjellene og hvor mye betyr hver faktor?

1. Gjennomsnittlig skolestørrelse påvirker;
 - Antall elever i gruppa; det er "vanskelig" å ha høyt antall elever i gruppa hvis det ikke finnes flere elever....OG
 - Lavt elevtall i gruppa gir høy lærertetthet pr. gruppe og dermed høy lærertetthet pr. elev = høye utgifter pr. innb. 6-15 år
2. Ressursandel/nivå til spesialundervisning
3. Lønnsansiennitet/nivå pr. årsverk (kan ikke beregnes)
4. Lokale prioriteringer på årsverkstetthet/elevtimer generelt
5. Øvrige driftsutgifter som er knyttet til undervisning (ikke drift bygninger)

«Struktur»

	2022-23 ?		2023-24 ?		2024-25 ?	
	Alle trinn ?		Alle trinn ?		Alle trinn ?	
	Alle trinn ?		Alle trinn ?		Alle trinn ?	
	Alle kjønn ?		Alle kjønn ?		Alle kjønn ?	
	Kommunal ?		Kommunal ?		Kommunal ?	
Nasjonalt - Fylke - Kommune - Enhet	Antall elever ?	Antall skoler ?	Antall elever ?	Antall skoler ?	Antall elever ?	Antall skoler ?
- Hele landet	606 991	2 457	606 159	2 428	599 836	2 409
- Innlandet	37 933	197	37 909	192	37 455	186
- Gausdal	622	4	612	4	597	4
Fjerdum skole	158		150		145	
Follebu skole	152		136		130	
Forset skole	117		117		115	
Gausdal ungdomsskole	195		209		207	

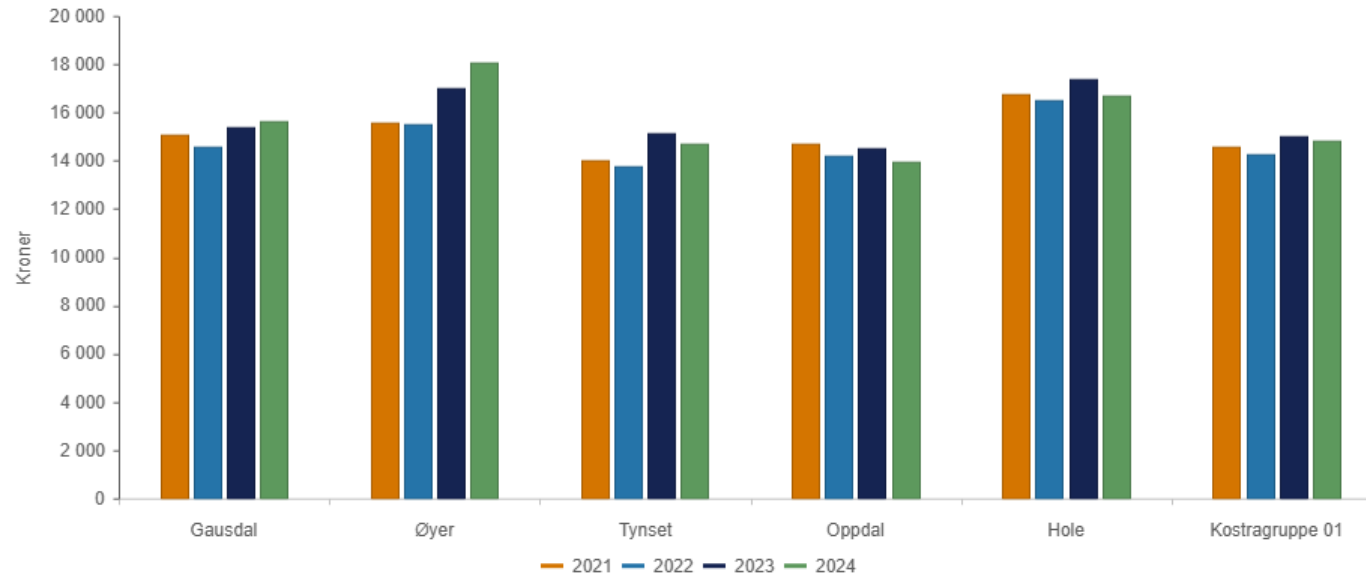
«Smådriftsulemper» i fht. kostnadseffektivitet...

Grunnskole – ren undervisning

Netto driftsutgifter per innbygger (202) grunnskole (B) (Kommunekasse)

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

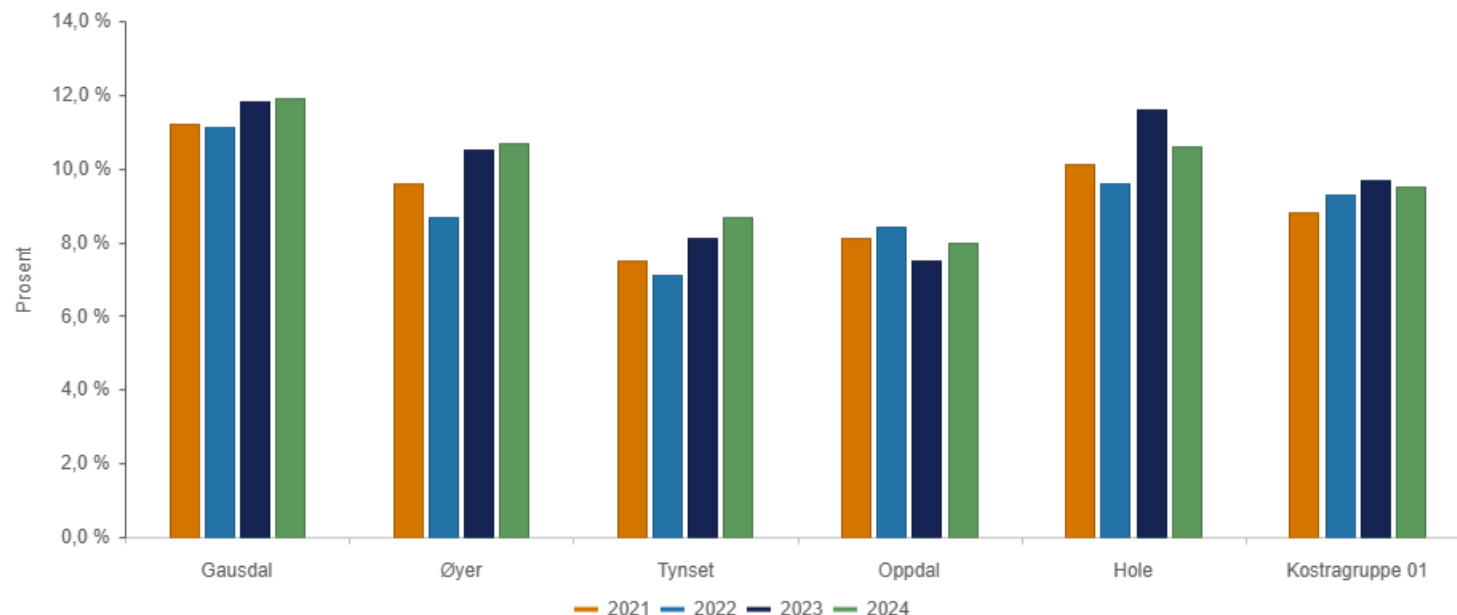

- Noe høyere utgifter til ren undervisning enn snittet.
- Kr. 800,- mer enn snittet i KOSTRA-gruppa, dvs. ca. kr. 4,8 mill.
- Kan dels forklares med høyere andel spesialpedagogiske tiltak.

Grunnskole - spesialundervisning

Andel elever i grunnskolen som får spesialundervisning

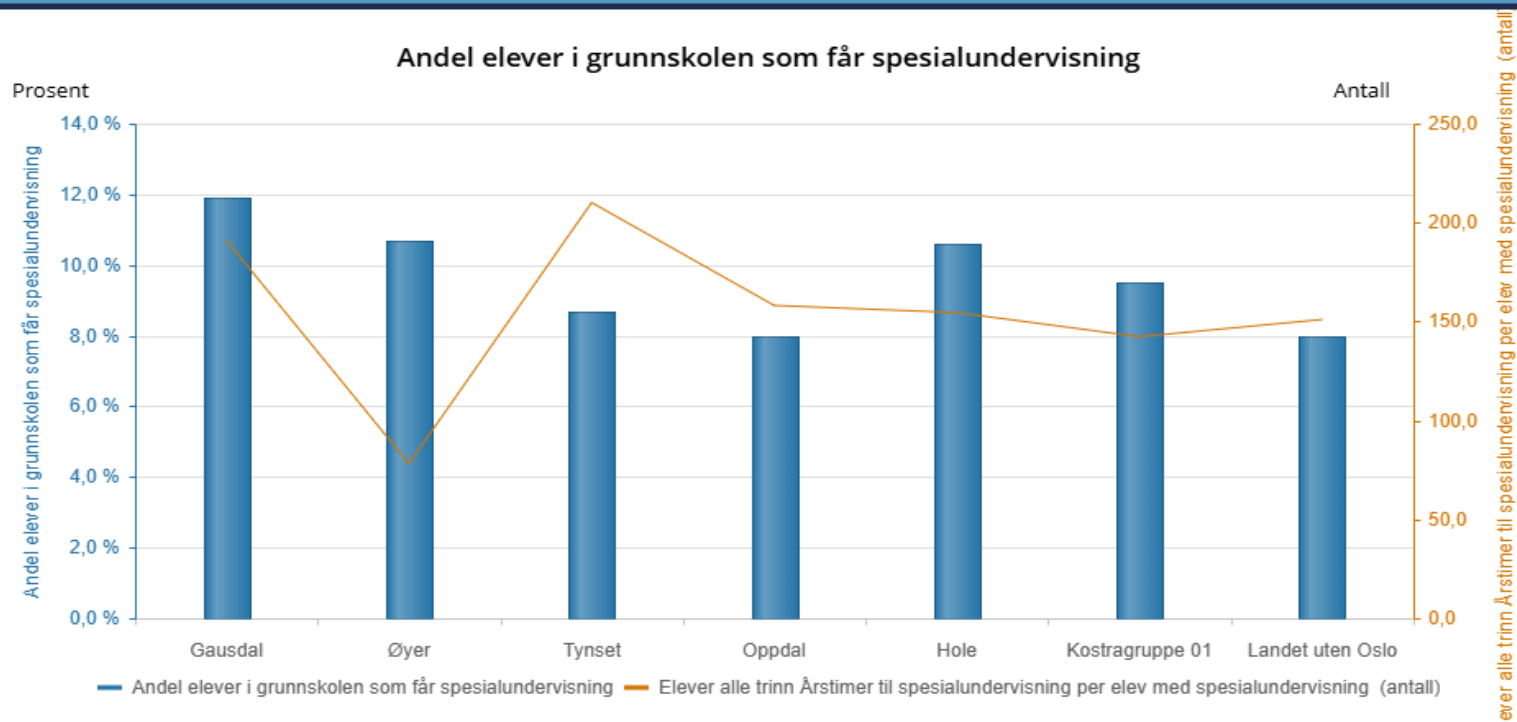

- Andel elever som får spesialundervisning er høyt i Gausdal.
- Den stigende trenden kan også sees hos KOSTRA-gruppa og sammenligningskommunene.
- Gausdal ligger høyere enn alle disse.

	2021	2022	2023	2024
Gausdal	11,2 %	11,1 %	11,8 %	11,9 %
Øyer	9,6 %	8,7 %	10,5 %	10,7 %
Tynset	7,5 %	7,1 %	8,1 %	8,7 %
Oppdal	8,1 %	8,4 %	7,5 %	8,0 %
Hole	10,1 %	9,6 %	11,6 %	10,6 %
Kostragruppe 01	8,8 %	9,3 %	9,7 %	9,5 %

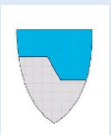
2024-tall indikerer; gir til mange og hver elev får litt flere årstimer = høyere ressursbruk på spes.underv. enn Kgr. 1

	Andel elever i grunnskolen som får spesialundervisning	Elever alle trinn Årstimer til spesialundervisning per elev med spesialundervisning (antall)
Gausdal	11,9 %	191,1
Øyer	10,7 %	78,1
Tynset	8,7 %	210,1
Oppdal	8,0 %	158,1
Hole	10,6 %	154,5
Kostragruppe 01	9,5 %	142,3
Landet uten Oslo	8,0 %	151,0

Planområde 4: Barnehage

Planområdet omfatter Kornhaug, Forset og Fjerdum barnehager, samt tilskudd til private barnehager. PPT-kostnader relatert til barnehage er inkludert.

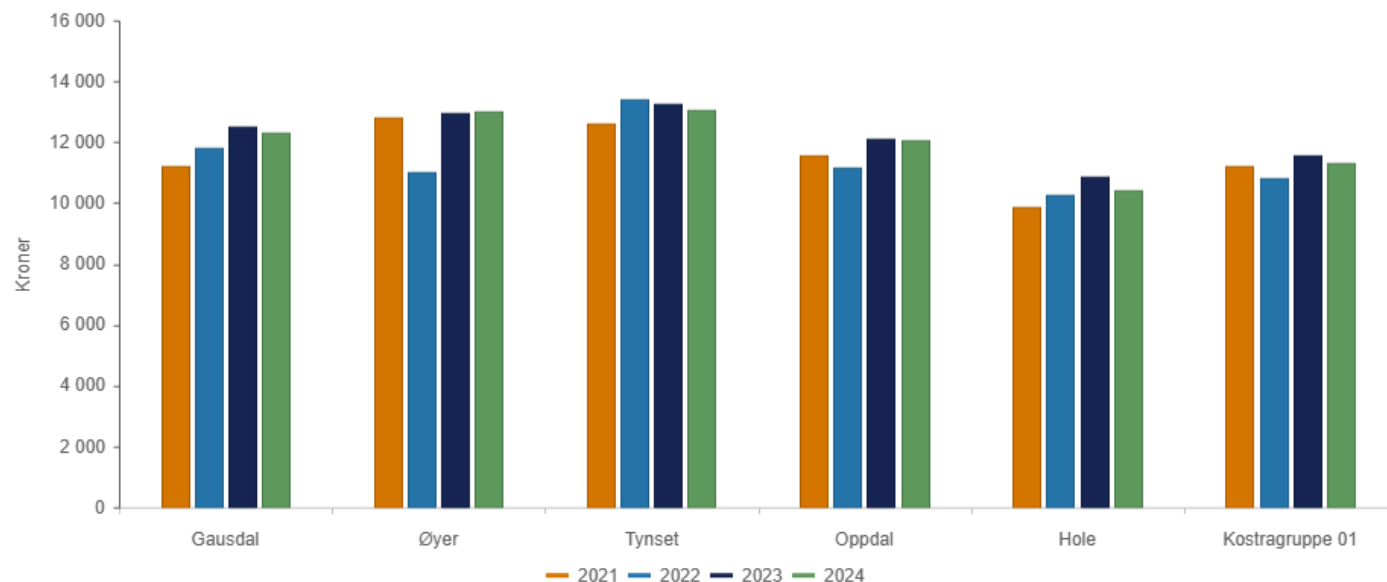

Barnehage

Netto driftsutgifter pr. innbygger til Barnehage (B)

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

	2021	2022	2023	2024
Gausdal	11 218	11 818	12 500	12 320
Øyer	12 786	11 040	12 964	12 989
Tynset	12 615	13 407	13 250	13 067
Oppdal	11 567	11 142	12 110	12 051
Hole	9 883	10 249	10 845	10 398
Kostragruppe 01	11 216	10 818	11 562	11 311

- Gausdal har høyere utgifter enn KOSTRA-gruppa, med omtrent kr. 1000,-pr. Innbygger. Dette utgjør ca. 6. mill.
- Kostnadsnivået er likt i forhold til sammenligningskommunene

Her ligger barnehagedrift (barn), barnehagebygg, spesialpedagogiske tiltak og PPT for førskolebarn, tilskudd til private barnehager og gratis kjernetid/reduisert foreldrebetaling.

Faktorer som «forklarer» forskjeller i prioritering (ressursbruk)

**Blir «påvirket» av
barnehagestruktur...**

1. Antall plasser x utgift pr. plass
2. Kommuner med små barnehager = høye utgifter pr. plass/
basisbemanning
3. Kommuner som ikke har fulle barnehagegrupper hele dagen = høye
utgifter pr. plass
4. Antall barn med spesielle behov x utgift pr. barn m/spes. behov
5. Utdanningsnivå/lønnsnivå/ansiennitet

«Struktur»:

	2022 [?]		2023 [?]		2024 [?]	
	Kommunal [?]		Kommunal [?]		Kommunal [?]	
	Alle barnehagetyper [?]		Alle barnehagetyper [?]		Alle barnehagetyper [?]	
Nasjonalt - Fylke - Kommune - Barnehage	Antall barnehager [?]	Antall barn [?]	Antall barnehager [?]	Antall barn [?]	Antall barnehager [?]	Antall barn [?]
- Hele landet	2 606	136 282	2 585	136 360	2 562	136 493
- Innlandet	196	8 946	192	8 954	187	9 083
- Gausdal	3	135	3	148	3	151
Fjerdum barnehage		63		69		68
Forset barnehage		46		48		51
Kornhaug barnehage		26		31		32

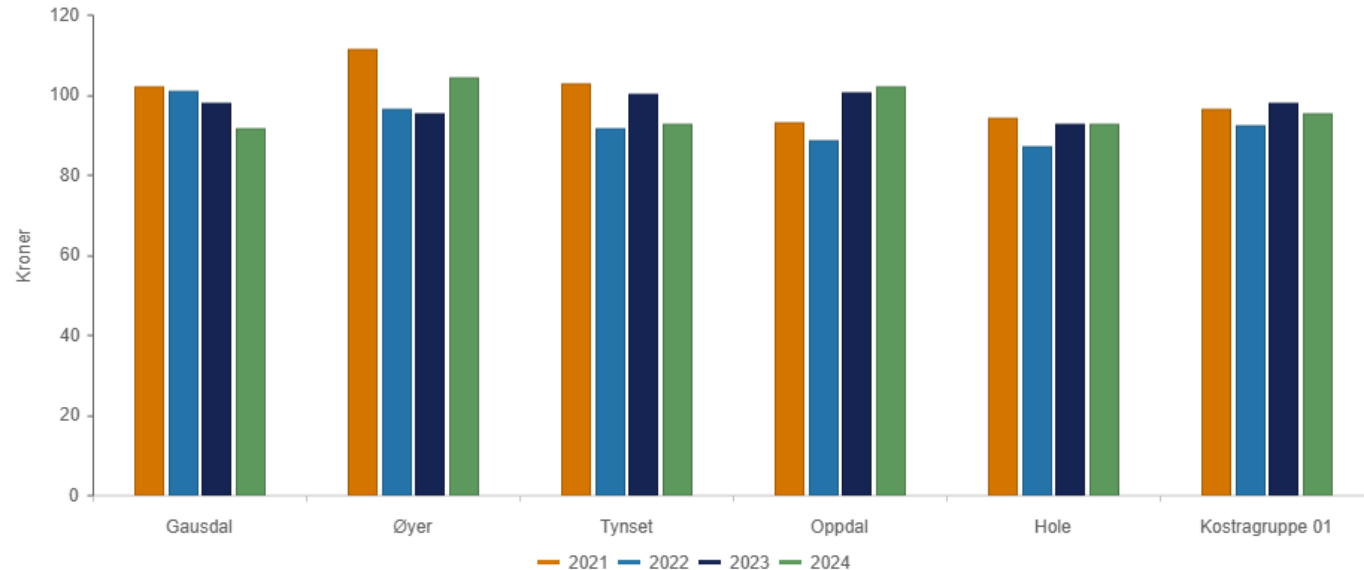
Middels +
Middels -
Liten

Barnehage – brutto utgifter pr korrigerte time

Korrigerte brutto driftsutgifter til kommunale barnehager per korrigert oppholdstime (kr) (B)

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

- Gausdal har lavere utgifter per korrigert oppholdstime i kommunale barnehager.
- Andel 1-5 år som er i barnehage er lavere i Gausdal enn i sammenligningskommunene.
- Alle søkere får plass etter de to lovpålagte opptakene, det vil si med oppstart 1. august eller 1. oktober.

	2021	2022	2023	2024
Gausdal	102,2	101,0	97,8	91,5
Øyer	111,3	96,3	95,3	104,2
Tynset	102,9	91,6	100,4	92,8
Oppdal	93,0	88,7	100,6	102,0
Hole	94,3	87,1	92,8	92,6
Kostragruppe 01	96,5	92,2	98,0	95,3

Oppholdstid:

12056: Barn i barnehager, etter region, alder, eierforhold, oppholdstid, statistikkvariabel og år

✓ Informasjon om tabellen

✓ Endre visning

✓ Rediger og beregne

✓ Lagre data som

✓ Lagre spørring

✓ Skjul tomme rader

↶ Rotér mot venstre

↷ Rotér mot høyre

↻ Rotér manuelt

📄 Excel (xlsx)

↗ Fullskjerm

	Barn i barnehage (antall)		
	2021	2022	2023
3441 Gausdal			
0-6 år			
Kommune			
Alle oppholdskategorier	144	135	148
0-8 timer	0	0	0
9-16 timer	0	0	0
17-24 timer	1	0	1
25-32 timer	10	5	4
33-40 timer	6	6	3
41 timer eller mer	127	124	140

12216: Barn i ordinære barnehager korrigert, og korrigerte oppholdstimer, etter region, eierforhold, statistikkvariabel og år

✓ Informasjon om tabellen

↶ Rotér mot venstre

↷ Rotér mot høyre

↻ Rotér manuelt

📄 Excel (xlsx)

↗ Fullskjerm

✓ Endre visning

✓ Rediger og beregne

✓ Lagre data som

✓ Lagre spørring

✓ Skjul tomme rader

	Korrigerte oppholdstimer per årsverk til grunnbemanning (antall)			
	2021	2022	2023	2024
3441 Gausdal				
Kommune	12 432	12 641	12 606	12 479
EKG01 KOSTRA-gruppe 1				
Kommune	12 119	12 172	12 094	12 036

12216: Barn i ordinære barnehager korrigert, og korrigerte oppholdstimer, etter region, eierforhold, statistikkvariabel og år

✓ Informasjon om tabellen

↶ Rotér mot venstre

↷ Rotér mot høyre

↻ Rotér manuelt

📄 Excel (xlsx)

↗ Fullskjerm

✓ Endre visning

✓ Rediger og beregne

✓ Lagre data som

✓ Lagre spørring

✓ Skjul tomme rader

	Barn korrigert per årsverk til grunnbemanning (antall)			
	2021	2022	2023	2024
3441 Gausdal				
Kommune	5,7	5,8	5,9	5,8
EKG01 KOSTRA-gruppe 1				
Kommune	5,6	5,6	5,6	5,6

Utdanningsnivå samt ansiennitet påvirker lønnsutgifter pr årsverk...

13502: Utvalgte nøkkeltall for barnehager, etter region, statistikkvariabel og år

✓ Informasjon om tabellen

✓ Endre visning

✓ Rediger og beregne

✓ Lagre data som

Rotér mot venstre

Rotér mot høyre

Rotér manuelt

Excel (xlsx)

Fullskjerm

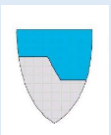
	Andel barnehagelærere i forhold til grunnbemanning (prosent)		
	2022	2023	2024
3441 Gausdal	45,1	45,7	43,0
EKG01 KOSTRA-gruppe 1	44,0	43,0	42,4

Planområde 5: Kultur og fritid

Planområdet omfatter kulturskole, allmennkultur, frivilligsentral, bibliotek, idrett og ungdomsarbeid.

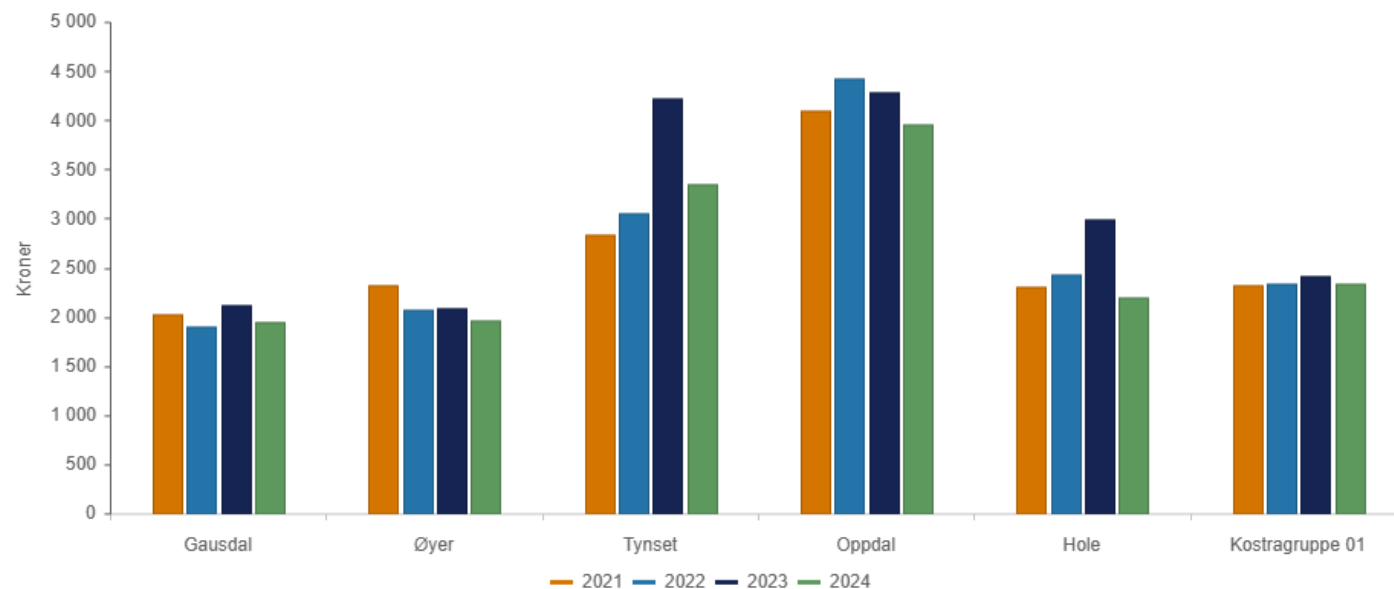
Kirka er også lagt hit.

Kultursektoren samlet

Netto driftsutgifter for kultursektoren per innbygger i kroner

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

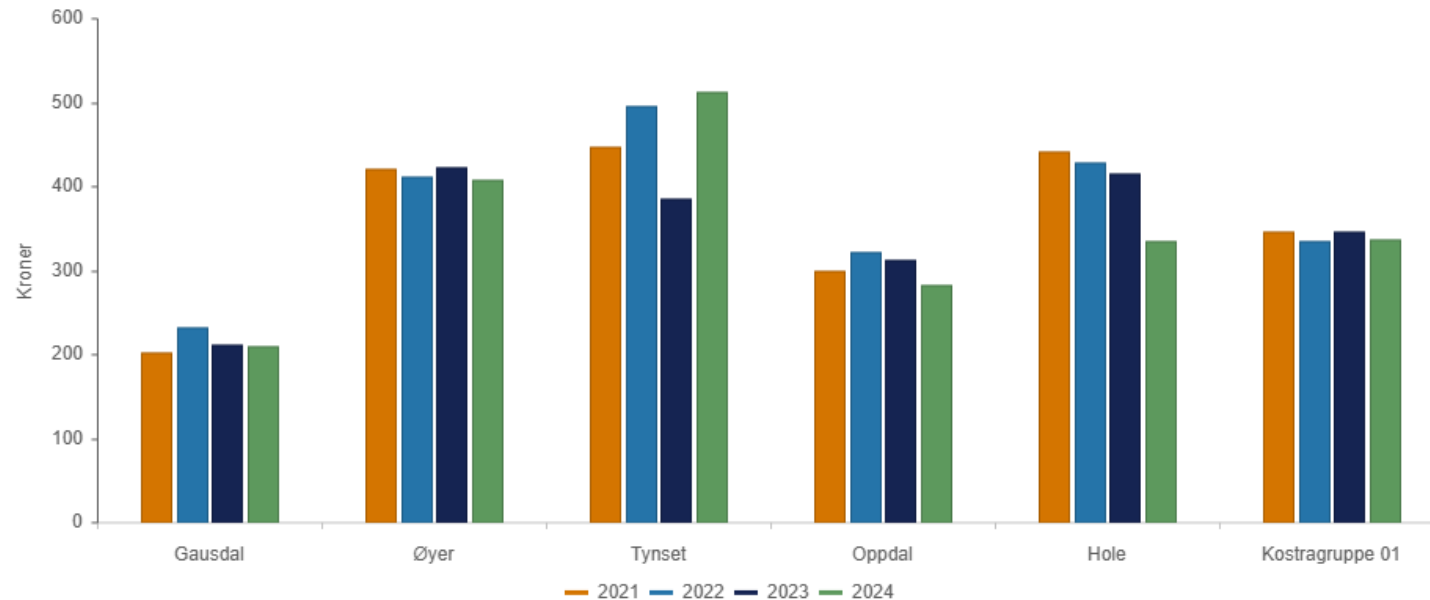
- Gausdal har lavere nivå på kulturutgifter enn KOSTRA-gruppa.
- Gausdal ligger på samme nivå som Øyer, men lavere enn sammenligningskommunene.

Folkebibliotek

Netto driftsutgifter til folkebibliotek per innbygger (B)

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

- Gausdal har lavest utgifter til folkebibliotek både sammenlignet med KOSTRA-gruppa og de utvalgte kommunene.

	2021	2022	2023	2024
Gausdal	202	231	211	210
Øyer	421	410	422	408
Tynset	446	496	385	512
Oppdal	299	321	313	283
Hole	441	429	415	335
Kostragruppe 01	347	335	346	337

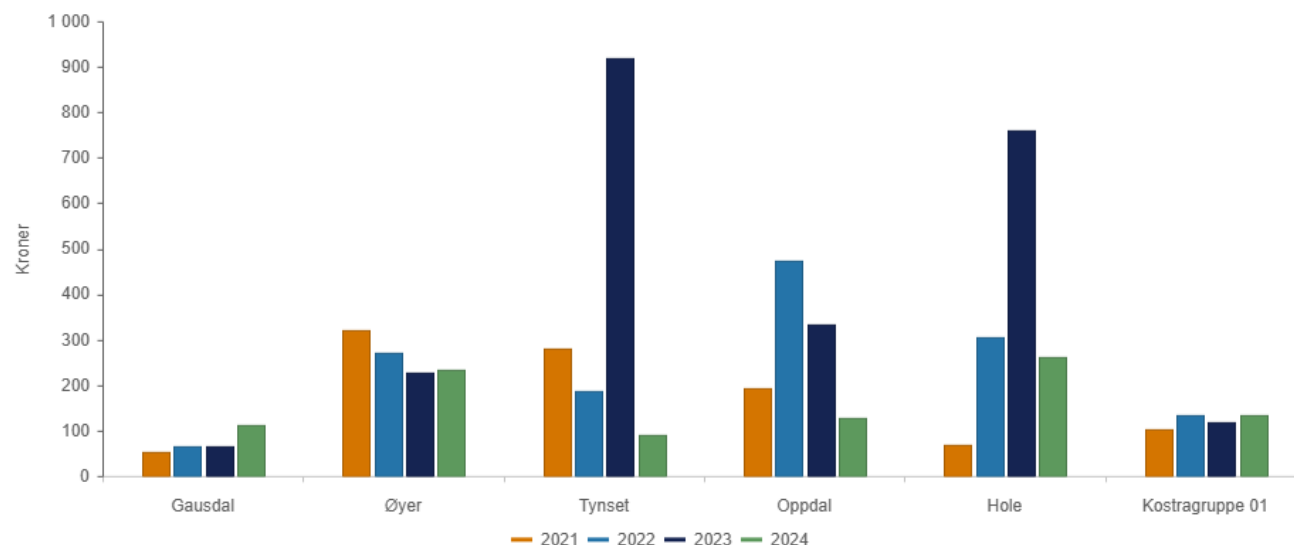

Idrett og idrettsanlegg

Netto driftsutgifter per innbygger (380) idrett og tilskudd til andres idrettsanlegg (B)

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

- Gausdal har lave utgifter til idrett. Kommunens bidrag er arenaer, som kunstgressbane og friidrettsstadion, og lave leiepriser på gymsal og idrettshall.
- Det blir ikke gitt direkte driftstilskudd til idretten (ei heller til frivillige lag og foreninger for øvrig.)

	2021	2022	2023	2024
Gausdal	53	66	64	111
Øyer	321	270	227	233
Tynset	279	187	918	91
Oppdal	192	474	332	128
Hole	68	305	761	262
Kostragruppe 01	103	132	119	133

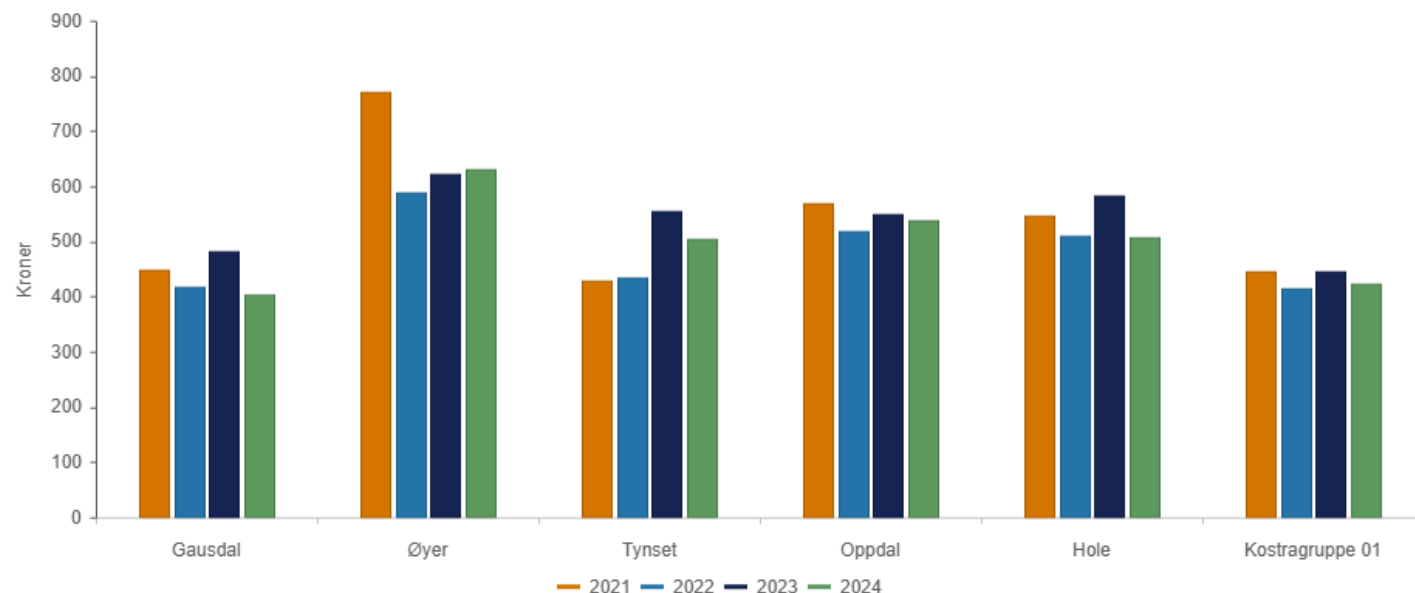

Kulturskolen

Netto driftsutgifter per innbygger (383) musikk- og kulturskoler (B)

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

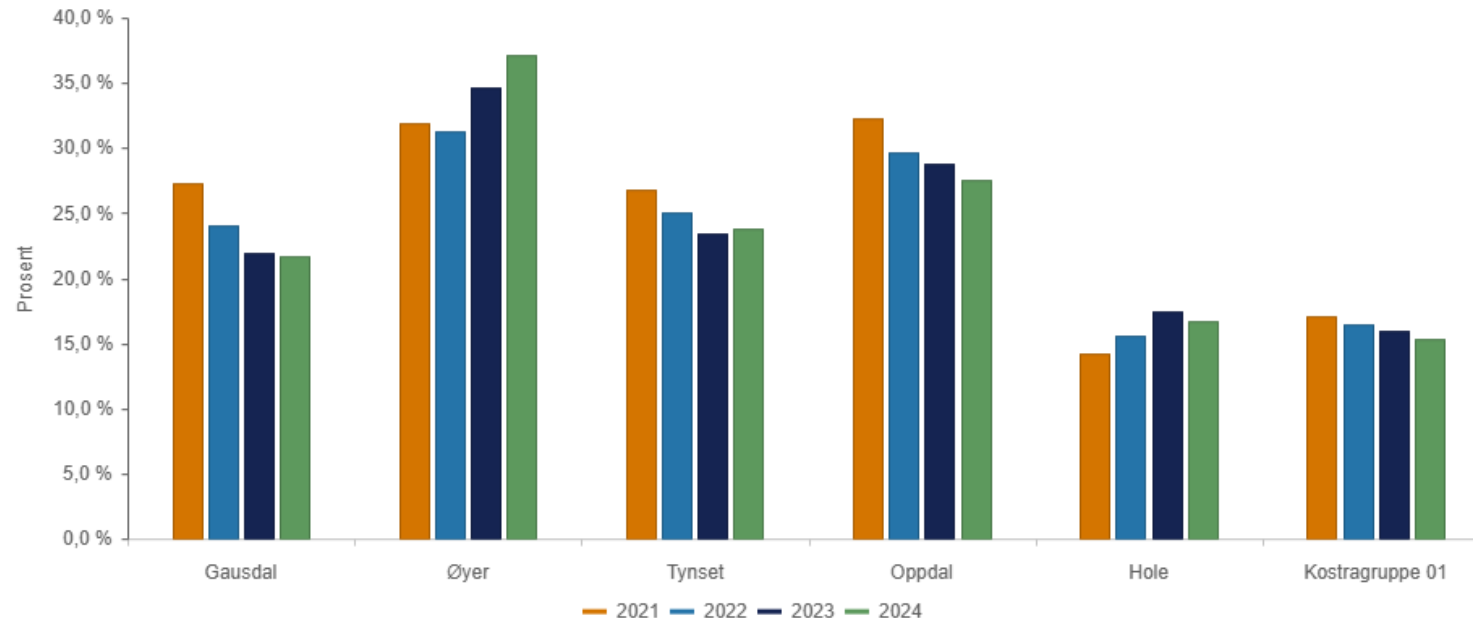
- Gausdals utgifter til kulturskole ligger på KOSTRA-snittet.
- Gausdals utgifter til kulturskole ligger under sammenligningskommunenes.

	2021	2022	2023	2024
Gausdal	450	418	481	405
Øyer	772	587	621	632
Tynset	430	435	555	505
Oppdal	568	518	549	538
Hole	546	511	582	507
Kostragruppe 01	445	415	445	424

Kulturskole – andel 6-15 år i kulturskole

Barn 6-15 år i kommunens kulturskole (prosent)

- Dekningsgraden i Gausdal ligger over KOSTRA-snittet.
- Den ligger over dekningsgraden for Hole, men under for de andre sammenligningskommunene.
- Gausdals dekningsgrad har blitt svekket siden 2021.

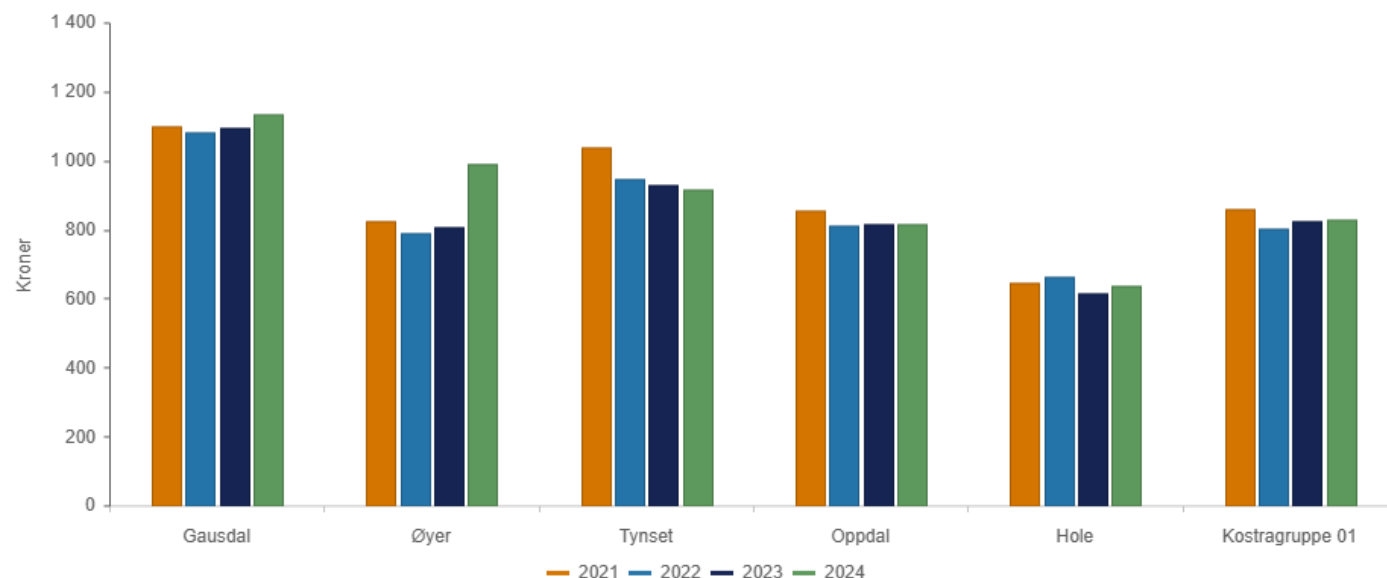
	2021	2022	2023	2024
Gausdal	27,3 %	24,1 %	21,9 %	21,7 %
Øyer	31,9 %	31,3 %	34,7 %	37,1 %
Tynset	26,8 %	25,0 %	23,4 %	23,8 %
Oppdal	32,3 %	29,6 %	28,8 %	27,6 %
Hole	14,2 %	15,6 %	17,5 %	16,7 %
Kostragruppe 01	17,1 %	16,4 %	16,0 %	15,3 %

Kirke

Kirke nettodriftsutgifterbeløp pr innb (kr)

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

- Gausdals utgifter til kirkelige formål ligger over både KOSTRA-gruppas snitt og over de utvalgte kommunene.
- Ved samme utgiftsnivå som KOSTRA-gruppa ville Gausdal brukt 1,9 mill. mindre på kirkene.
- Kostnadene til kirkelige formål kan knyttes til kommunens mange kirkebygg.

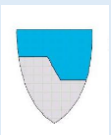
	2021	2022	2023	2024
Gausdal	1 099	1 081	1 095	1 135
Øyer	823	792	805	990
Tynset	1 039	948	930	918
Oppdal	855	812	816	817
Hole	646	664	613	635
Kostragruppe 01	859	805	826	827

Planområde 6: Teknisk drift

Dette planområdet omfatter prosjektering, veger, miljø- og trafikksikkerhetstiltak, vann- og avløpsanlegg, renovasjon, septik-tømming, brannvern og feiing.

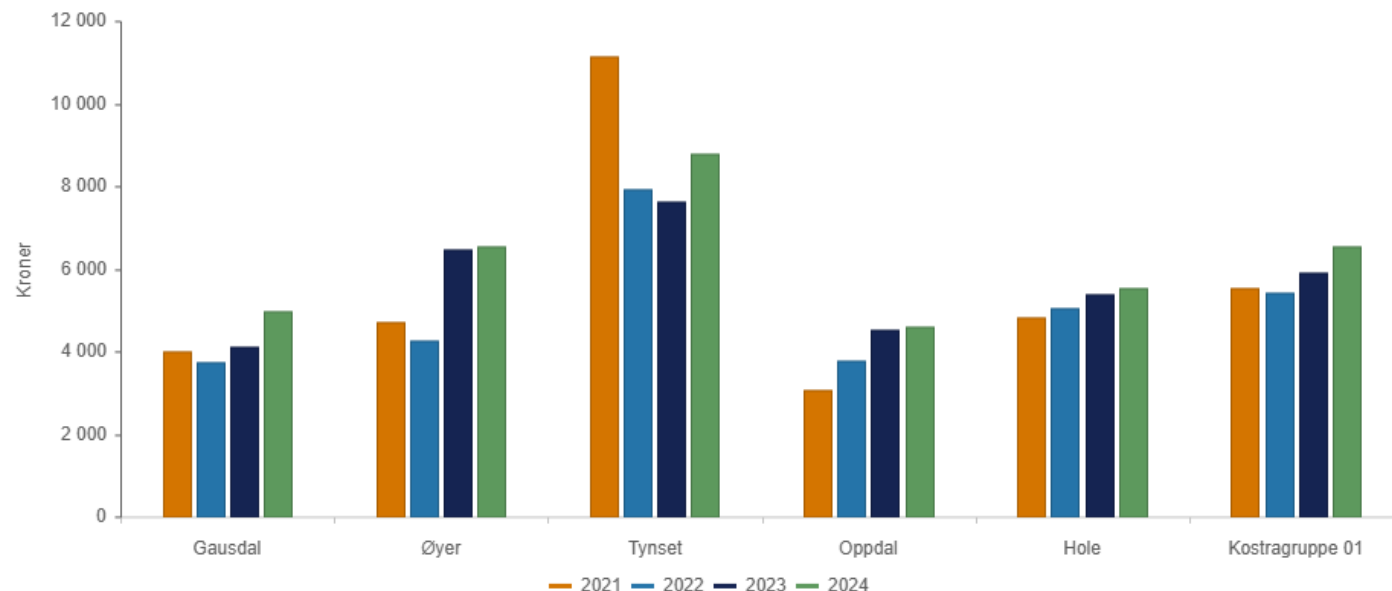
Både renovasjon og brann/feiing utføres av interkommunale selskaper (se planområde 8 i oppsummeringen).

Avløpsgebyrer

Årsgebyr for avløpstjenesten - ekskl. mva. (kr)

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

- Årsgebyr for avløpstjenesten: Gebyret i Gausdal har steget litt de siste årene, i likhet med i andre kommuner.
- Gebyrene i Gausdal er lavere enn i de fleste sammenligningskommunene, og ligger omtrent kr. 1500,- under KOSTRA-gruppa.

	2021	2022	2023	2024
Gausdal	4 001	3 746	4 123	4 959
Øyer	4 722	4 250	6 470	6 558
Tynset	11 148	7 940	7 619	8 800
Oppdal	3 059	3 771	4 512	4 598
Hole	4 809	5 043	5 382	5 548
Kostragruppe 01	5 521	5 406	5 889	6 542

GD,
den
12.01.24

Kommunale årsgebyr for vann, avløp, avfall og feiing

■ 2016 ■ 2023

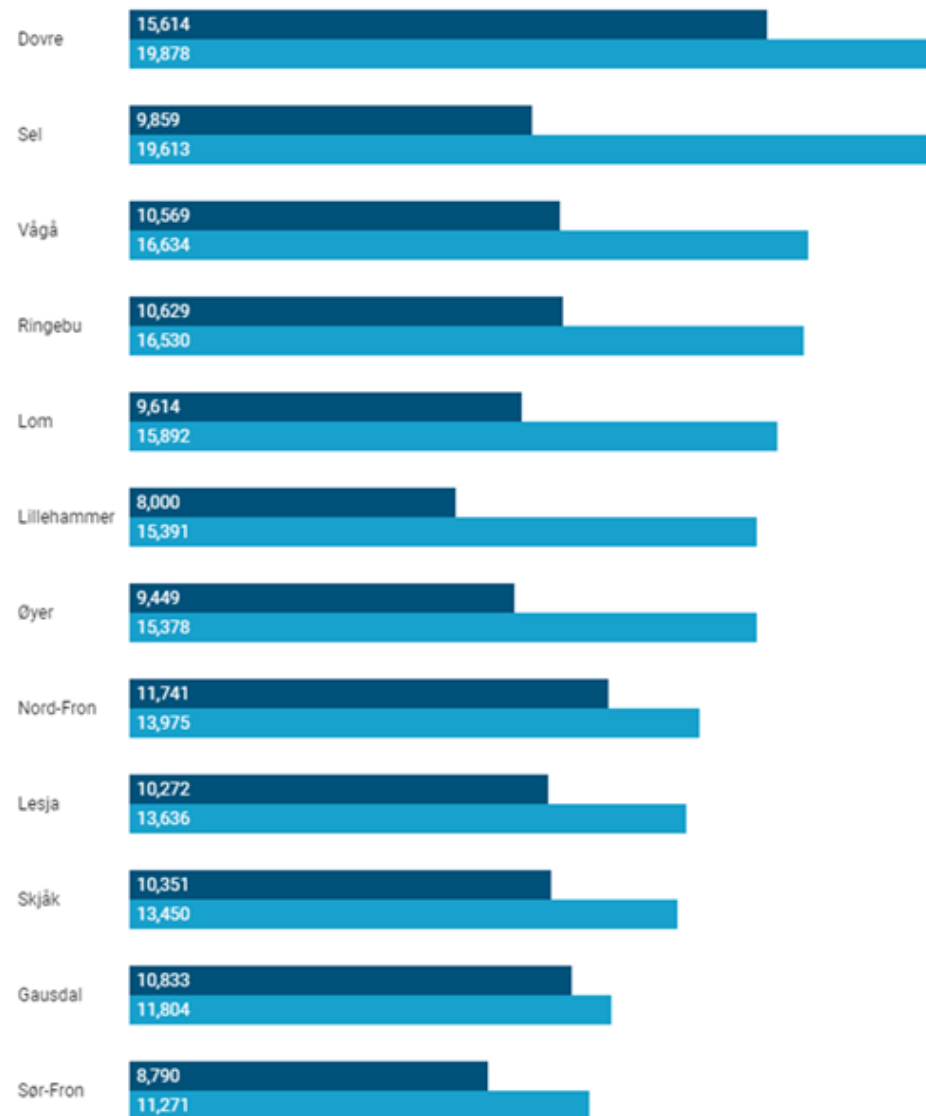

Chart: Sverinn Arne Lie • Source: Statistisk sentralbyrå • [Get the data](#) • Created with [Datawrapper](#)

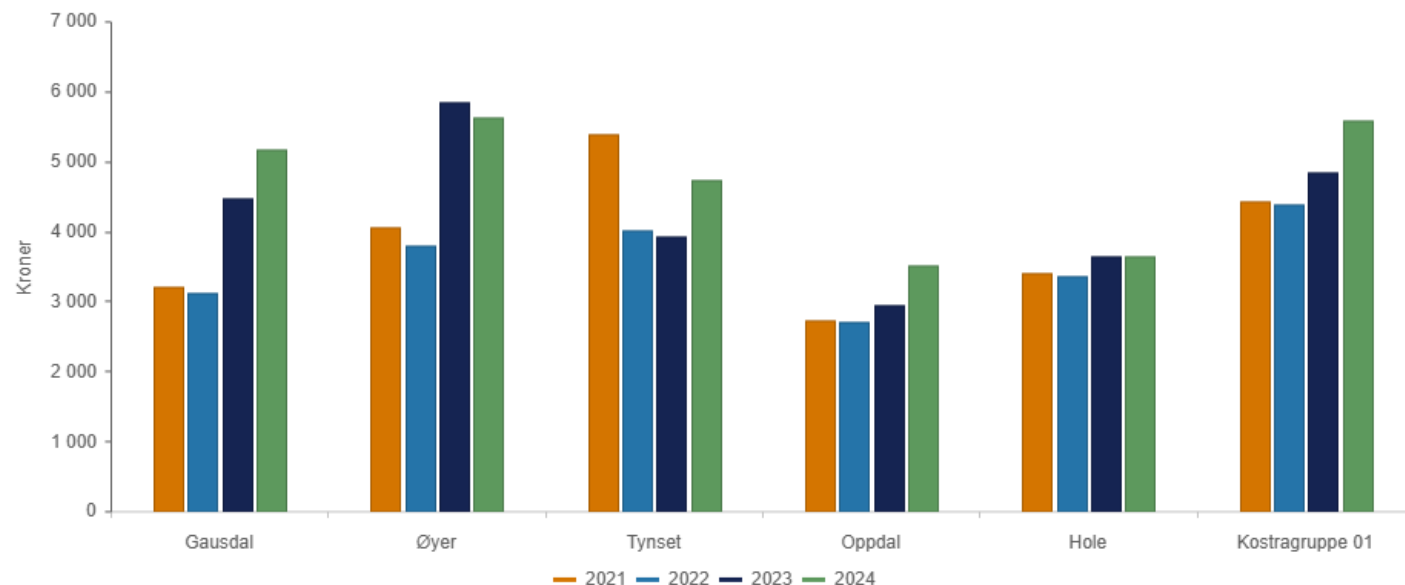
Nest billigst, og minst økning

Årsgebyr vann

Årsgebyr for vannforsyning - ekskl. mva. (kr)

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

- Gebyret i Gausdal har steget mye de siste årene.
- Har steget med kr. 2000,- siden 2022.
- Ligger fortsatt lavere enn KOSTRA-snittet, men er nå kun Øyer av sammenligningskommunene som ligger over.

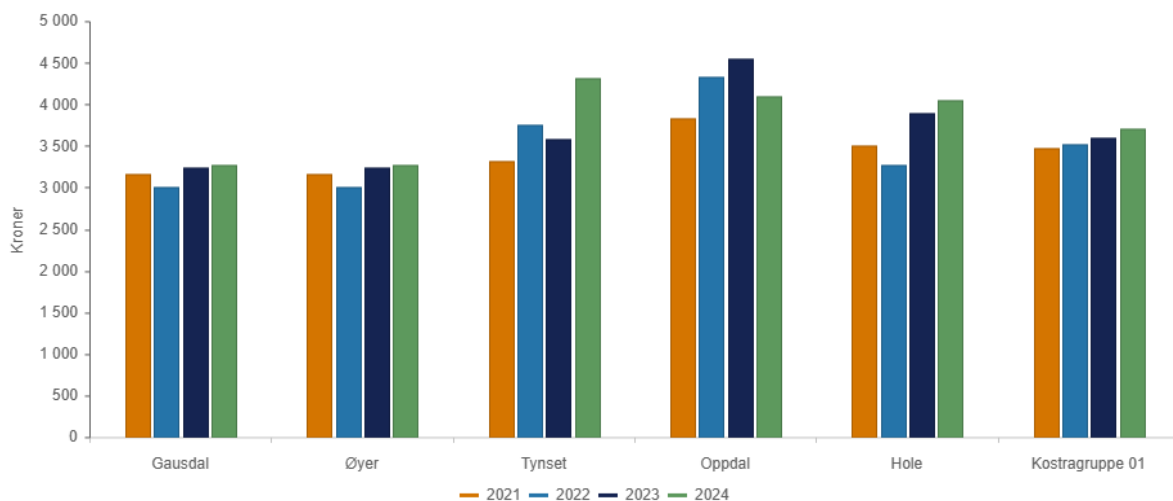
	2021	2022	2023	2024
Gausdal	3 206	3 120	4 478	5 173
Øyer	4 048	3 790	5 844	5 625
Tynset	5 378	4 021	3 927	4 739
Oppdal	2 723	2 709	2 950	3 518
Hole	3 394	3 358	3 642	3 638
Kostragruppe 01	4 423	4 376	4 837	5 587

Årsgebyr renovasjon og septik

Årsgebyr for avfallstjenesten - ekskl. mva. (kr)

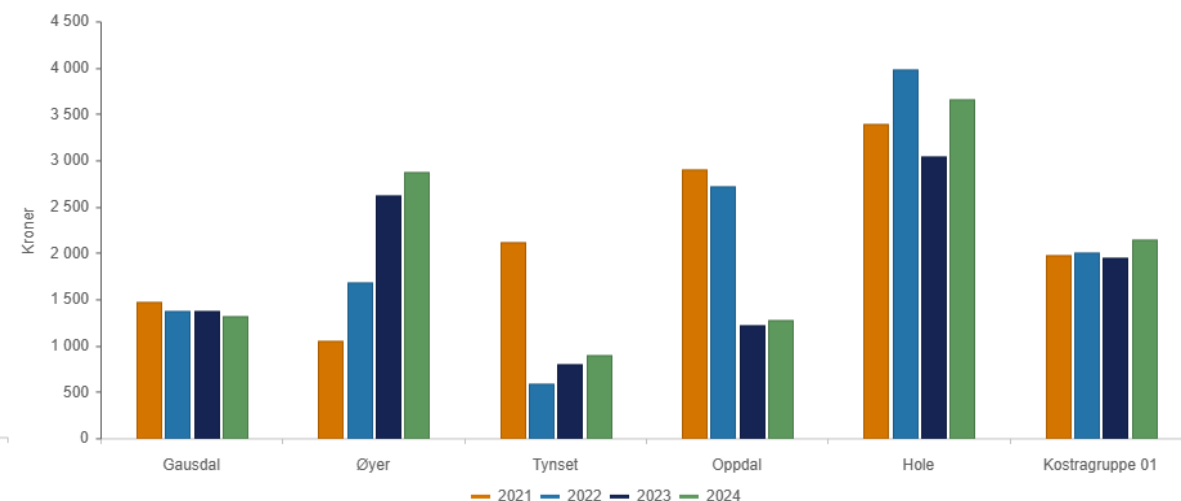
*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

	2021	2022	2023	2024
Gausdal	3 159	3 005	3 238	3 268
Øyer	3 159	3 005	3 238	3 268
Tynset	3 311	3 750	3 589	4 315
Oppdal	3 836	4 338	4 543	4 100
Hole	3 497	3 275	3 899	4 049
Kostragruppe 01	3 480	3 518	3 596	3 711

Årsgebyr for septiktømming - ekskl. mva. (kr)

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

	2021	2022	2023	2024
Gausdal	1 473	1 379	1 368	1 317
Øyer	1 051	1 675	2 616	2 871
Tynset	2 117	595	804	891
Oppdal	2 899	2 714	1 221	1 275
Hole	3 396	3 975	3 043	3 661
Kostragruppe 01	1 972	2 010	1 951	2 141

Generell kommentar til «årsgebyr»

Hva skal dette gi av analyseinformasjon?

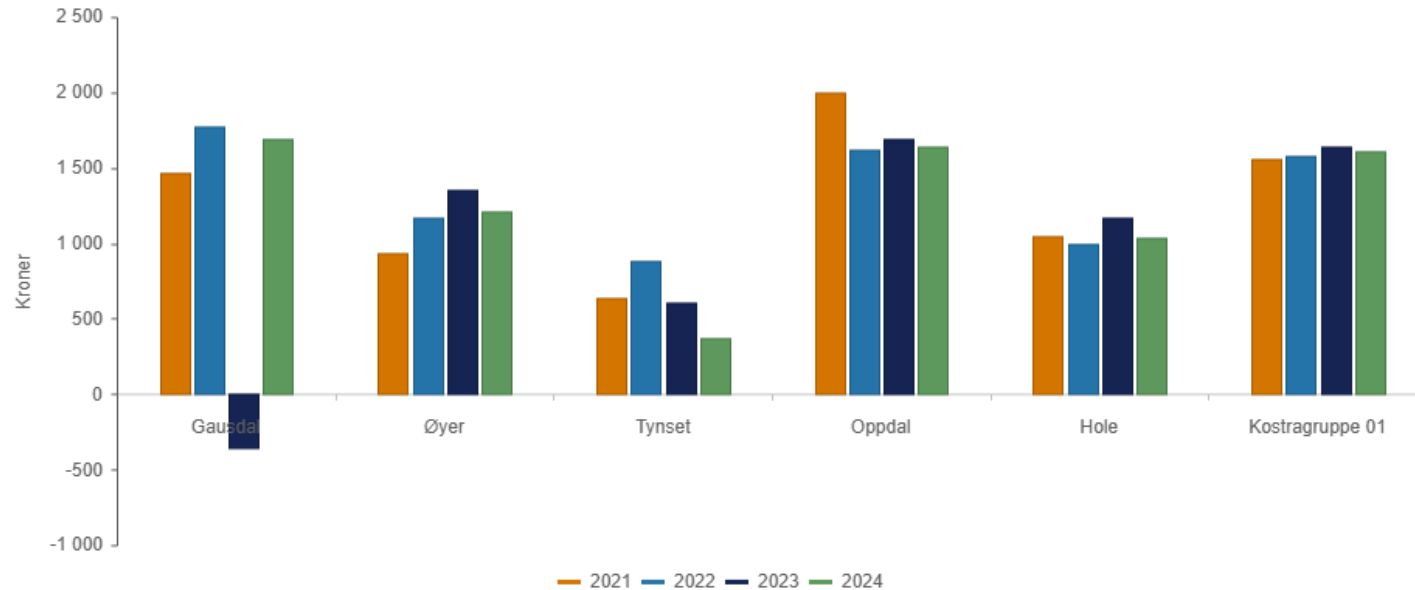
- Gebyrene er innenfor selvkostområder
- Vi mangler info. om investeringssiden (utskiftningstakt mm.)
- Selvkostgraden?

Teknisk – utgifter pr. innbygger til kommunal veg

Kommunale vei er nettodriftsutgifterbeløp pr innb (kr)

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

- Gausdal har noe høyere utgifter til kommunal veg pr innbygger, men dette skyldes svært mange flere kilometer kommunal veg enn snittet i KOSTRA-gruppa, og de andre kommunene.

	2021	2022	2023	2024
Gausdal	1 465	1 777	-353	1 693
Øyer	935	1 174	1 350	1 209
Tynset	639	879	605	372
Oppdal	2 001	1 621	1 691	1 644
Hole	1 048	993	1 167	1 033
Kostragruppe 01	1 561	1 582	1 645	1 613

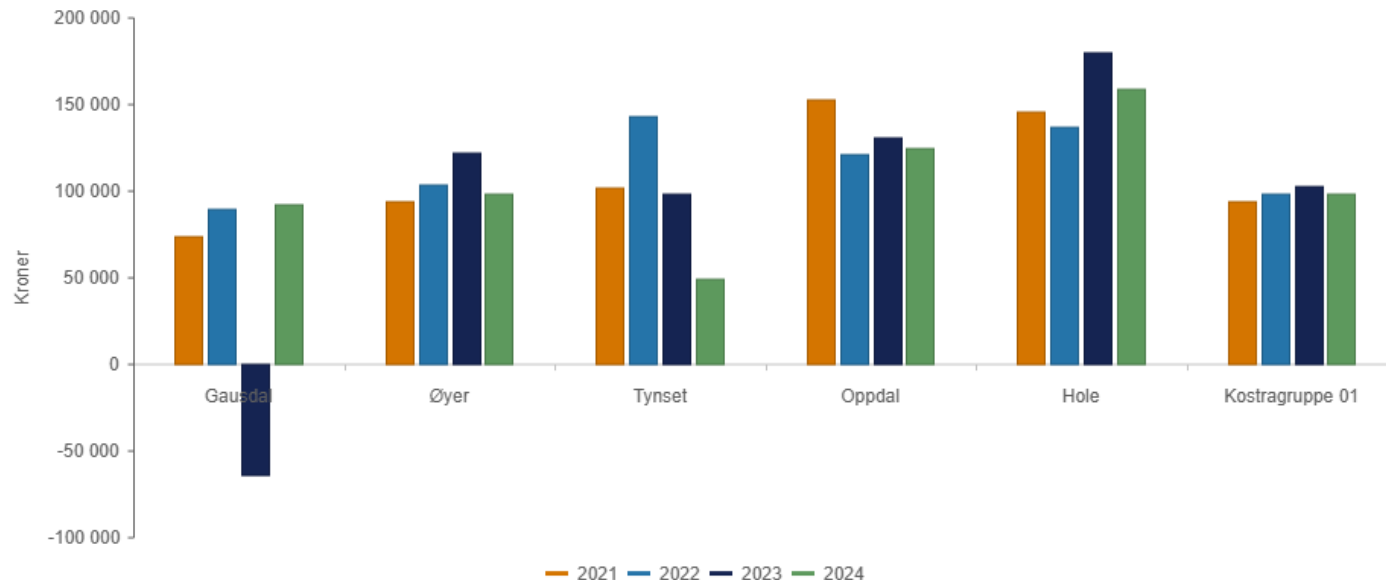

Teknisk – Utgifter pr. km. kommunal veg

Netto driftsutgifter ekskl. avskrivninger i kr pr. km kommunal vei og gate

(B)

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

- Netto driftsutgifter ekskl. avskrivninger i kr pr. km kommunal vei og gate.
- Gausdal har lavere utgifter til drift av hver km veg enn KOSTRA-snittet
- Ligger lavere enn kommunene det sammenlignes med, med unntak av Tynset.

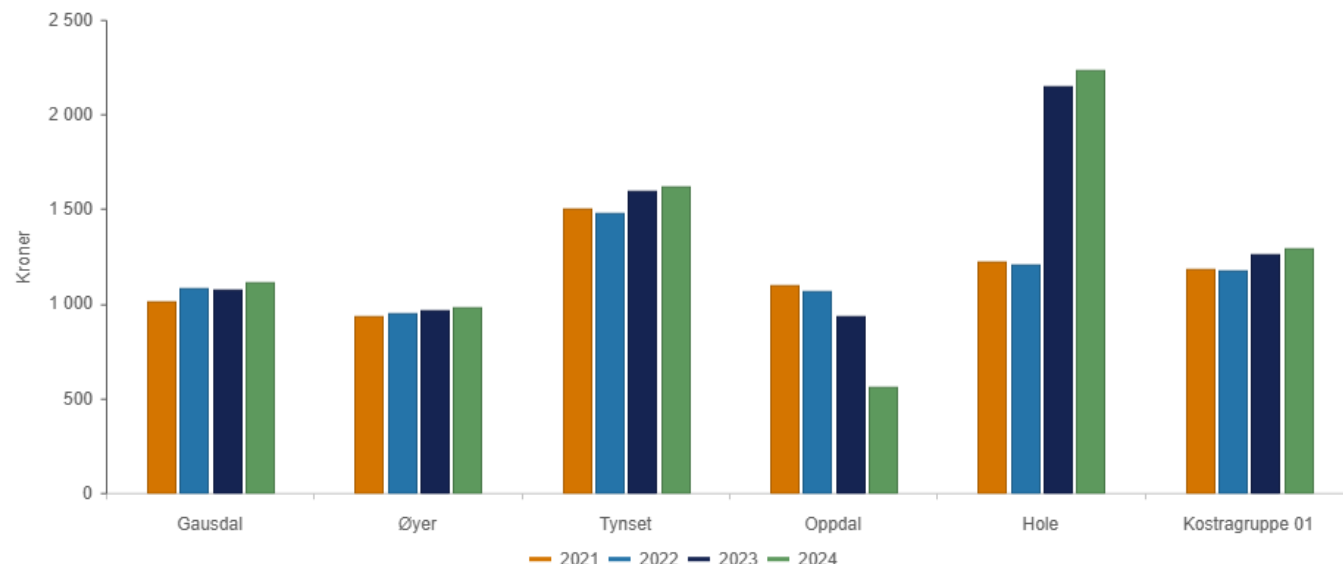

Brann og ulykkesvern

Netto driftsutgifter pr. innbygger til Brann og ulykkesvern (B)

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

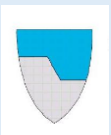

- Gausdal (og Lillehammerregionen), ligger litt under snittet i KOSTRA-gruppa.
- Stor variasjon mellom de utvalgte kommunene.

	2021	2022	2023	2024
Gausdal	1 012	1 082	1 072	1 110
Øyer	933	953	968	983
Tynset	1 502	1 478	1 597	1 621
Oppdal	1 099	1 071	934	558
Hole	1 226	1 206	2 149	2 234
Kostragruppe 01	1 183	1 179	1 260	1 293

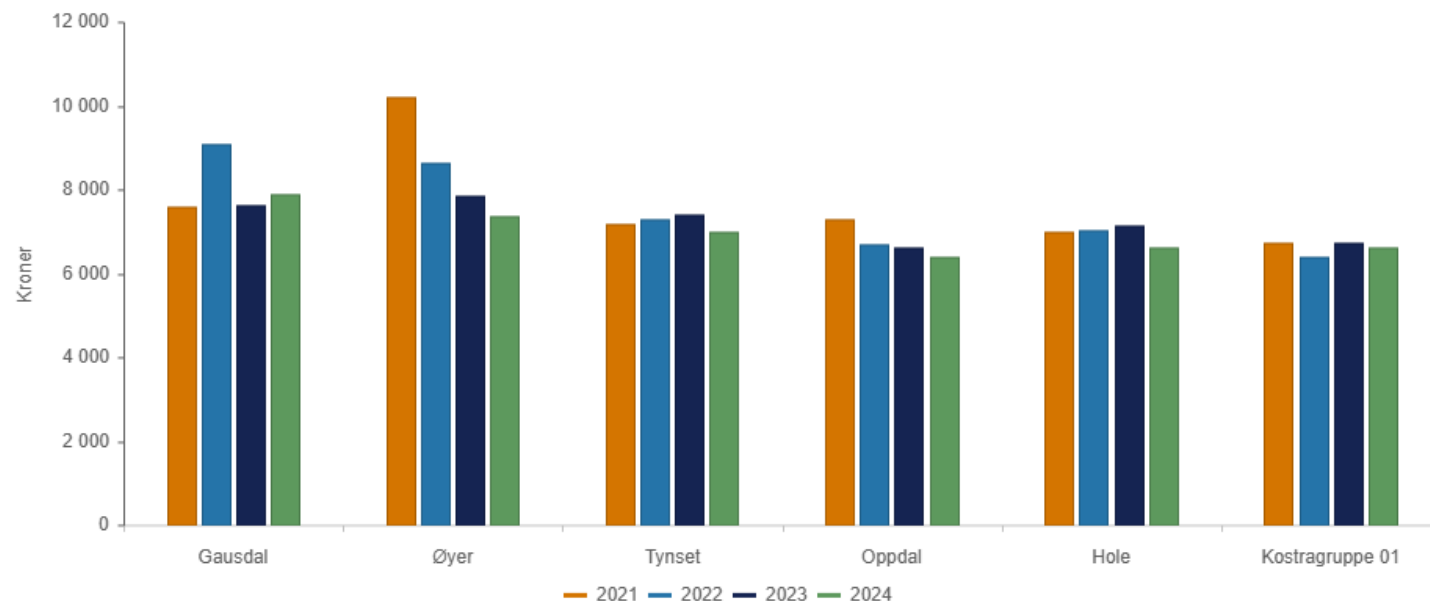
Planområde 7: Bygg, eiendom og areal

Eiendomsutgifter samlet

Eiendomsforvaltning, kommune nettodriftsutgifterbeløp pr innb (kr)

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

- Tallene gjelder en samling av funksjoner innenfor eiendomsforvaltning.
- Gausdal har de høyeste utgiftene til eiendomsforvaltning av samtlige utvalgte kommuner.
- Gausdal ligger omtrent kr. 1.200,- over snittet i KOSTRA-gruppa.

	2021	2022	2023	2024
Gausdal	7 578	9 075	7 622	7 898
Øyer	10 189	8 638	7 867	7 374
Tynset	7 174	7 288	7 409	7 003
Oppdal	7 278	6 693	6 628	6 399
Hole	7 004	7 030	7 125	6 605
Kostragruppe 01	6 719	6 391	6 734	6 629

SSB-tabell 11907

11907: Areal fordelt per innbygger for kommunale formålsbygg, etter statistikkvariabel, funksjon, år og region

✓ Informasjon om tabellen

✓ Endre visning

✓ Rediger og beregne

✓ Lagre data som

✓ Lagre spørring

✓ Skjul tomme rader

↺ Rotér mot venstre

↻ Rotér mot høyre

↺↻ Rotér manuelt

📄 Excel (xlsx)

↗ Fullskjerm

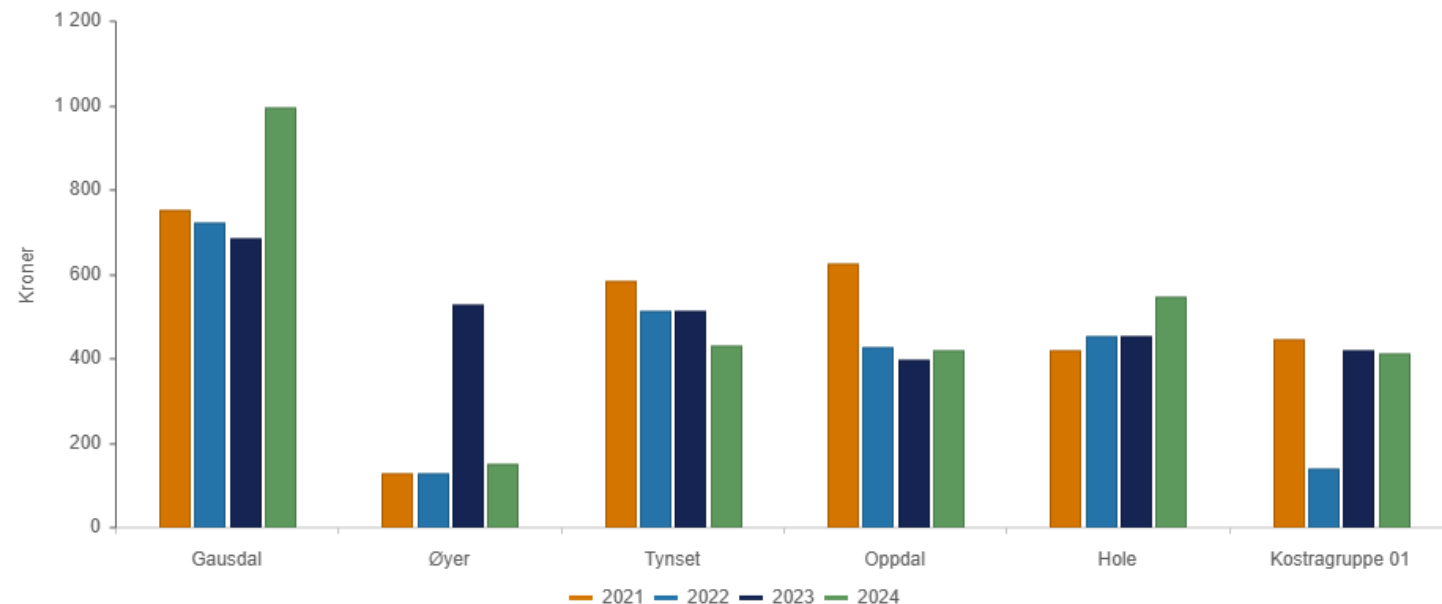
	2022		2023		2024	
	3441 Gausdal	EKG01 KOSTRA-gruppe 1	3441 Gausdal	EKG01 KOSTRA-gruppe 1	3441 Gausdal	EKG01 KOSTRA-gruppe 1
Areal per bruker (m2)						
130 Administrasjonslokaler	0,73	0,57	0,77	0,63	0,45	0,57
221 Barnehagelokaler og skyss	17,48	14,48	20,43	15,42	20,02	14,33
222 Skolelokaler	20,12	21,10	21,88	21,96	22,43	21,22
261 Institusjonslokaler	254,80	196,31	190,30	195,54	186,96	184,57
381 Kommunale idrettsbygg og idrettsanlegg	0,42	0,60	0,85	0,62	0,85	0,55
386 Kommunale kulturbygg	0,21	0,35	0,29	0,36	0,28	0,34
FGK6 Formålsbygg, kommune	5,91	5,64	6,29	5,82	5,96	5,43

Gausdal har litt mer areal...

Eiendomsforvaltningen (administrasjonskost)

Netto driftsutgifter til forvaltning av eiendom per innbygger (kr)

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

- Gausdal ligger høyt på selve eiendomsforvaltningen (administrasjonen).
- Nesten 600 kr. pr. innbygger over KOSTRA-gruppas snitt.
- Økning i 2024 som følger av blant annet overtid, omreguleringer, EPC-refusjon og feilposterings.

	2021	2022	2023	2024
Gausdal	751	720	686	996
Øyer	128	128	526	150
Tynset	583	514	512	431
Oppdal	624	425	398	420
Hole	419	451	452	546
Kostragruppe 01	445	139	419	412

F. 121:

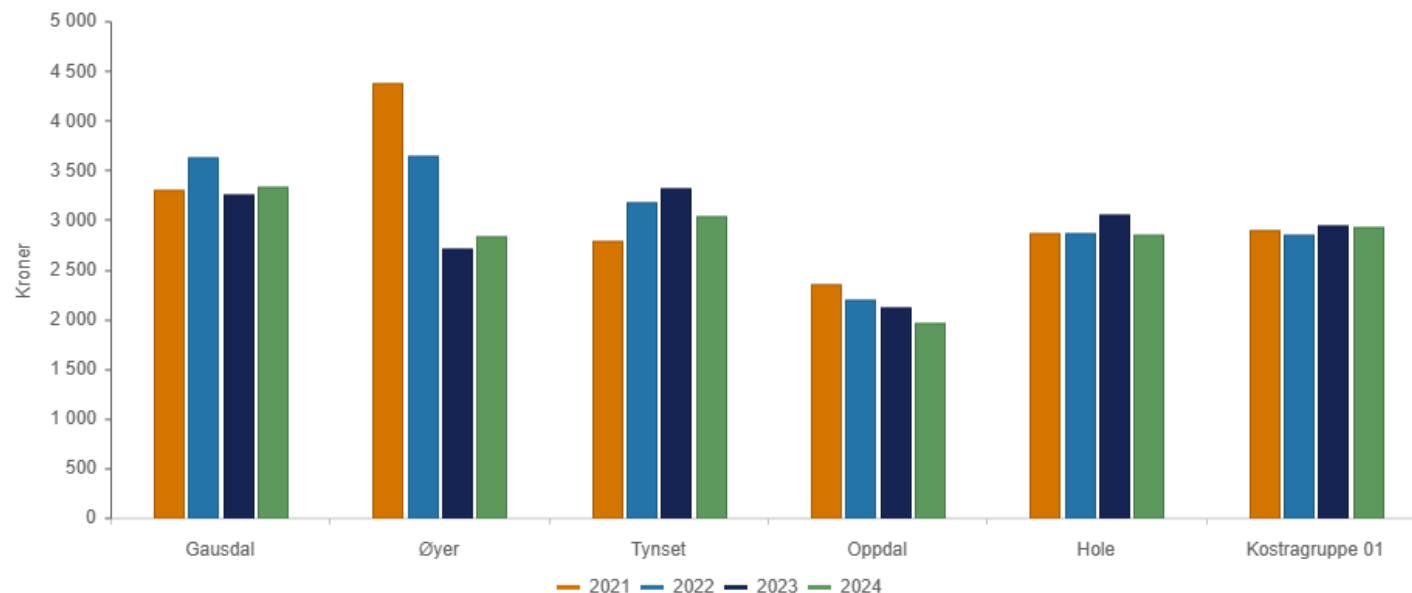
121 Forvaltningsutgifter i eiendomsforvaltningen

1. Her føres utgifter knyttet til forvaltning av kommunens bygg og eiendom (forvaltning av alle typer bygg og eiendom). Dette omfatter alle utgifter til aktiviteter som defineres som forvaltning, det vil si utgifter knyttet til aktiviteter som ligger i kostnadsklassifikasjon 23 i NS3454 om livssyklus-kostnader for bygg. Dette omfatter aktiviteter i eiendomsforvaltningen knyttet til eiendomsledelse og administrasjon, forsikringer av bygg og pålagte skatter og avgifter knyttet til bygg, og som typisk er forbruksuavhengig av om bygg er i drift eller ikke.
2. Skatter og avgifter som inngår her er typisk eiendomsskatt, eller andre pålagte offentlige (forbruksuavhengige) avgifter som man har også når bygg ikke er i bruk. Årsgebyrer for VAR inngår ikke her, men føres på relevant byggfunksjon (regnes som driftsutgifter også når gebyrene er fast utmålt for eksempel etter areal), jf. NS3454.
3. Forsikringer som inngår her er skade-, brann- og innbruddsforsikringer på bygg, og forsikringer av utstyr knyttet til drift av bygg og eiendom (for eksempel driftsutstyr og renholdsutstyr). Forsikring av tekniske anlegg på VAR-området føres på respektive VAR-funksjon, jf. NS3454.
4. Videre omfattes utgifter til eiendomsledelse og administrasjon, eksempelvis administrasjon av leieforhold (unntatt boligforvaltning som skal føres på funksjon 283), husleie og de arealer som forvaltningsavdeling og driftsavdeling benytter, administrasjon av fagsystemer, service/brukerkontakt, markedsføring, forretningsførsel, internkontroll mv, jf. NS3454. Utgifter knyttet til aktiviteter som ligger i kostnadsklassifikasjon 23 i NS3454 føres her, og ikke på funksjon 120, eksempelvis administrativ leder (som leder andre ledere) i eiendomsforvaltningen og stab/støttefunksjoner.

Skolelokaler

Netto driftsutgifter per innbygger (222) skolelokaler (B) (Kommunekasse)

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

- Gausdal har høyere utgifter til skolelokaler enn sammenligningskommunene og KOSTRA-gruppa.

- Forskjellige strømregioner kan forklare noe av forskjellen mellom Gausdal og noen sammenligningskommuner.

	2021	2022	2023	2024
Gausdal	3 299	3 628	3 254	3 328
Øyer	4 370	3 638	2 705	2 829
Tynset	2 795	3 180	3 315	3 041
Oppdal	2 353	2 193	2 119	1 960
Hole	2 872	2 859	3 053	2 855
Kostragruppe 01	2 901	2 848	2 951	2 934

- I 2024 brukte Gausdal kr. 400,- mer pr. innbygger enn KOSTRA-gruppa.

Mulige forklaringer...?

- Eiendomsforvaltning (areal pr bruker)
- Strømprisene har betydning for driftsutgiftene skolebygg, de utgjorde i 2022 ca. 33% av netto utgifter, og det vokste fra 2021 til 2022.
- Avskrivninger? Det kan være! Gausdal har to relativt nye skoler, samt at det er gjennomført rehabilitering av ungdomsskolen. Dette genererer økte avskrivninger (vi kan bruke SSB-tabell 12367 for å beregne nivået ekskl. avskrivninger).

SSB-tabell 11907 – areal pr bruker (elev):

	Areal per bruker (m2)		
	2022	2023	2024
222 Skolelokaler			
3441 Gausdal	20,12	21,88	22,43
EKG01 KOSTRA-gruppe 1	21,10	21,96	21,22

**Vi har litt mer areal
pr elev enn Kgr. 1**

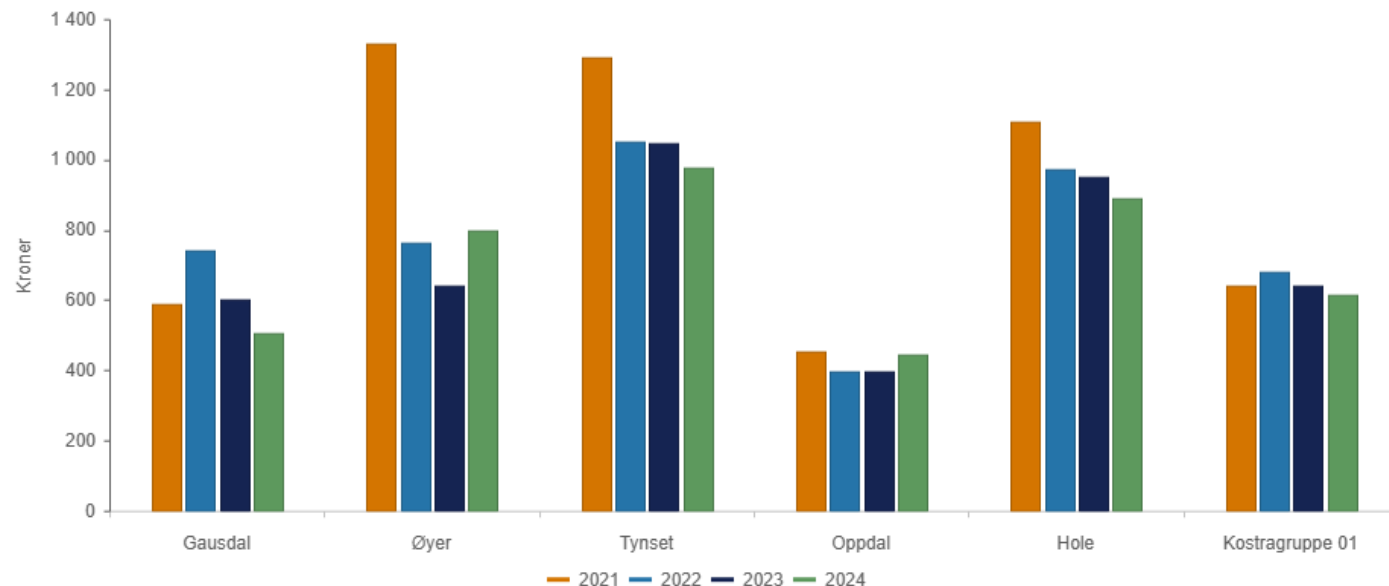

Barnehagelokaler

Netto driftsutgifter til førskolelokaler per innbygger (B)

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

- Gausdal har generelt lavere utgifter til barnehagelokaler enn sammenligningskommunene og KOSTRA-gruppa.
- Kostnadene har variert en del de siste årene, muligens pga. strømkostnader.
- Gausdal ligger i det nedre sjiktet når det kommer til utgifter til barnehagelokaler.

	2021	2022	2023	2024
Gausdal	590	739	603	508
Øyer	1 330	763	643	798
Tynset	1 292	1 051	1 047	977
Oppdal	452	395	397	444
Hole	1 110	971	950	891
Kostragruppe 01	642	682	640	616

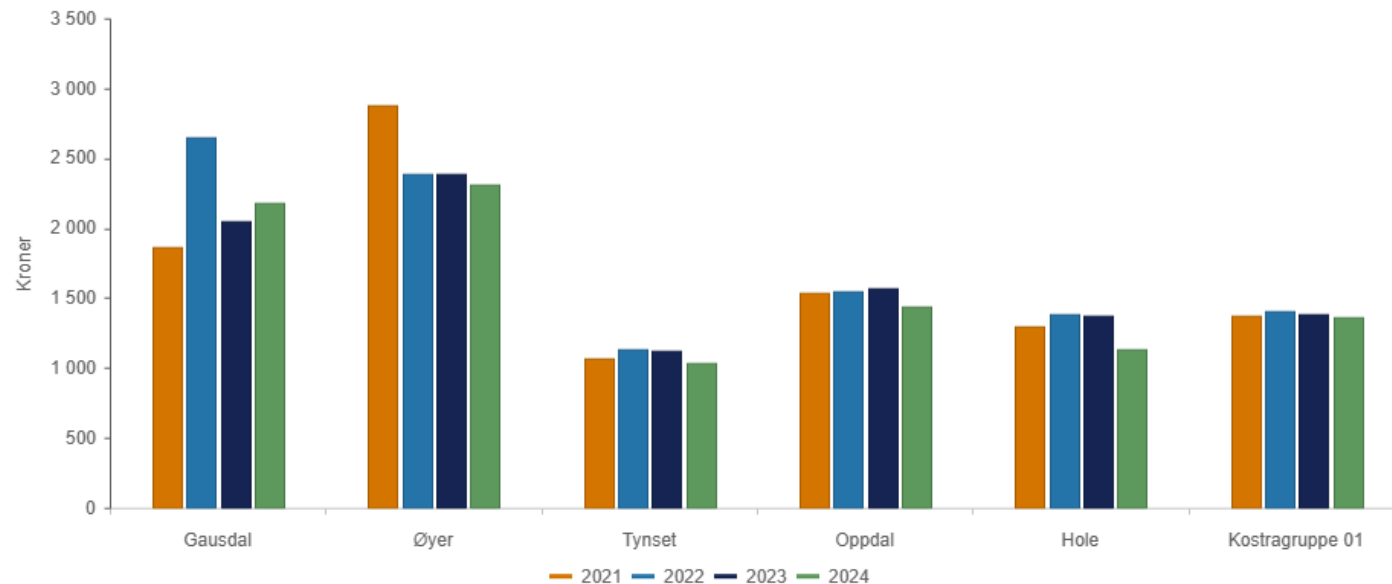

Drift av institusjonslokaler

Netto driftsutgifter til institusjonslokaler per innbygger (B)

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

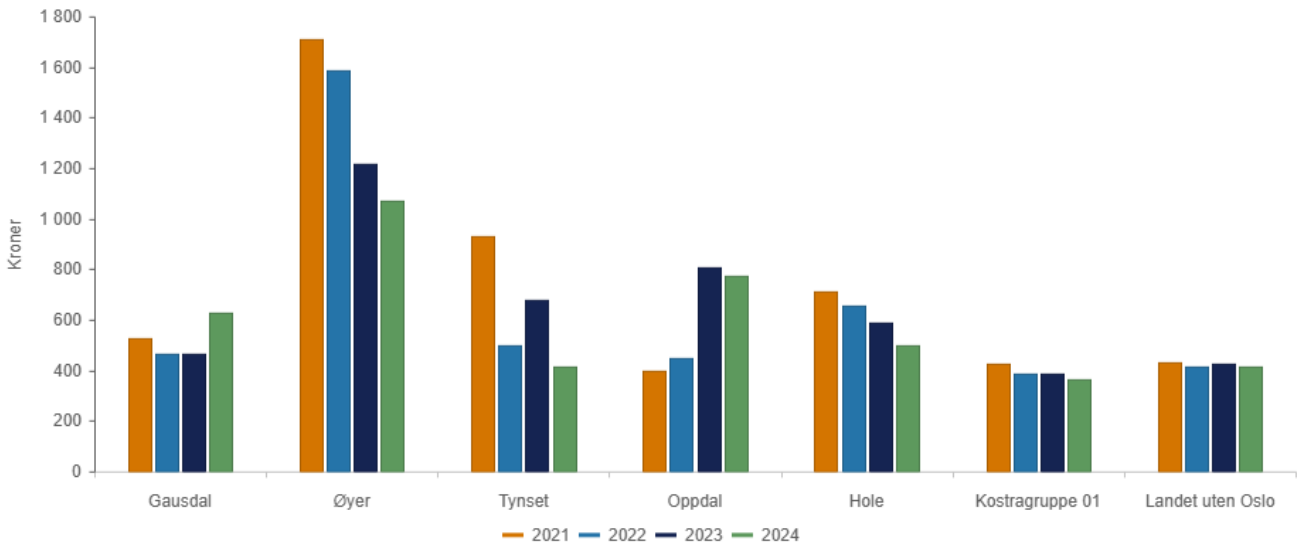
- Gausdal ligger på et høyt nivå sammenlignet med flere av de utvalgte kommunene.
- Ligger omtrent kr. 800,- over KOSTRA-snittet pr innbygger.

F. 301 Plansaksbehandling: Netto driftsutg. pr. innbygger

Korrigerte brutto driftsutgifter per innbygger (301) Plansaksbehandling (B)

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).
**) Graf er justert med utgiftsbehov

**Gausdal ligger over Kgr. 1
(+ 1,6 mill. kr)**

	2021	2022	2023	2024
Gausdal	526	467	465	630
Øyer	1 709	1 586	1 216	1 070
Tynset	929	502	681	416
Oppdal	398	447	807	776
Hole	711	655	587	497
Kostragruppe 01	427	387	385	362
Landet uten Oslo	431	414	428	414

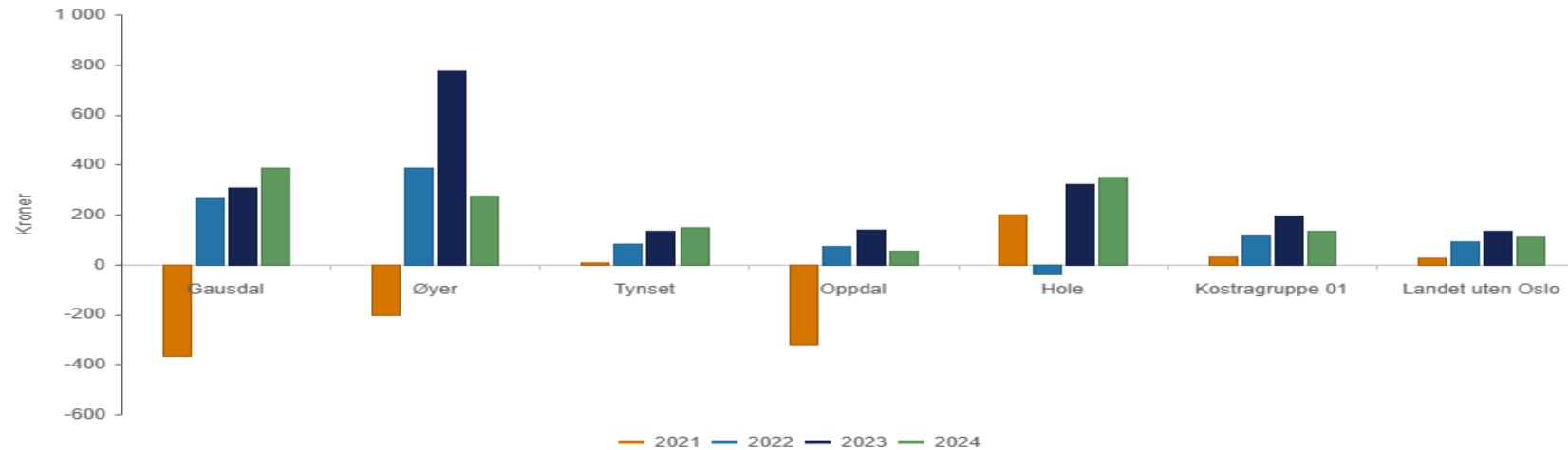

F. 302 Byggesaksbeh. og eierseksjonering: Netto driftsutgifter pr. innbygger.

Netto driftsutgifter per innbygger (302) byggesaksbehandling og eierseksjonering (B)

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

	2021	2022	2023	2024
Gausdal	-364	266	307	386
Øyer	-201	388	775	277
Tynset	7	81	135	150
Oppdal	-320	75	140	53
Hole	198	-40	323	351
Kostragruppe 01	32	116	197	134
Landet uten Oslo	26	91	134	110

Gausdal ligger mye over Kgr. 1 (+ 1,5 mill. kr), men det forekommer store årlige svingninger...

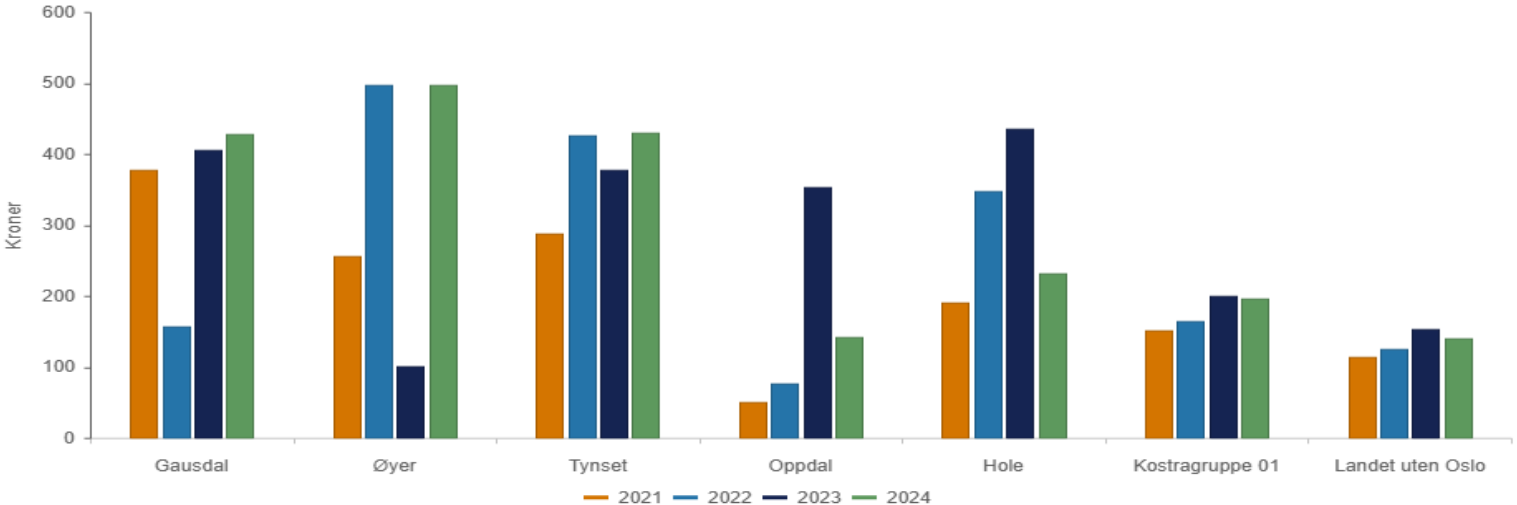

F. 303 Kart og oppmåling: Netto driftsutgifter pr innbygger

Netto driftsutgifter per innbygger (303) kart og oppmåling (B)

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

Gausdal ligger på ca. samme nivå som flere av sammenligningskommunene. Mye høyere enn KOSTRA-gruppa.

	2021	2022	2023	2024
Gausdal	377	156	406	428
Øyer	256	497	102	498
Tynset	288	426	378	430
Oppdal	50	77	353	142
Hole	190	347	436	232
Kostragruppe 01	152	164	199	196
Landet uten Oslo	114	126	153	141

Planområde 9: Barn og familie

Planområdet består av pedagogisk psykologisk tjeneste (PPT), helsestasjons- og skolehelsetjeneste, familieteam, svangerskapsomsorg, barnefysioterapi og barneverntjeneste.

For KOSTRA-tall vedr helsestasjon, skolehelsetjeneste, svangerskapsomsorg og fysioterapi, se planområde 11 Helse.

PPT er innbakt i barnehage- og grunnskolekostnadene, og lar seg ikke skille ut i statistikken.

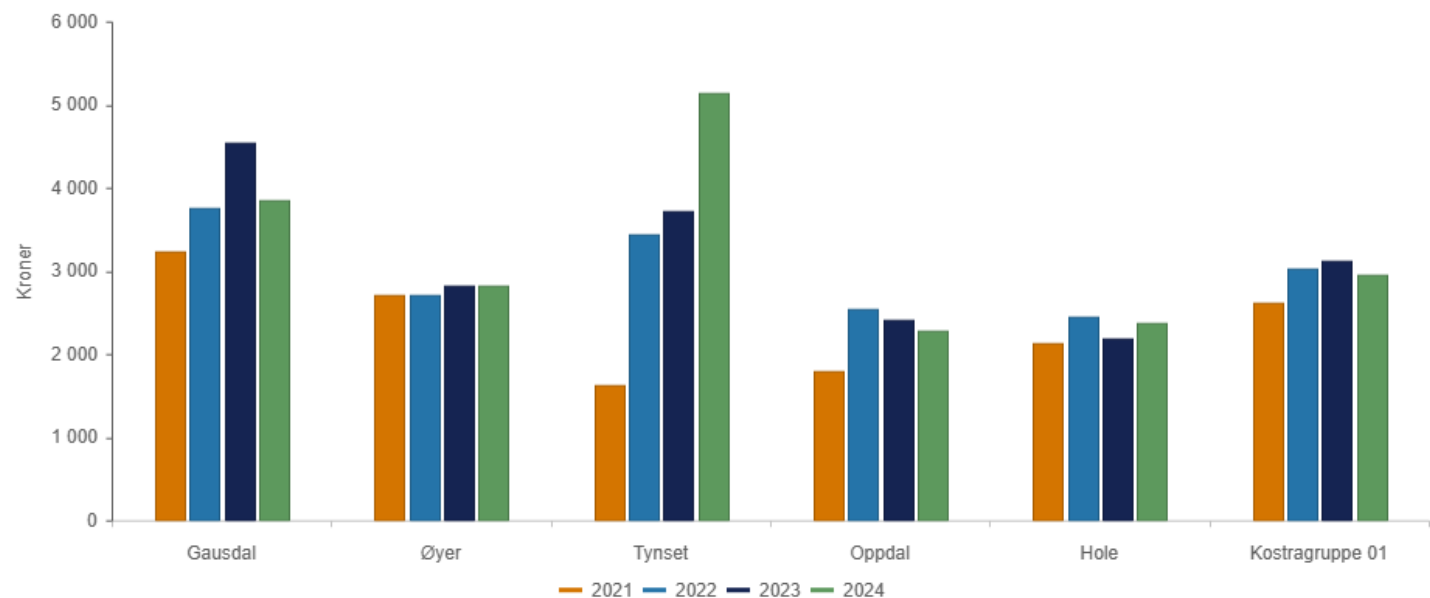

Barnevern

Netto driftsutgifter pr. innbygger til Barnevern (B)

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

- Gausdal har merkbart høyere utgifter pr. innbygger til barnevern, enn KOSTRA-gruppa.
- Med nesten kr. 900,- per innbygger betyr dette kr. 5,4 mill. i forskjell.
- Gausdal ligger høyt over de fleste sammenligningskommunene.

Planområde 10: Sosiale tjenester og sysselsetting

Planområdet består av gjeldsrådgivning, bostøtte, saksbehandling av Husbankens låne- og tilskuddsordninger, sosial rådgivning, økonomisk sosialhjelp, tilbud til rusmisbrukere, flyktingetjeneste, sysselsetting, aktivitets og arbeidstilbud for personer med nedsatt funksjonsevne, oppfølgingstjeneste for ungdom, samt aktivitetssenter i Forset.

Flyktingetjenesten ligger i dette planområdet, men det er ikke tilgjengelige KOSTRA-tall for tjenesten. Flyktingetjenesten finansieres med statlige integreringstilskudd, og ev. overskudd avsettes til fond.

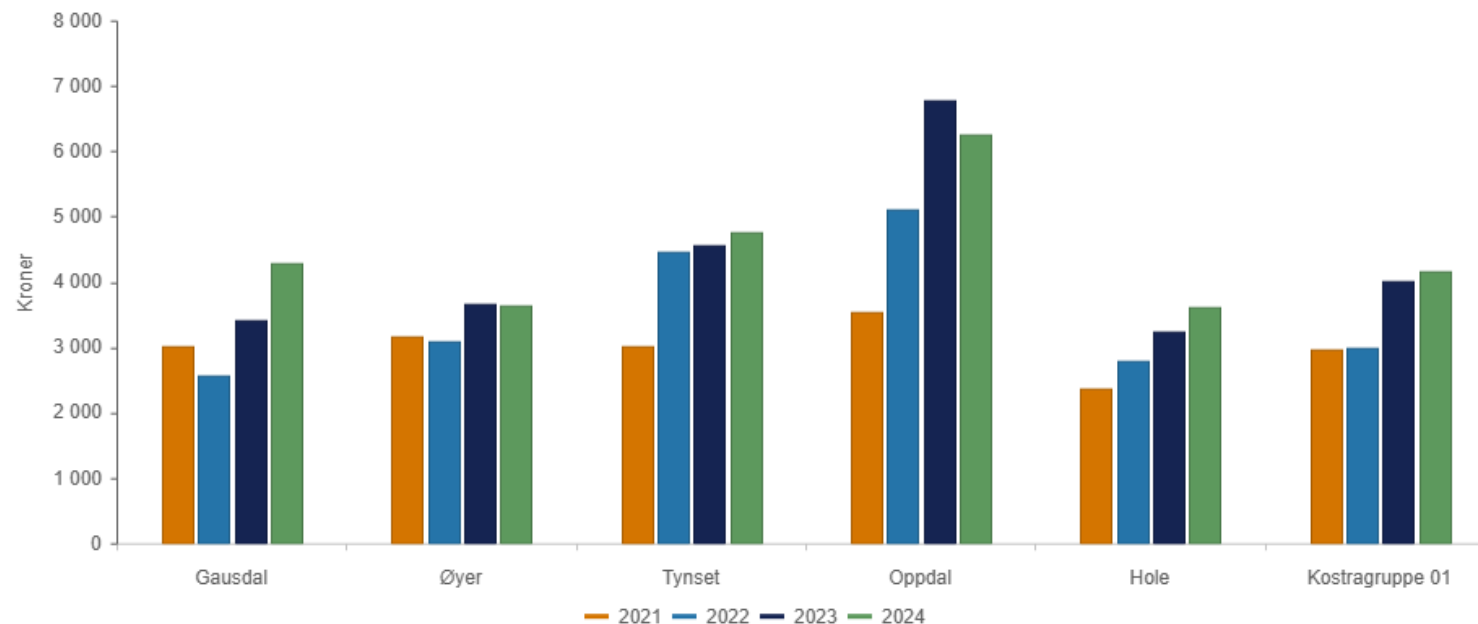

Sosiale tjenester

Netto driftsutgifter pr. innbygger til Sosiale tjenester (B)

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

- Gausdal ligger litt over snittet i KOSTRA-gruppa.
- Det er merkbare variasjoner mellom kommunene.
- Tallene omfatter råd, veiledning og sosialt forebyggende arbeid, tilbud til personer med rusproblemer, arbeidsrettede tiltak i kommunal regi, kvalifiseringsordningen og ytelse til livsopphold.

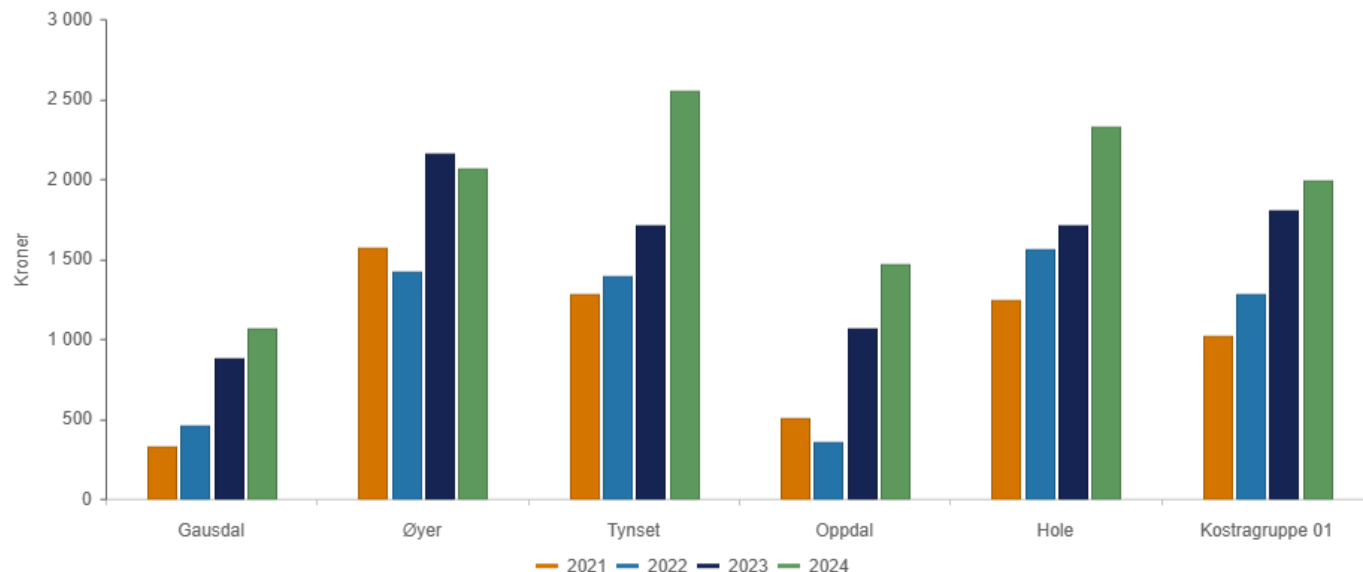

Økonomisk sosialhjelp

Netto driftsutgifter per innbygger (281) økonomisk sosialhjelp (B)

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

	2021	2022	2023	2024
Gausdal	328	455	878	1 066
Øyer	1 570	1 423	2 155	2 065
Tynset	1 283	1 390	1 710	2 549
Oppdal	506	351	1 062	1 470
Hole	1 239	1 557	1 712	2 324
Kostragruppe 01	1 016	1 277	1 803	1 993

- Utgiftene til økonomisk sosialhjelp har over år vært eksepsjonelt lave.
- Netto driftsutgifter pr. innbygger ligger rundt kr. 900,- under snittet i KOSTRA-gruppa (5,4 mill.)
- I Gausdal og i kommuner generelt, har det vært en økning i utgiftene de siste årene.

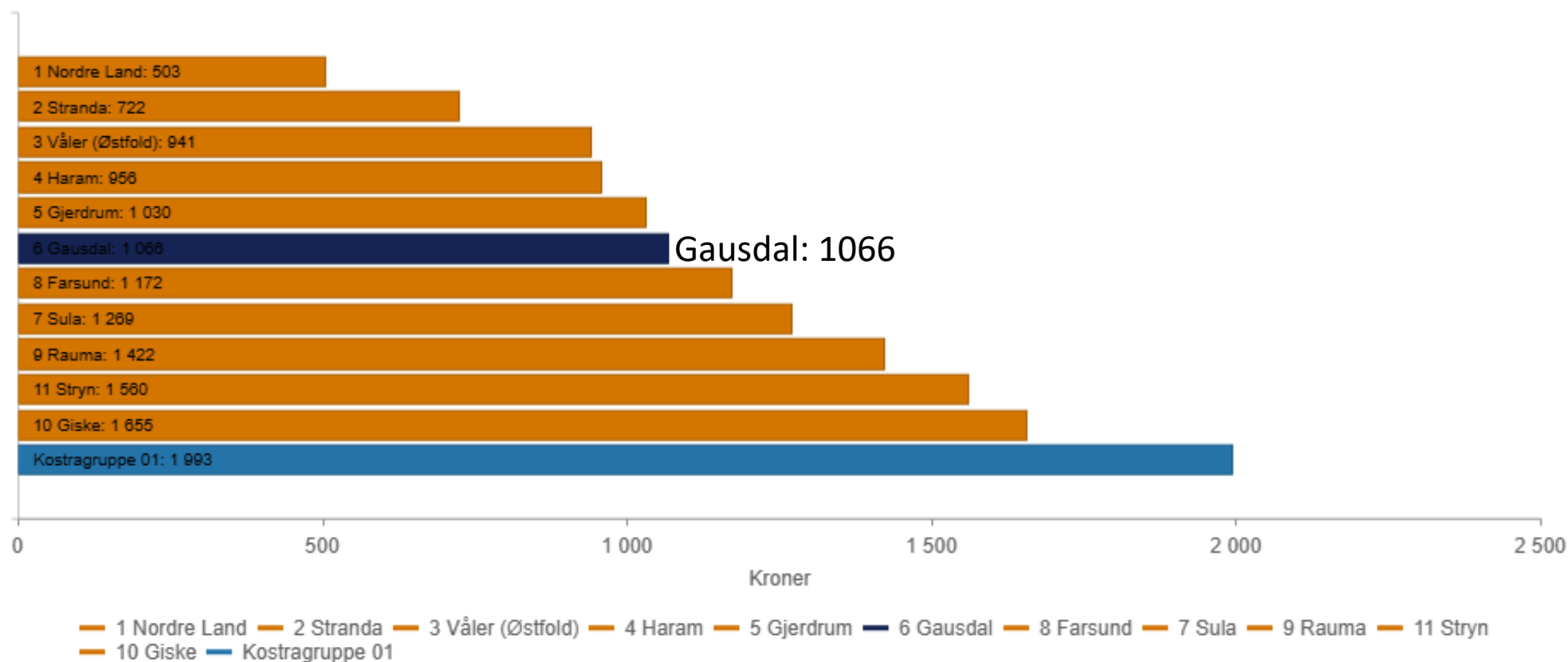

Gausdal – Nr. 6 fra bunnen

Netto driftsutgifter per innbygger (281) økonomisk sosialhjelp (B)

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

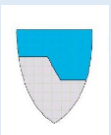

Planområde 11: Helse

Planområdet omfatter tjenester, som er fordelt på flere enheter. Kommunens planområder korresponderer ikke helt med KOSTRA-statistikkens inndeling.

KOSTRA-tallene som vises under Helse omfatter Kommunehelse. Det vil si legetjenesten, helsestasjon og skolehelsetjenesten, frisklivssentral og folkehelse, psykisk helse og rus, forebyggende edruskapsarbeid, inklusiv inntekter/utgifter knyttet til skjenkebevillinger.

Følgende tjenester finnes under annen KOSTRA-statistikk: Kommunens bofellesskap, vernepleietjeneste (Omsorg, hjemmetjenester), støttekontakt- og avlastningstjeneste for yngre (Omsorg, PLO), kommunale tiltaksplasser (Sosiale tjenester), aktivitetssenteret i Forset (Omsorg).

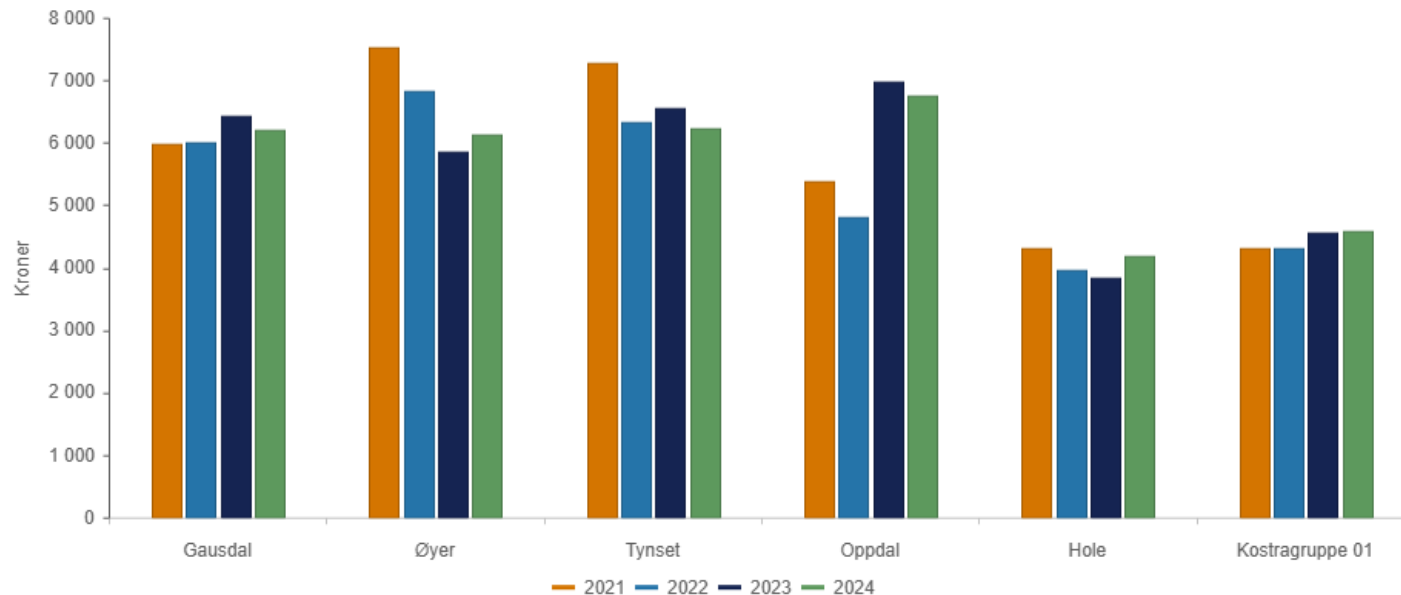

Kommunehelse totalt

Netto driftsutgifter pr. innbygger til Kommunehelse (B)

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

	2021	2022	2023	2024
Gausdal	5 988	6 017	6 419	6 206
Øyer	7 528	6 836	5 863	6 141
Tynset	7 266	6 318	6 566	6 223
Oppdal	5 376	4 805	6 969	6 759
Hole	4 321	3 963	3 847	4 198
Kostragruppe 01	4 324	4 313	4 563	4 597

- Gausdals utgifter har holdt seg på et høyt nivå.
- Gausdal ligger omtrent kr. 1600,- pr. innbygger over snittet i KOSTRA-gruppa.
- Utgiftene til Gausdal ville vært ca. kr. 9,6 mill. lavere hvis utgiftsnivået var det samme som hos KOSTRA-gruppe 1.

Indikatoren inneholder skolehelse- og helsestasjonstjeneste, svangerskapsomsorg, familieteam, folkehelserådgiver, legetjeneste, fysio-/ergoterapitjeneste, psykisk helsetjeneste, arbeid med skjenkebevillinger og miljøretta helsevern.

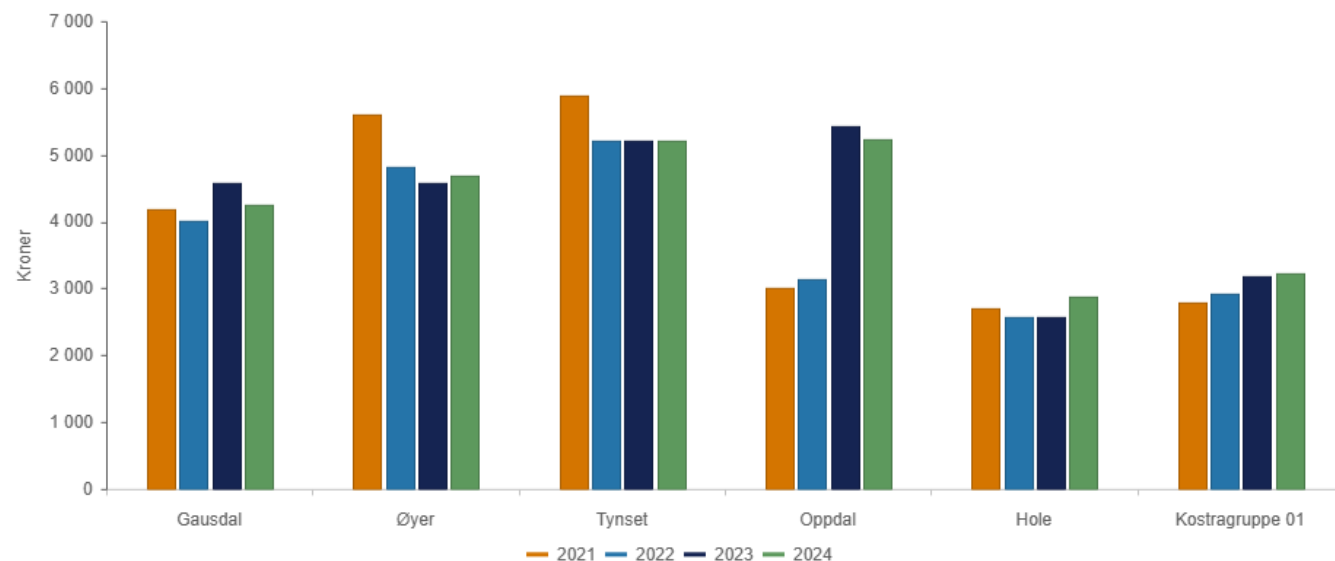

Kommunehelse – diagnose og behandling

Netto driftsutgifter per innbygger (241) diagnose behandling re-/habilitering (B)

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

- KOSTRA viser at Gausdal har et utgiftsnivå som er noe under kommunene det sammenlignes med.
- Nivået er 1000 kr høyere per innbygger enn for KOSTRA-gruppa.

Netto driftsutgifter til diagnose, behandling og rehabilitering pr. innbygger: Denne indikatoren inkluderer utgifter til legetjeneste, legevakt, fysioterapi- og ergoterapitjenesten og psykisk helsetjeneste.

Legedekning – Årsverk av leger pr 10 000 innbyggere

	2021	2022	2023	2024
Gausdal	12,0	11,9	12,1	12,1
Øyer	9,3	9,7	11,3	11,3
Tynset	10,0	14,4	17,2	17,3
Oppdal	11,0	11,0	10,8	14,8
Hole	9,5	9,7	10,2	10,0
Kostragruppe 01	9,9	10,0	10,5	11,0
Landet uten Oslo	9,6	10,0	10,4	10,8

Vi har god legedekning...

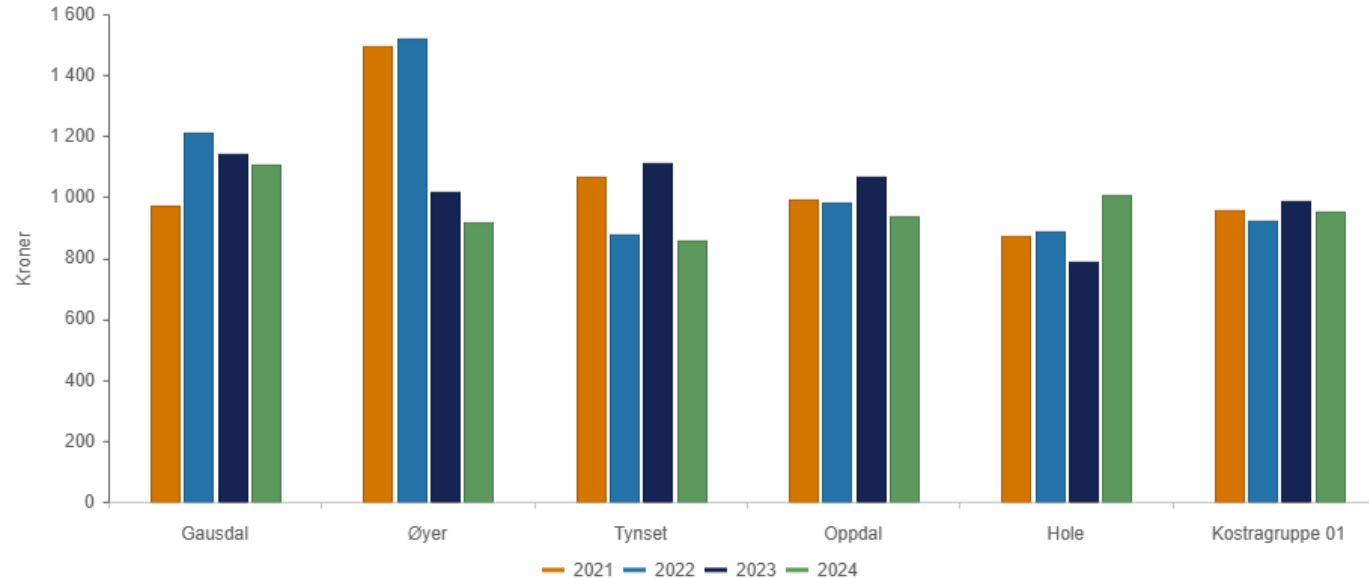

Helsestasjon og skolehelsetjeneste

Netto driftsutgifter per innbygger (232) forebygg. helsestasjons- og skolehelsetjeneste (B)

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

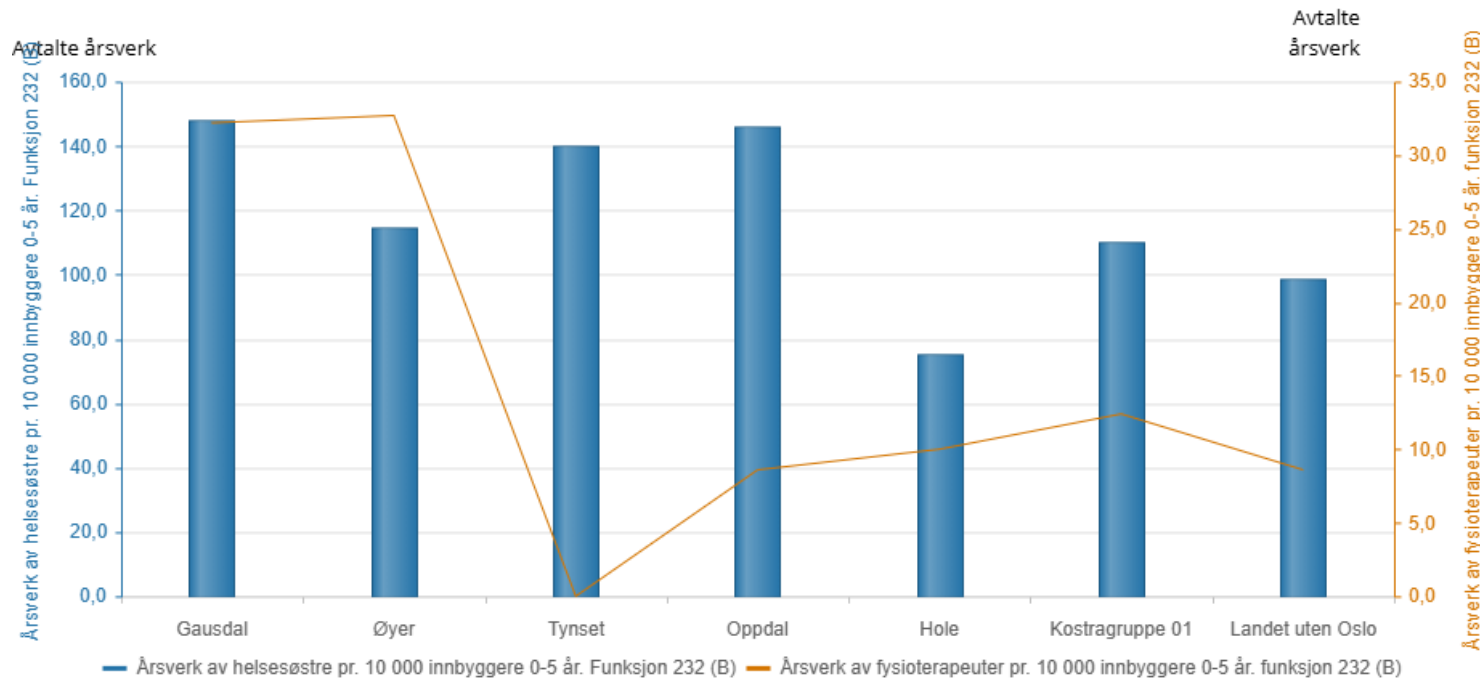

- Gausdal bruker mest per innbygger på helsestasjon og skolehelsetjenesten.
- Gausdal bruker omtrent kr. 150,- mer pr. innbygger enn snittet i KOSTRA-gruppa.
- Bruker rundt kr. 100-250,- mer enn sammenligningskommunene.

Dekningsgrad - årsverk helsestasjon

Årsverk av helsesøstre pr. 10 000 innbyggere 0-5 år. Funksjon 232 (B)

- God dekningsgrad sammenlignet med Kgr. 1
- Tilsvarende dekningsgrad som flere av sammenligningskommunene.

Årsverk av helsesøstre pr. 10 000 innbyggere 0-5 år. Funksjon 232 (B)

Årsverk av fysioterapeuter pr. 10 000 innbyggere 0-5 år. funksjon 232 (B)

Gausdal	147,9	32,2
Øyer	114,4	32,7
Tynset	140,2	0,0
Oppdal	146,2	8,6
Hole	75,2	10,0
Kostragruppe 01	110,2	12,4
Landet uten Oslo	98,8	8,6

Vi har god dekningsgrad sammenlignet med Kgr. 1

Planområde 12: Omsorg

I hovedsak har enheten Helse og mestring ansvaret for planområdet, men også andre enheter har delansvar for tjenester her.

Planområdet omfatter kommunens pleie- og omsorgstilbud, og inneholder sykehjemsdrift, helsetjenester i hjemmet (hjemmesykepleie), praktisk bistand (hjemmehjelp), omsorgsboliger, bofellesskap, omsorgslønn, brukerstyrt personlig assistanse, trygghetsalarm, tildelingskontor, kjøkkendrift i institusjon og matlevering til hjemmeboende.

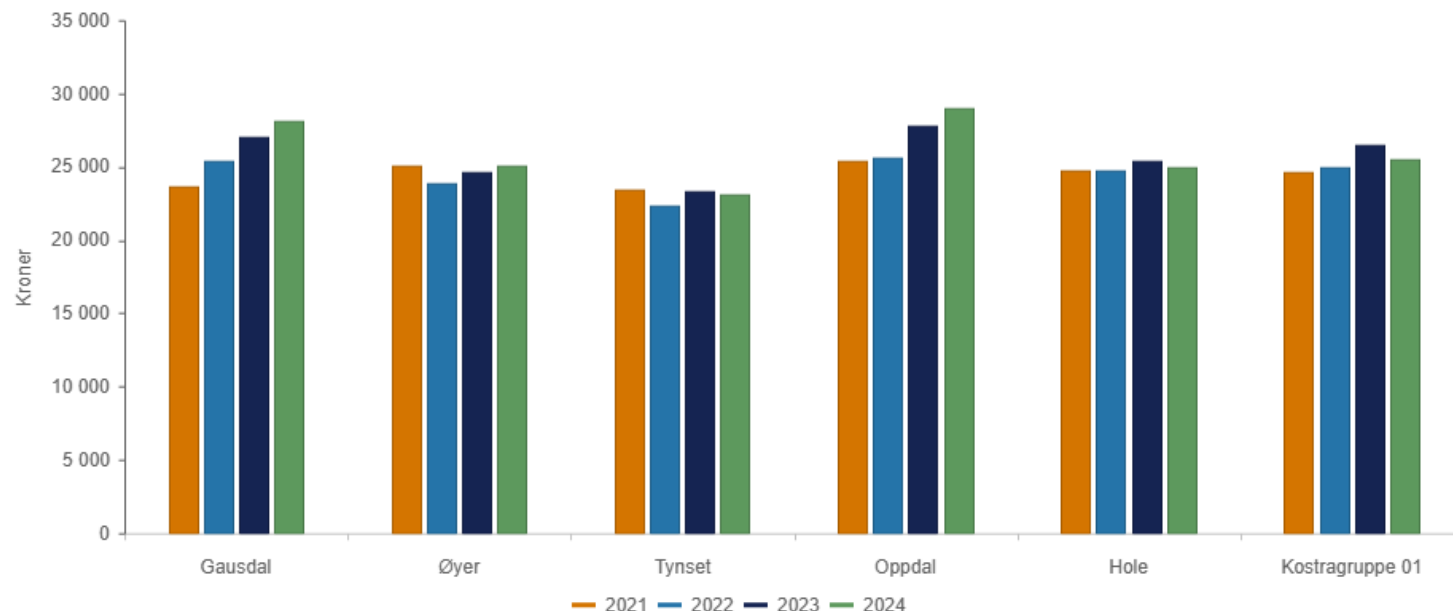

Pleie og omsorg totalt

Netto driftsutgifter pr. innbygger i kroner, pleie- og omsorgstjenesten (B)

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

- Gausdal og Oppdal har høyere utgifter enn de andre og KOSTRA-gruppa.

- Gausdals utgifter er rundt kr. 2600,- høyere pr. Innbygger enn KOSTRA-gruppa.

- Med samme utgiftsnivå som KOSTRA-snittet ville samlede utgifter for Gausdal vært ca. kr. 15,6 mill. lavere enn de er nå.

	2021	2022	2023	2024
Gausdal	23 683	25 427	27 024	28 142
Øyer	25 055	23 886	24 657	25 083
Tynset	23 464	22 356	23 359	23 128
Oppdal	25 450	25 630	27 780	28 962
Hole	24 736	24 755	25 429	24 944
Kostragruppe 01	24 645	24 949	26 517	25 491

Utgiftsdrivere:

1. Profil på tjenesten; hjemmebasert omsorg vs institusjonstung kommune.
2. Omfanget av tjenester til psykisk utviklingshemmede/funksjonshemmede.
3. Tilgjengelighet til tjenestene; mange institusjonsplasser og/eller en ”snill hjemmetjeneste” som gir litt til mange.
4. Hjemmetjenesten; lav direkte brukerrettet tid.
5. Bemanningsfaktor og lønnsansiennitet .

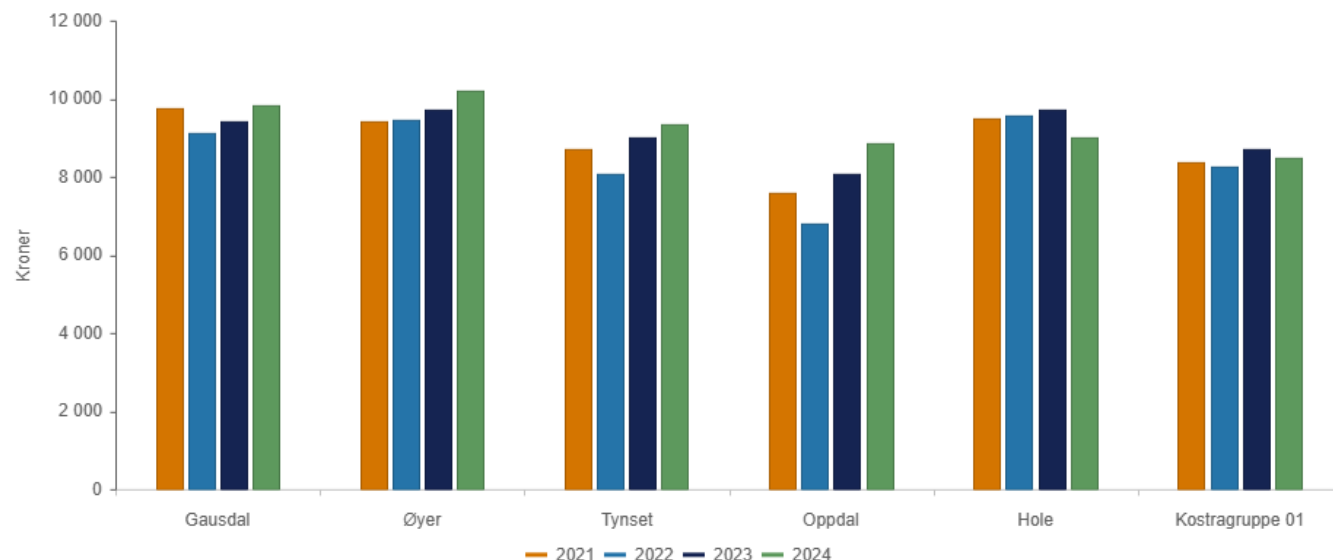
Helse og mestring - institusjonsdrift

Kun «pleie» ikke bygninger...

Netto driftsutgifter per innbygger (253) helse- og omsorgstjenester i institusjon (B)

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

- Utgiftene har steget de siste årene.
- Ligger en del over snittet i KOSTRA-gruppa, med over kr. 1300,- mer i utgifter pr. innbygger.
- Øyer ligger noe over Gausdal pr. innbygger, mens de andre kommunene har lavere utgifter per innbygger.

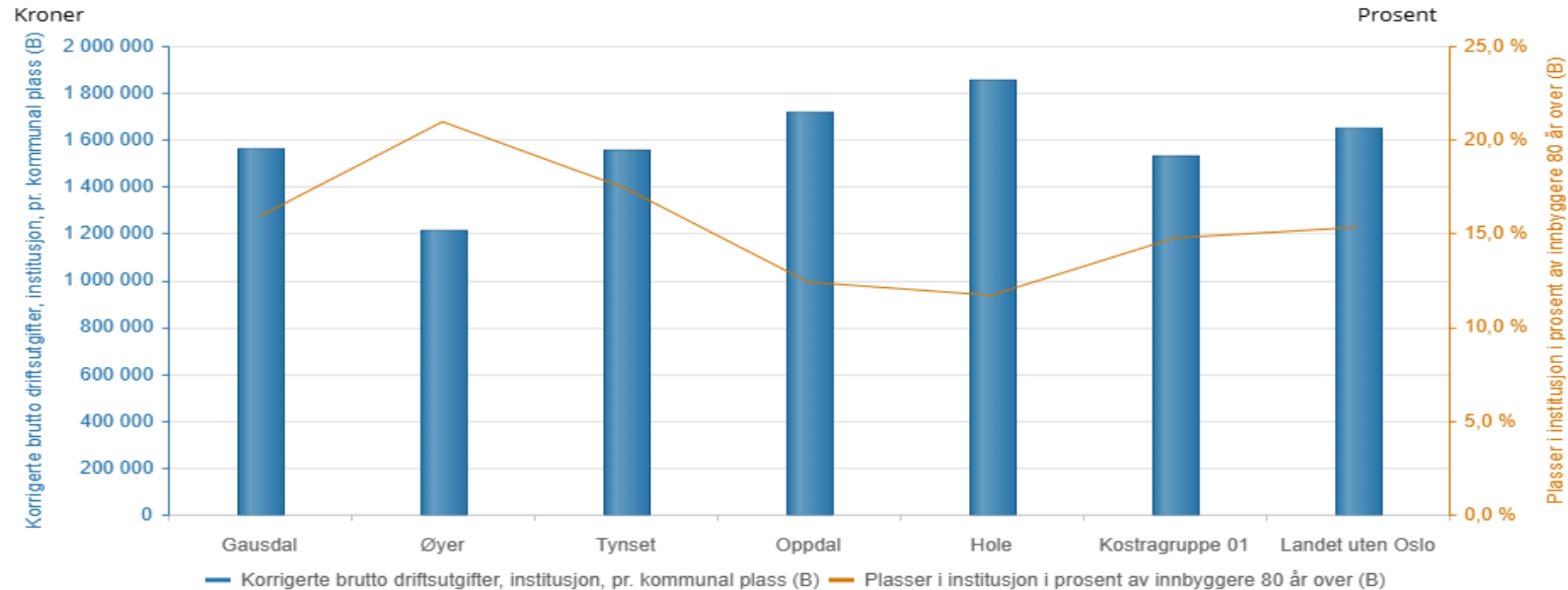
Tallene gjelder institusjonstjenesten.

Hva «forklarer» nivået på utgiftene (253)?

Korrigerte brutto driftsutgifter, institusjon, pr. kommunal plass (B)

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

- Antall plasser multiplisert med utgift pr. Plass
- Hva slags plasser man har...

Korrigerte brutto driftsutgifter, institusjon, pr. kommunal plass (B)

Plasser i institusjon i prosent av innbyggere 80 år over (B)

Gausdal	1 564 554	15,9 %
Øyer	1 216 231	21,0 %
Tynset	1 558 288	17,4 %
Oppdal	1 717 719	12,4 %
Hole	1 857 079	11,7 %
Kostragruppe 01	1 529 839	14,8 %
Landet uten Oslo	1 653 176	15,3 %

Dekningsgrad med og uten HDO-avdeling

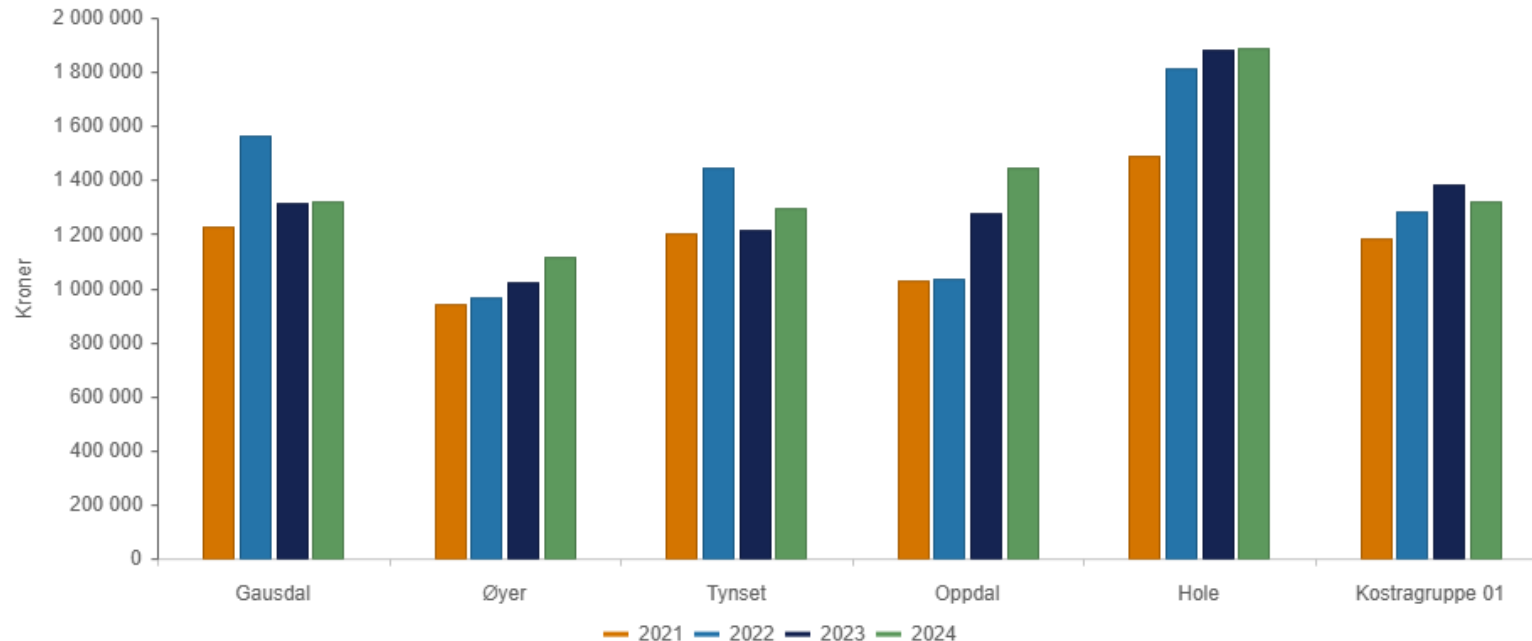
DEKNINGSGRAD SYKEHJEMSPLASSER					
	2023	2028	2033	2038	2043
Innbyggere 80 +	405	506	565	625	695
Dekningsgrad med en avd. som HDO (18 pl.)	11,1				
Dekningsgrad med alle sykehjemsplassene i bruk	15,6	12	11	10	9
<i>Sykehjemsplasser når alle er i vanlig drift (*1)</i>	63				
<i>Plasser med en avdeling reg. som HDO 2021-2022 (*1)</i>	45				
<i>(*1) = inkludert intermedierplassen i Lhmr.</i>					

- Poenget med denne tabellen er å vise at 2022 var et spesielt år hvor en av fire sykehjemsavdelinger, med 18 plasser, ble brukt til HDO
- Når disse igjen er blitt institusjonsplasser blir dekningsgraden atskillig høyere: 15,6 som er litt høyere enn KOSTRA-gruppe 01 på 14,9
- I 2022 ble det rapportert eksakt tall HDO-pasienter til KOSTRA – som var noe lavere enn de 18 sengene vi hadde til disp. – ergo ble dekningsgraden vår i KOSTRA 12.1

Helse og mestring – utgifter pr institusjonsplass

Netto utgift per plass i institusjon, korrigert for utleie

- Indikatoren omfatter både drift og bygninger.
- Gausdal har høye utgifter pr. institusjonsplass på nivå med KOSTRA-gruppa.
- Sammenligningskommunene har veldig forskjellige kostnader, med store økninger de siste årene.
- Øyer driver en institusjonsplass omtrent kr. 200.000,- rimeligere enn Gausdal.

	2021	2022	2023	2024
Gausdal	1 225 034	1 564 265	1 315 246	1 317 909
Øyer	939 662	966 647	1 024 313	1 116 515
Tynset	1 203 020	1 445 071	1 213 746	1 298 051
Oppdal	1 027 797	1 032 712	1 278 390	1 447 456
Hole	1 487 857	1 811 711	1 881 400	1 885 053
Kostragruppe 01	1 180 748	1 280 937	1 386 119	1 319 779

Det er vanlig å bruke «korrigerte brutto driftsutgifter pr plass» for å «måle» hvor mye en plass koster...

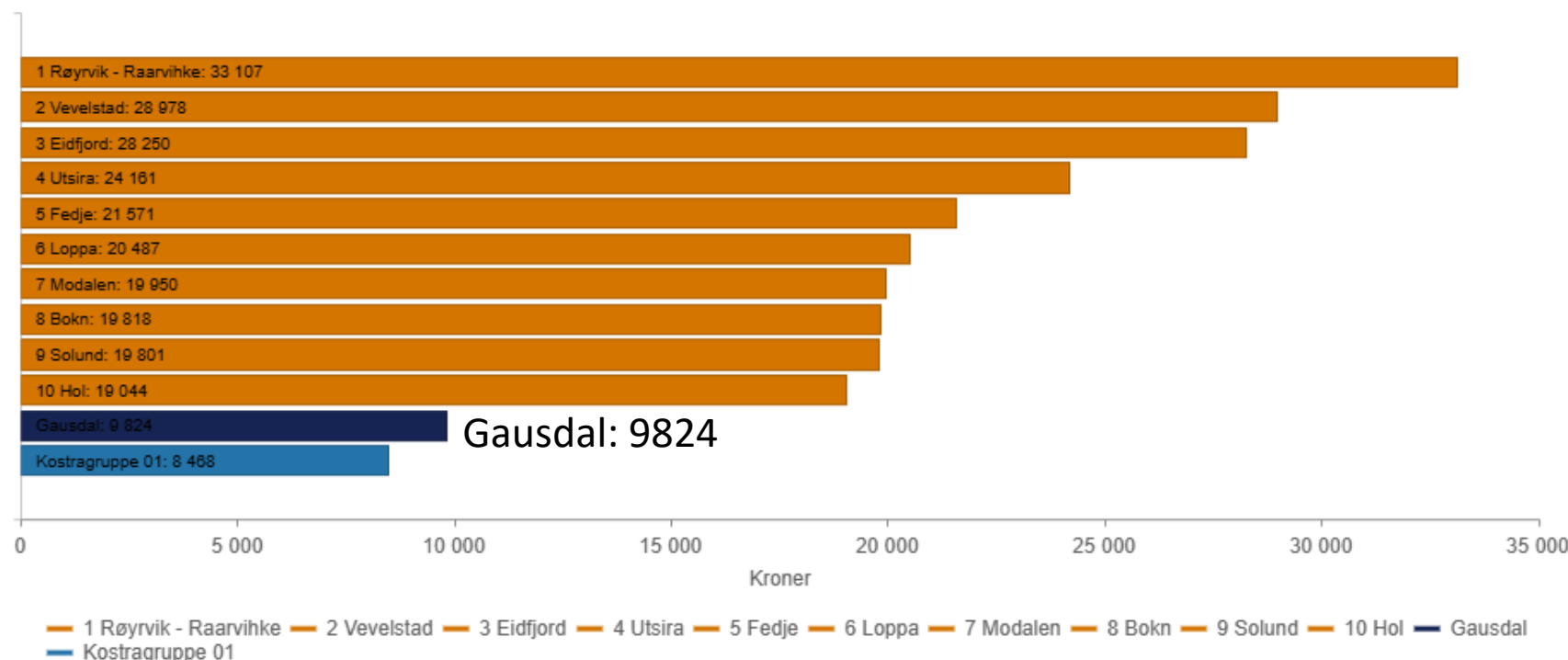
Institusjonsdrift - Ti-på-topp i KOSTRA-gruppa

Netto driftsutgifter per innbygger (253) helse- og omsorgstjenester i institusjon (B)

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

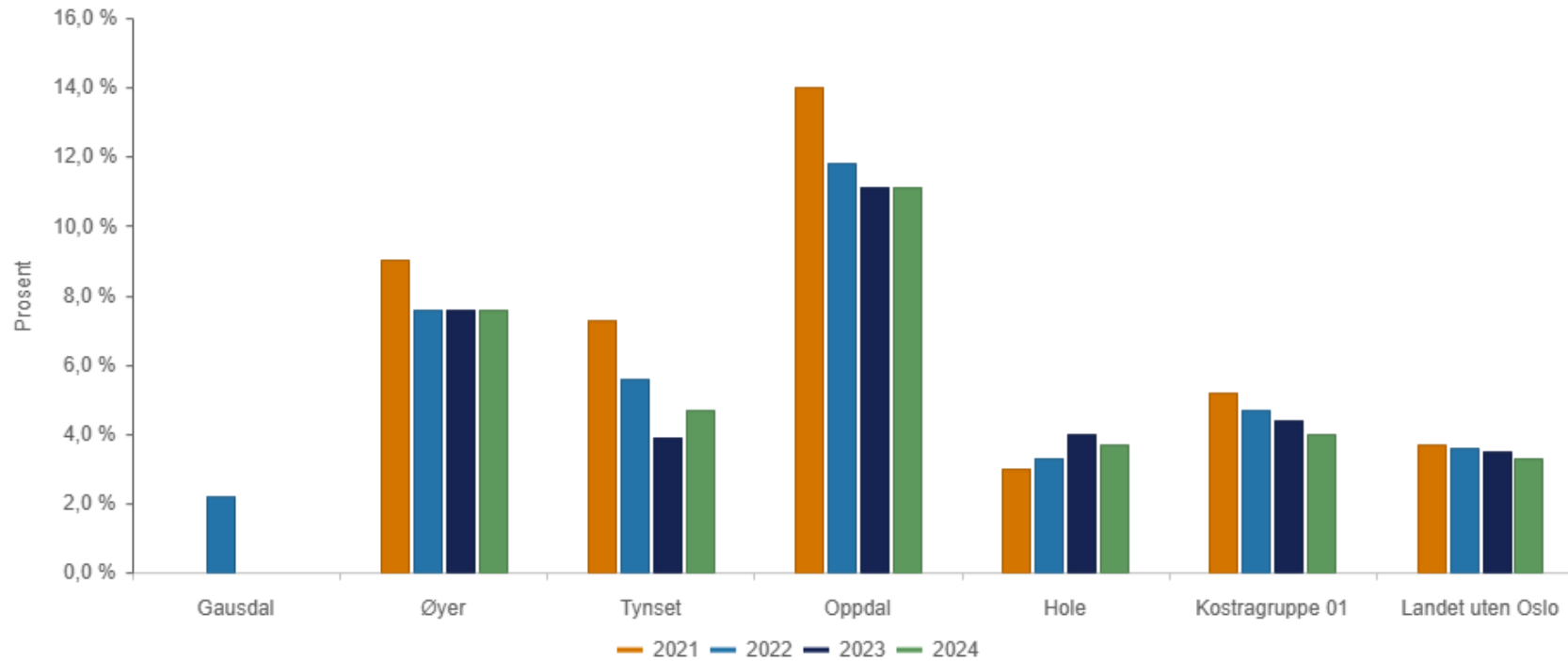
10 høyeste

- Gausdal ligger mye under kommunene med høyest utgifter.
- Ligger over KOSTRA-gruppe 1.

Andel innbyggere 80 år og over i bolig med heldøgns bemanning

	2021	2022	2023	2024
Gausdal		2,2 %		
Øyer	9,0 %	7,6 %	7,6 %	7,6 %
Tynset	7,3 %	5,6 %	3,9 %	4,7 %
Oppdal	14,0 %	11,8 %	11,1 %	11,1 %
Hole	3,0 %	3,3 %	4,0 %	3,7 %
Kostragruppe 01	5,2 %	4,7 %	4,4 %	4,0 %
Landet uten Oslo	3,7 %	3,6 %	3,5 %	3,3 %

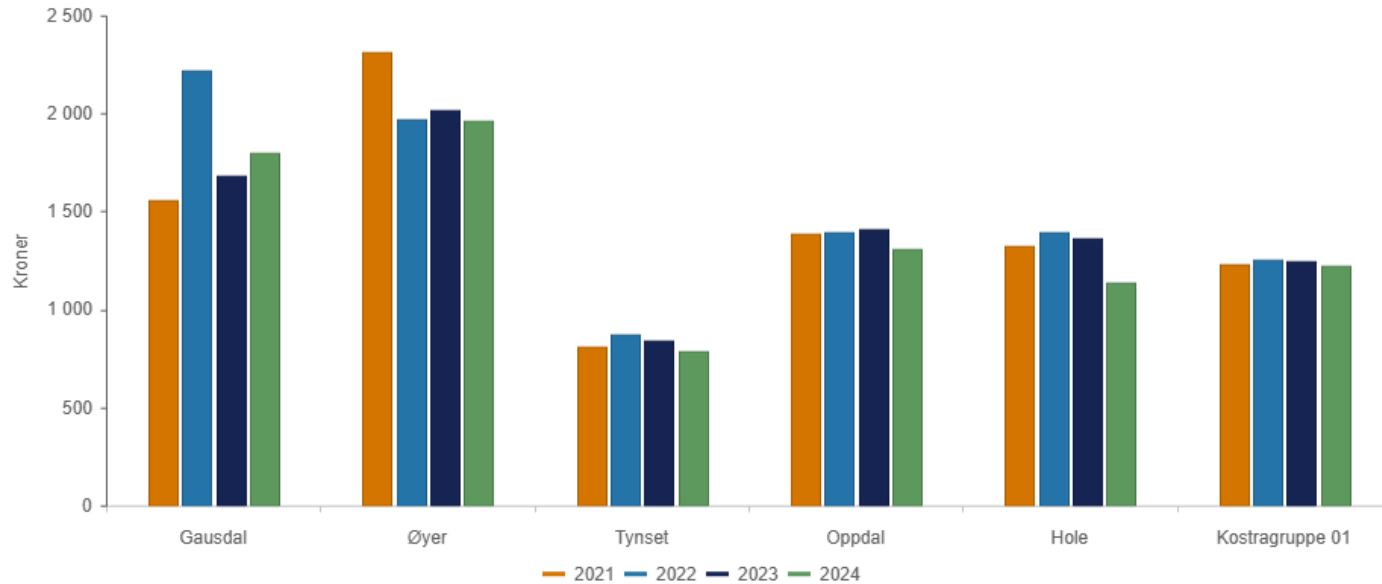
Dere har hatt en økning, men fra et veldig lavt nivå

Institusjonslokaler

Netto driftsutgifter per innbygger (261) institusjonslokaler (B)

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

- Gausdals utgifter til institusjonslokaler ligger mye over de fleste sammenligningskommunene, men under Øyer.
- Litt over kr. 500,- per innbygger enn KOSTRA-gruppa.
- Strømprisen kan forklare noe av svingningene de siste årene.

	2021	2022	2023	2024
Gausdal	1 557	2 217	1 684	1 798
Øyer	2 313	1 969	2 020	1 959
Tynset	812	868	844	788
Oppdal	1 390	1 391	1 407	1 309
Hole	1 327	1 395	1 361	1 137
Kostragruppe 01	1 228	1 254	1 245	1 225

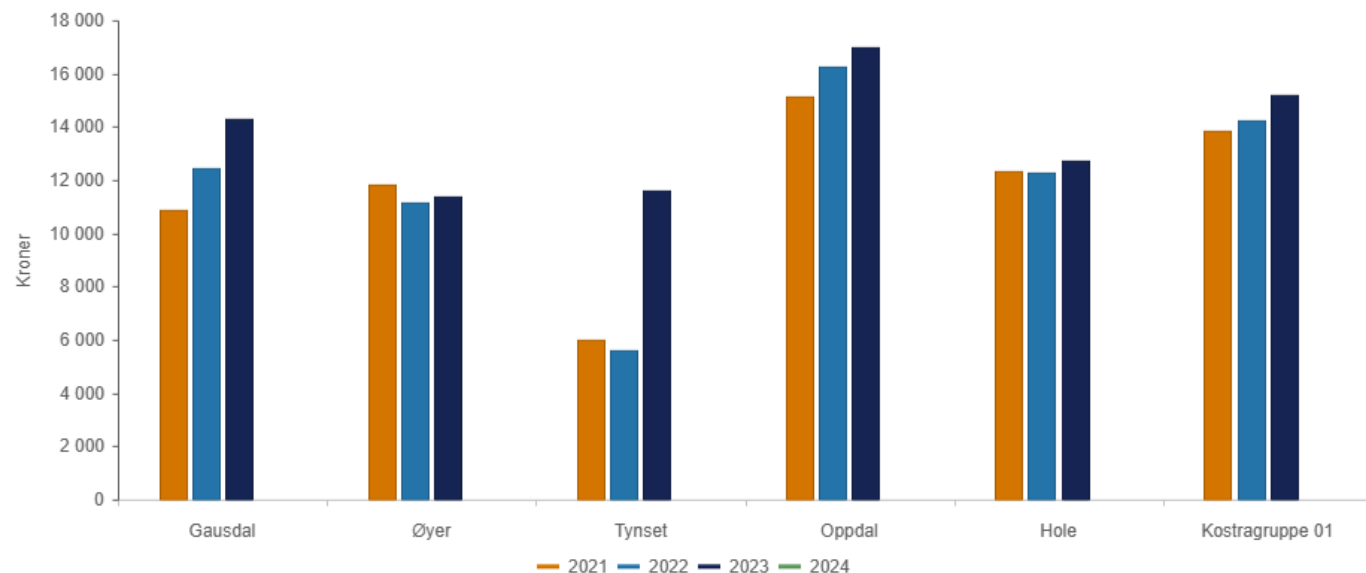

Alle hjemmetjenester

Helse- og omsorgstjenester til hjemmeboende nettodriftsutgifterbeløp pr innb (kr)

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

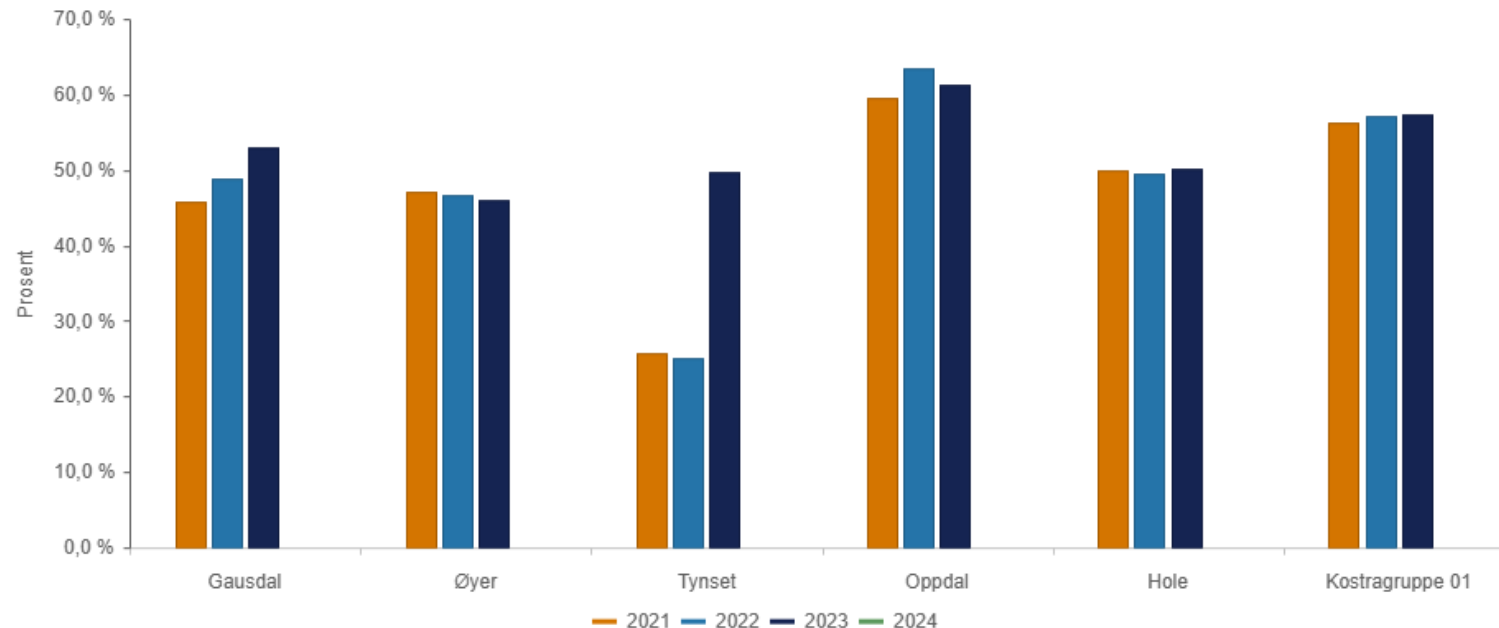

- Indikatoren omfatter et bredt spekter av tjenester Følgende tjenester inngår; tjenester i bofellesskap og omsorgsboliger innen eldreomsorg, rus og psykisk helsetjeneste, og mennesker med nedsatt funksjonsevne, praktisk bistand (hjemmehjelp) og hjemmesykepleie.
- Hjemmetjenesten ligger 800,- under KOSTRA pr innbygger, dvs. kr. 4,8 mill. For 2023.
- Utgifter til helse- og omsorgstjenester til hjemmeboende er økt fra 2021 til 2022. Økning av antall HDO-plasser er en av årsakene til dette. Det er et økt press på hjemmesykepleie og praktisk bistand i hjemmet.

Hjemmetjenestenes andel av utgiftene

Tjenester til hjemmeboende (f254) - andel av netto driftsutgifter til plo (B)

	2021	2022	2023	2024
Gausdal	45,8 %	48,9 %	52,9 %	
Øyer	47,2 %	46,7 %	46,1 %	
Tynset	25,7 %	25,2 %	49,8 %	
Oppdal	59,4 %	63,4 %	61,2 %	
Hole	50,0 %	49,6 %	50,2 %	
Kostragruppe 01	56,3 %	57,2 %	57,3 %	

- Hjemmetjenestenes andel av pleie- og omsorgstjenestene er merkbart lavere enn snittet for KOSTRA-gruppa (- 4,4 %-poeng).
- Det er stor variasjon fra kommune til kommune.

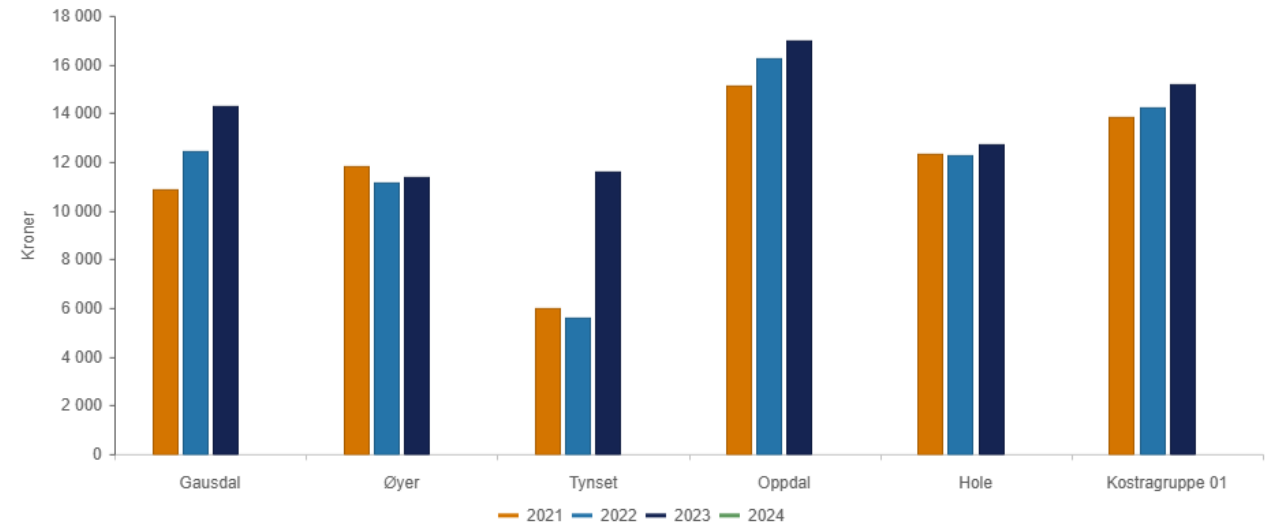
Tilleggsutredning

Pleie og omsorg - hjemmetjenesten

Prioritering f. 254 Helse og omsorgstjenester til hjemmeboende – netto driftsutgifter pr innbygger korrigert for utgiftsbehov:

Netto driftsutgifter per innbygger (254) helse- og omsorgstj. til hjemmeboende (B)

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).
**) Graf er justert med utgiftsbehov

Hvis samme prioritering som Kgr. 1 = + 5,4 mill. kr

Gausdal har begynt å tette gapet, kostnadene vokser raskere enn for Kostragruppen

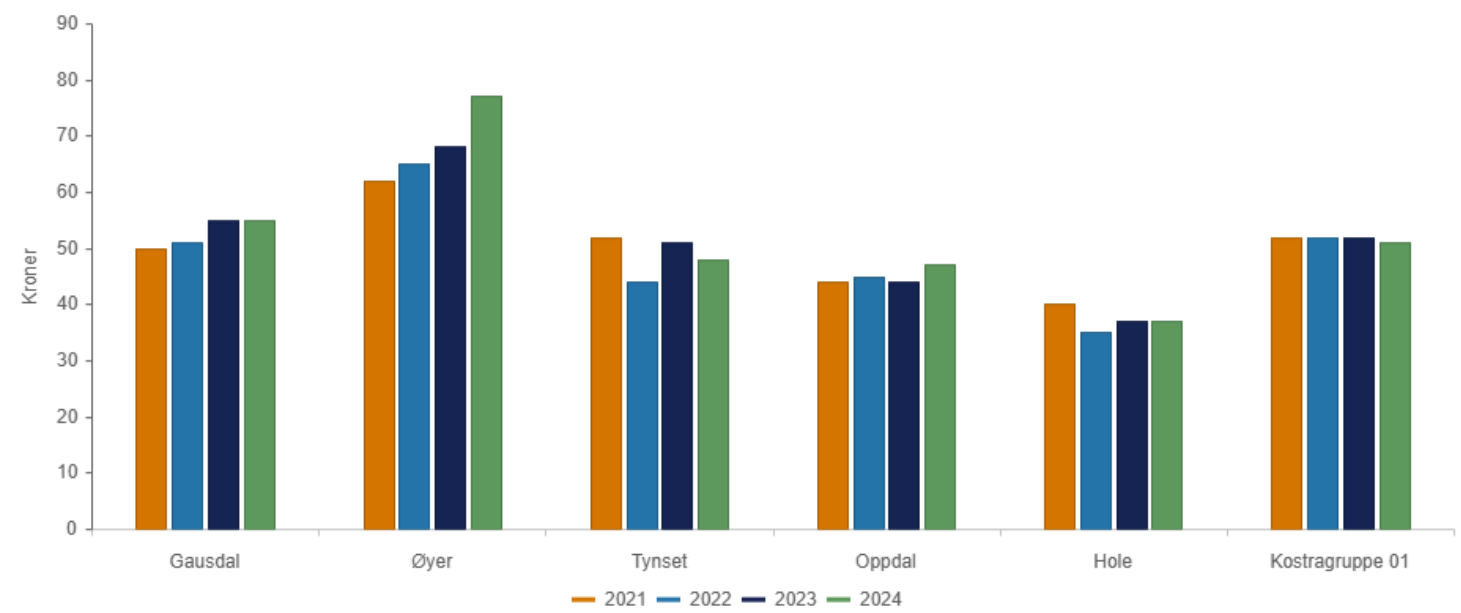
	2021	2022	2023	2024
Gausdal	10 858	12 426	14 302	
Øyer	11 825	11 152	11 358	
Tynset	6 027	5 624	11 629	
Oppdal	15 126	16 247	17 014	
Hole	12 360	12 278	12 755	
Kostragruppe 01	13 868	14 263	15 196	

Gausdal lavere prioritering enn Kgr. 1

Hjemmetjenester – Mottakere

Mottakere av hjemmetjenester per 1000 innbyggere (B)

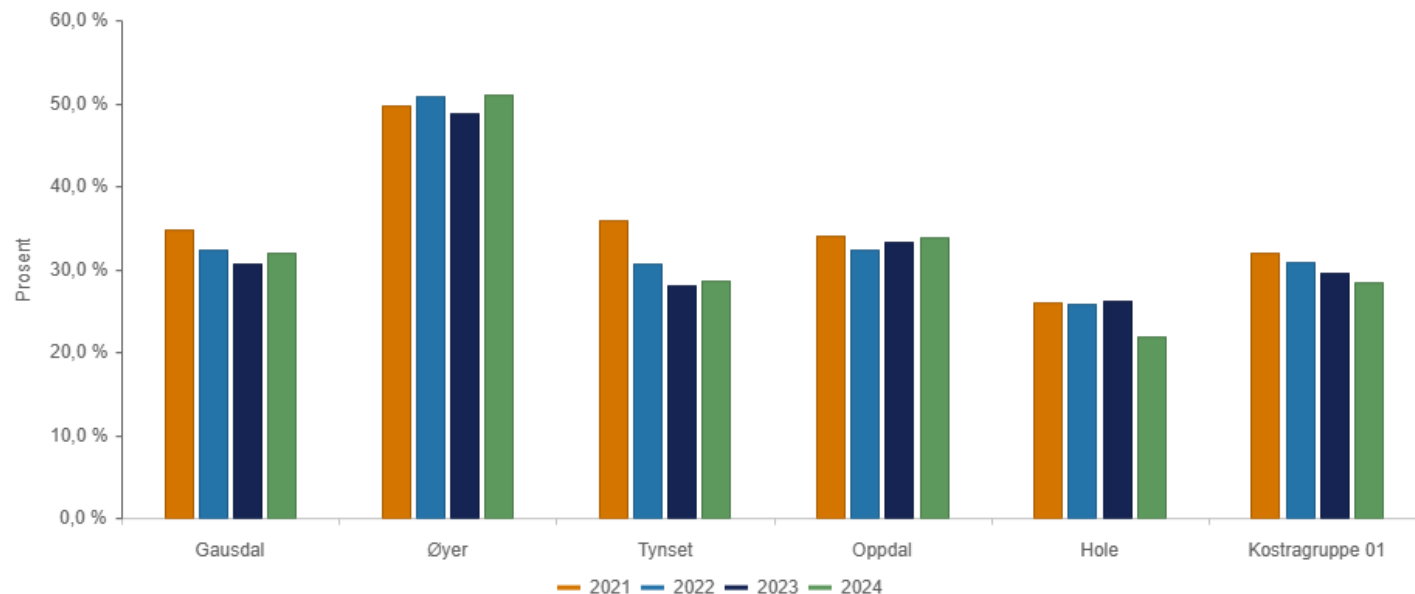
- Gausdal har flere mottakere per 1000 innbyggere enn KOSTRA-gruppa.
- Færre mottakere enn Øyer, men flere enn de andre sammenligningskommunene.

	2021	2022	2023	2024
Gausdal	50	51	55	55
Øyer	62	65	68	77
Tynset	52	44	51	48
Oppdal	44	45	44	47
Hole	40	35	37	37
Kostragruppe 01	52	52	52	51

Hjemmetjenester – Eldre mottakere

Andel innbyggere 80 år og over som bruker hjemmetjenester (prosent)

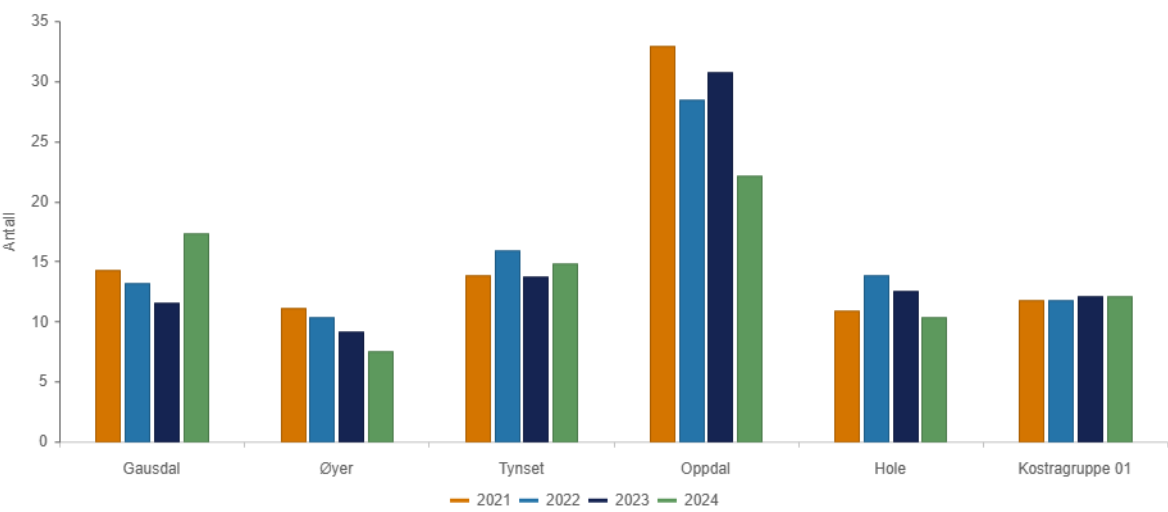

- Rundt 32% av Gausdals innbyggere over 80 år har vært brukere av hjemmetjenester de siste fire årene.
- For KOSTRA-gruppa er denne andelen 28,4%.
- Gausdal ligger over KOSTRA-gruppa, Tynset og Hole, men under Oppdal og Øyer.

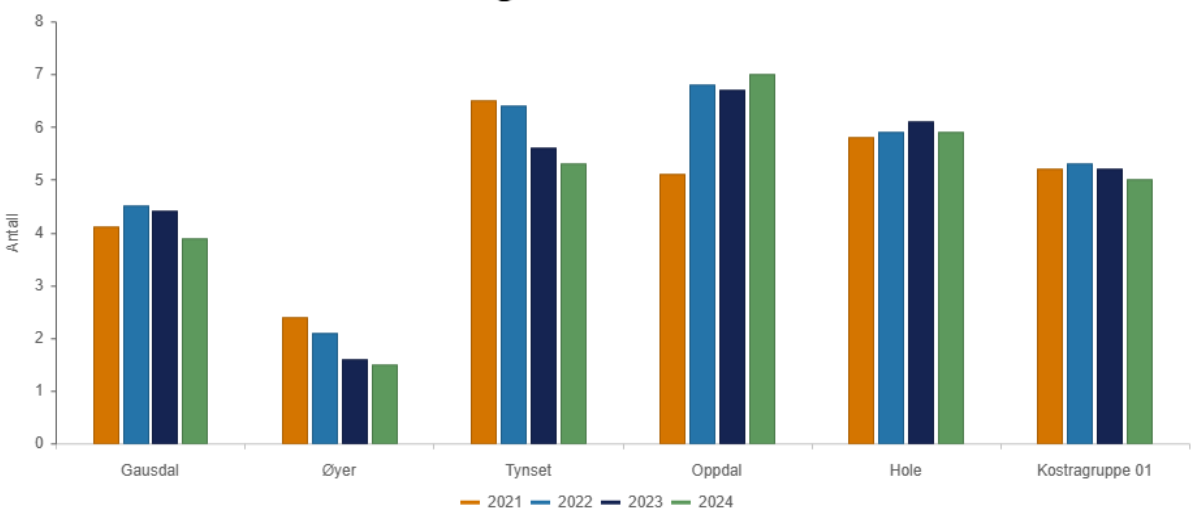
Gjennomsnittlig antall tildelte timer hjemmetjeneste, yngre og eldre brukere

Gjennomsnittlig antall tildelte timer i uken, hjemmetjenestebrukere 0-66 år (antall)

	2021	2022	2023	2024
Gausdal	14,30	13,20	11,60	17,30
Øyer	11,10	10,40	9,20	7,50
Tynset	13,80	15,90	13,70	14,80
Oppdal	32,90	28,50	30,70	22,10
Hole	10,90	13,80	12,50	10,40
Kostragruppe 01	11,80	11,80	12,10	12,10

Gjennomsnittlig antall tildelte timer i uken, hjemmetjenestebrukere 67 år og over (antall)

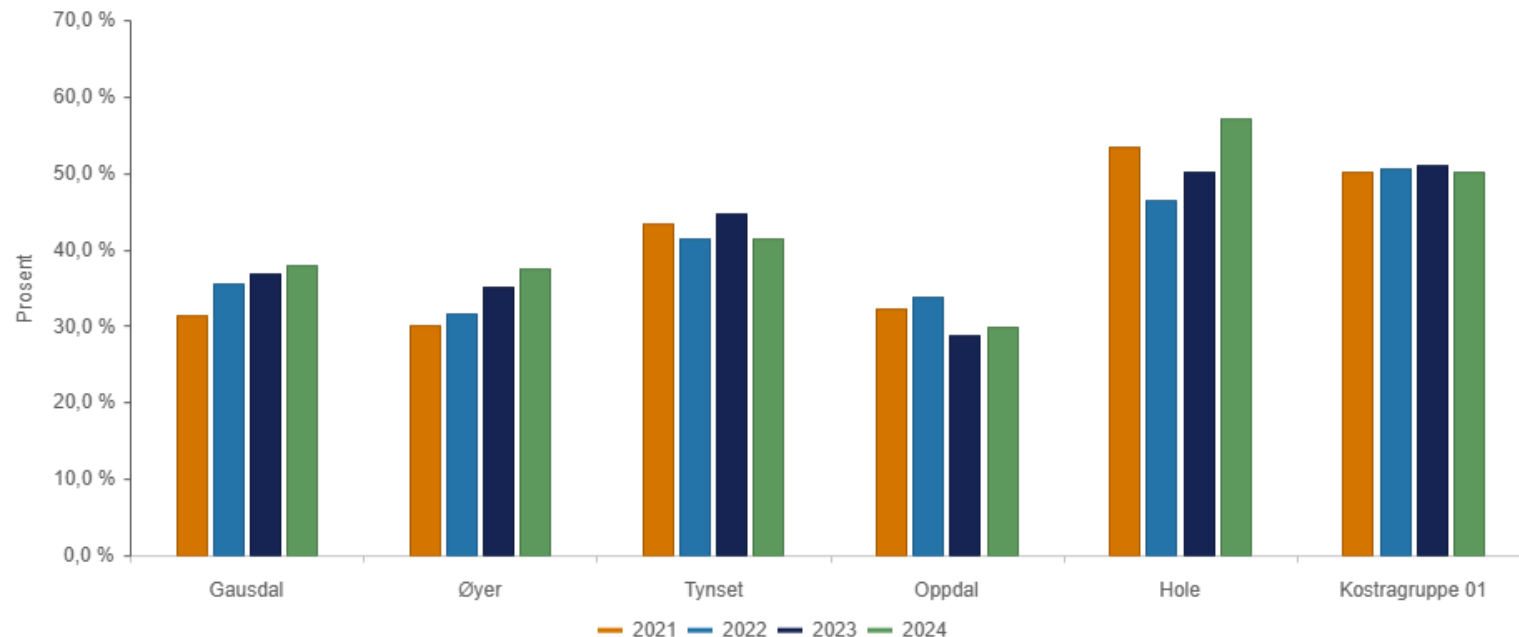
	2021	2022	2023	2024
Gausdal	4,10	4,50	4,40	3,90
Øyer	2,40	2,10	1,60	1,50
Tynset	6,50	6,40	5,60	5,30
Oppdal	5,10	6,80	6,70	7,00
Hole	5,80	5,90	6,10	5,90
Kostragruppe 01	5,20	5,30	5,20	5,00

Gausdal har høyere gjennomsnitt for yngre hjemmetjenestebrukere, og lavere for 67 år og eldre.

Hjemmetjenester – yngre mottakere

Andel brukere av hjemmetjenester 0-66 år (prosent)

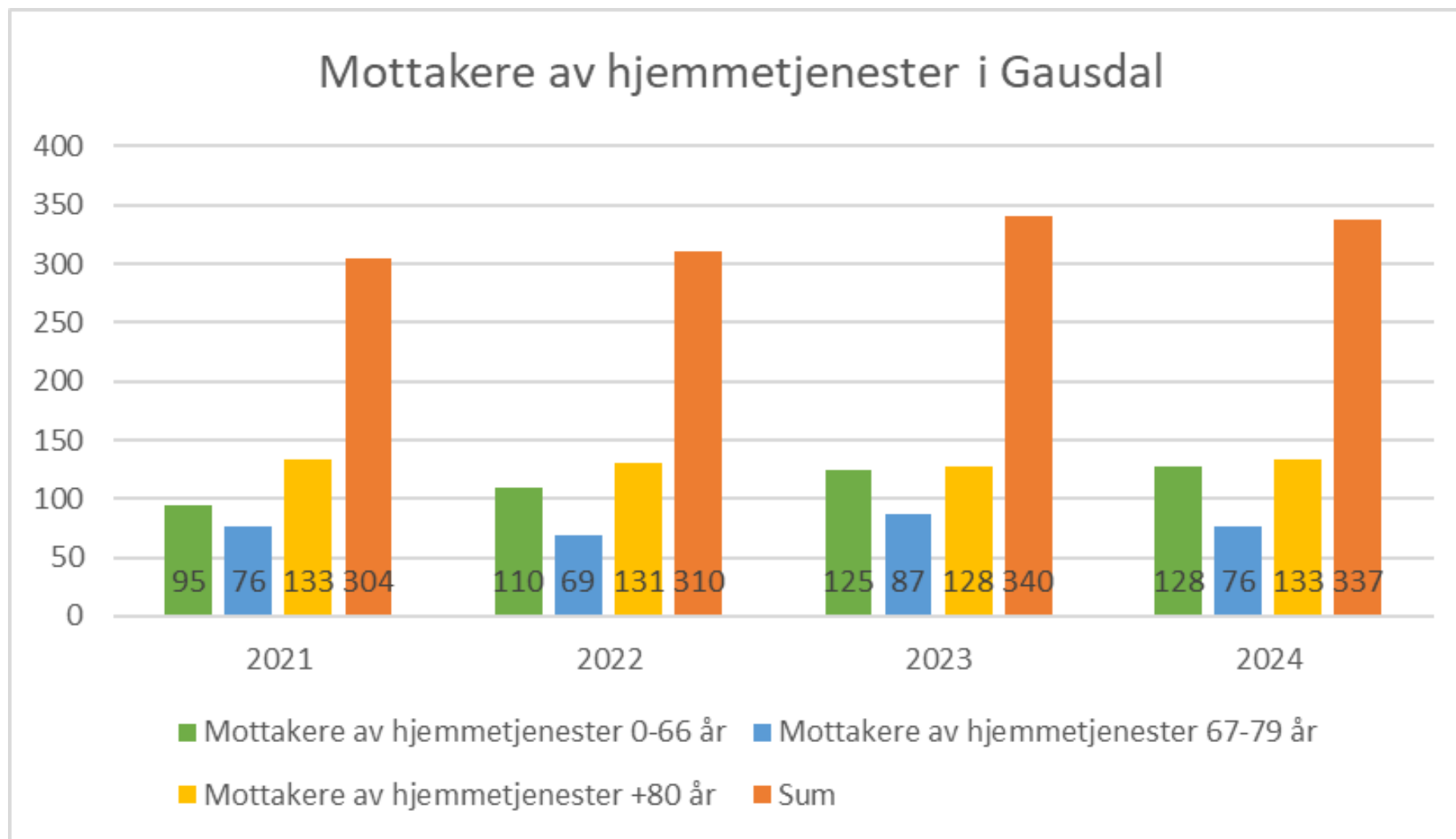

- I Gausdal utgjør yngre brukere 38% av dem som mottar hjemmetjenester.
- For KOSTRA-gruppa er denne andelen 50,1%.
- Gausdal ligger på et nivå mellom Tynset og Øyer.

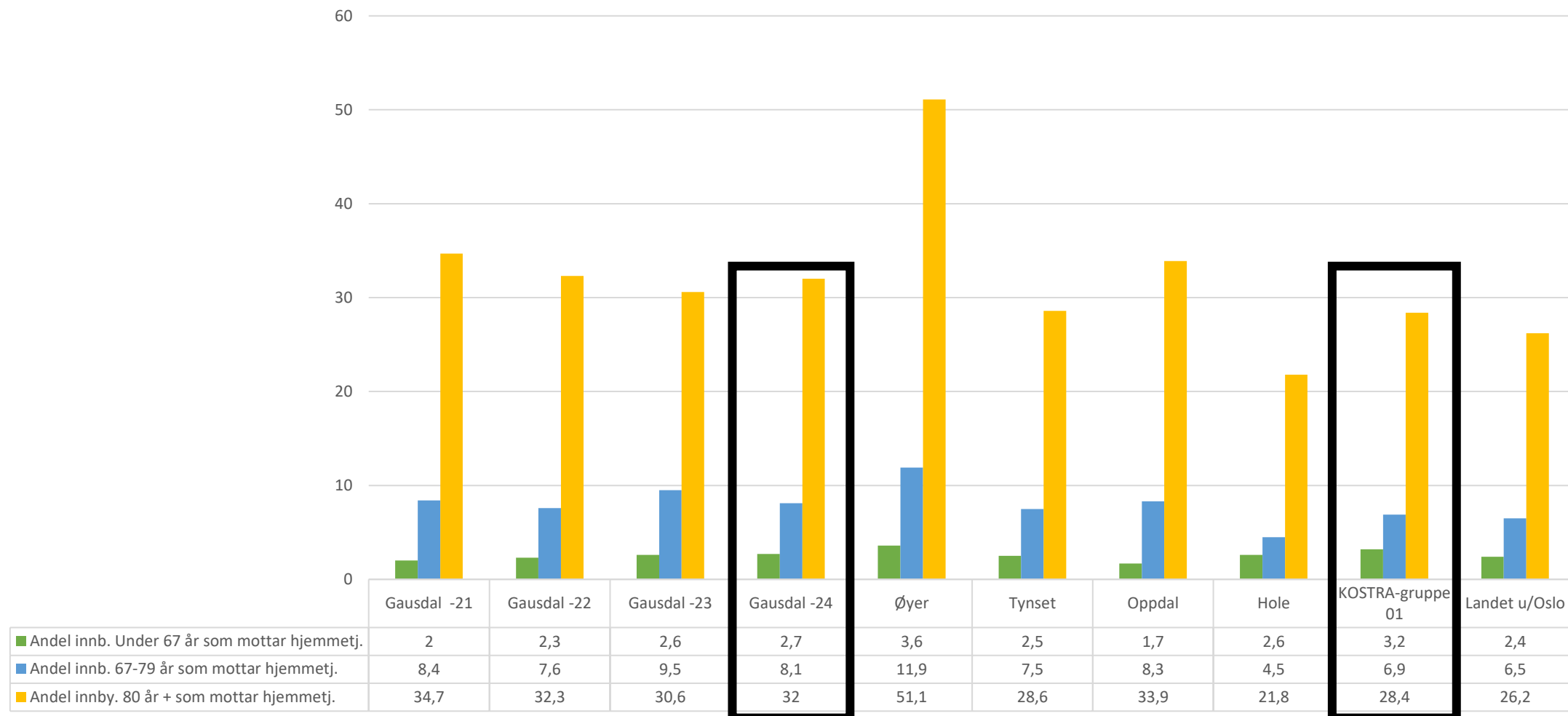
	2021	2022	2023	2024
Gausdal	31,3 %	35,5 %	36,8 %	38,0 %
Øyer	30,1 %	31,7 %	35,1 %	37,6 %
Tynset	43,3 %	41,5 %	44,6 %	41,5 %
Oppdal	32,3 %	33,9 %	28,7 %	29,8 %
Hole	53,5 %	46,5 %	50,2 %	57,2 %
Kostragruppe 01	50,2 %	50,5 %	51,0 %	50,1 %

Antall mottakere ulike aldersgrupper

Hvor mange mottar hjemmetjenester?

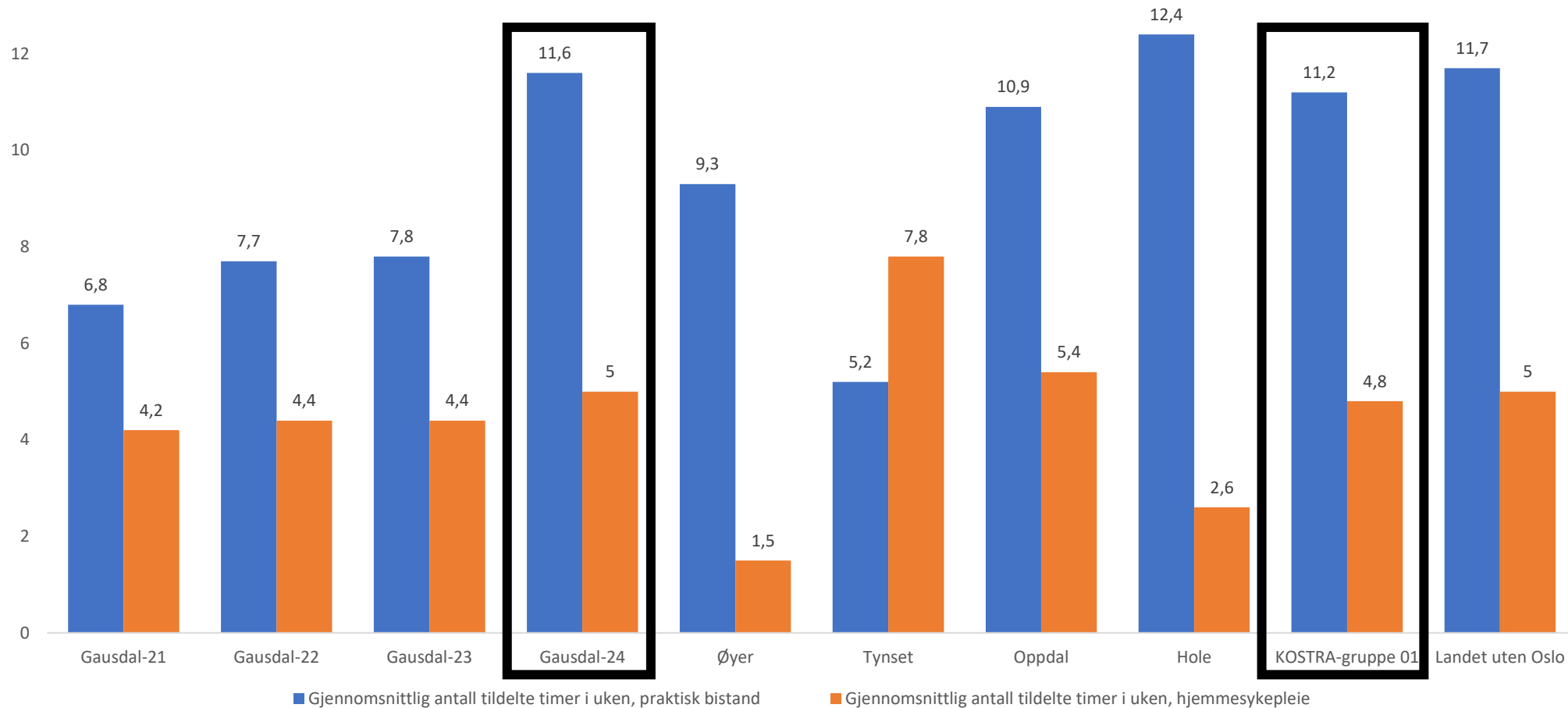

Gausdal har lavere en andel mottakere i aldersgr. 0-66 år, og høyere i aldersgr. 67-79 år og 80 år+

Hvor mange timer gis?

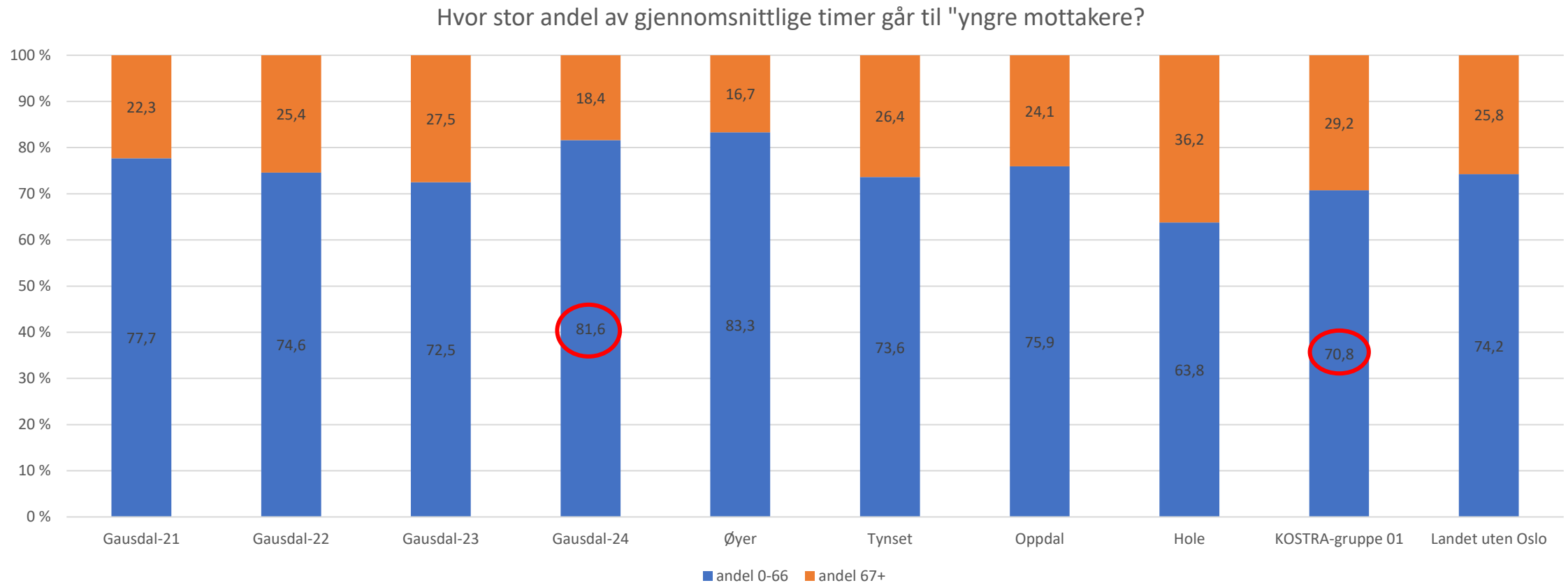
14

Gausdal gir tilsvarende timer praktisk bistand og timer hj.sykepleie som Kgr. 1
Praktisk bistand har økt mye det siste året

Hvor stor andel av timene går til «yngre» mottakere (0-66 år)?

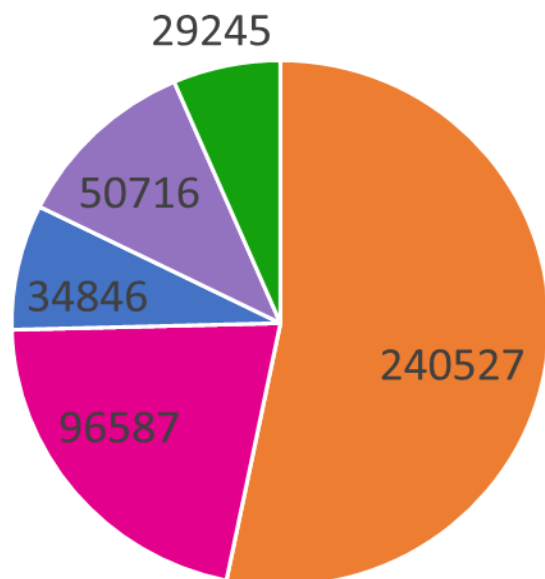

81,6% av timene i hj.tjenesten går til yngre brukere, dette er en høyere andel enn Kgr. 1 (70,8%)

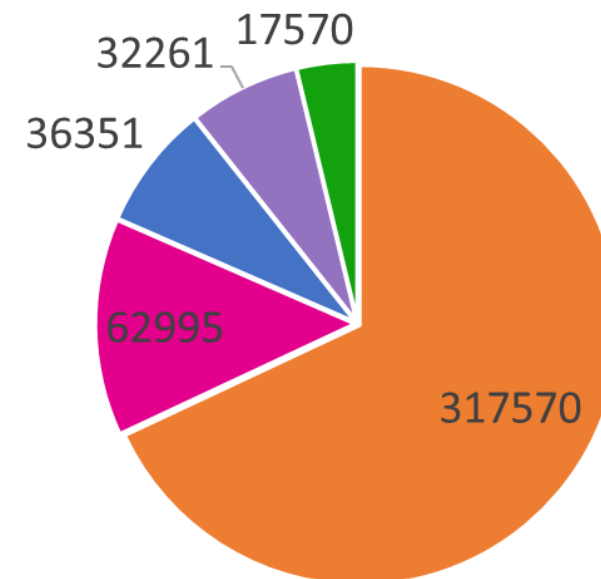
Fordeling av omsorgstimer 2015 og 2023

Antall omsorgstimer etter aldergrupper 2015

0-49 år 50-66 år 67-79 år 80-89 år 90 år

Antall omsorgstimer etter aldergrupper 2023

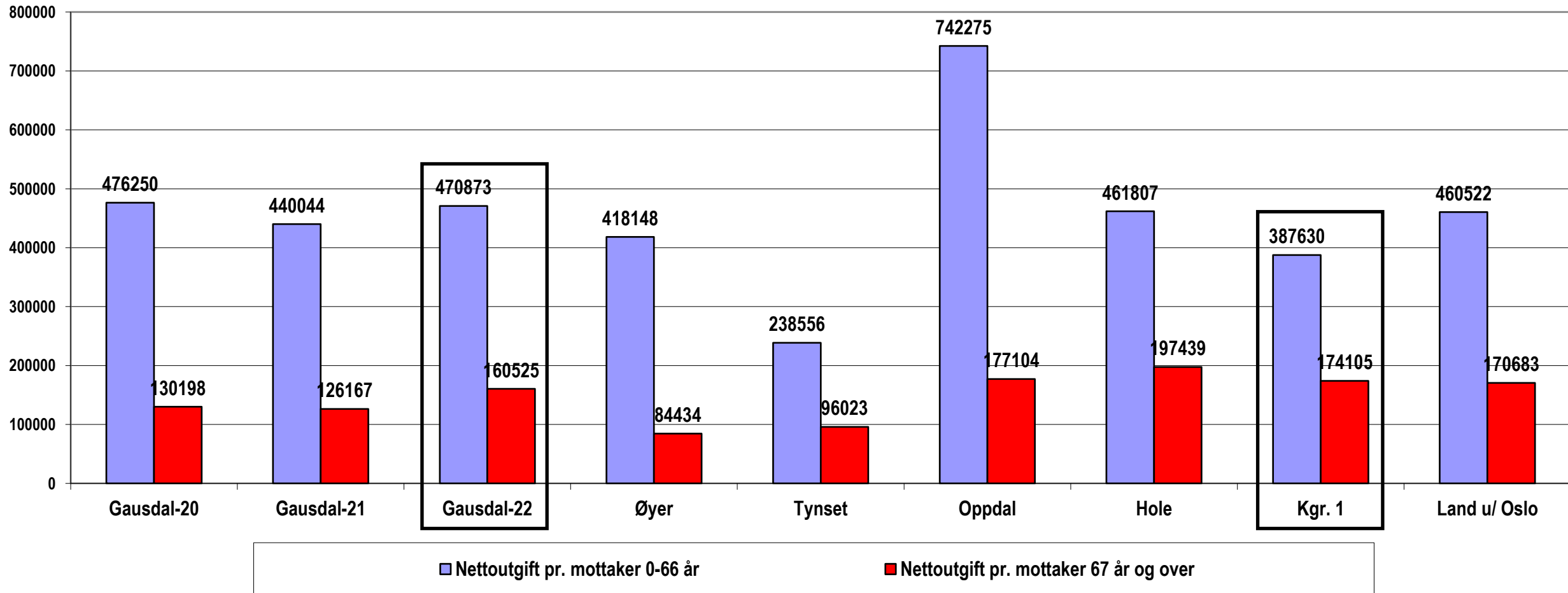
0-49 år 50-66 år 67-79 år 80-89 år 90 år

Antall omsorgstimer etter aldersgrupper	2015	2023
Sum	451921	466747

Fordelingen mellom yngre og eldre i kroner:

Nettoutgift pr. mottaker hjemmetjeneste fordelt på aldersgrupper

Gausdal har høyere utgift pr mottakere 0-66 år sammenliknet med Kgr. 1, men litt lavere utgift pr mottaker 67 år+

Oppsummering:

- Gausdal har en lavere andel yngre brukere enn KOSTRA-gruppe 1.
- Gjennomsnittlig antall tildelte timer i uken av praktisk bistand og hjemmesykepleie er høyere for Gausdal enn for KOSTRA-gruppa.
- Gausdal har høyere andel timer som går til yngre mottakere enn gjennomsnittet for KOSTRA-gruppa.
- I perioden 2015-2023 har antall timer til omsorgstjenesten steget litt, mens andelen timer til mottaker mellom 0-49 år har økt mye.

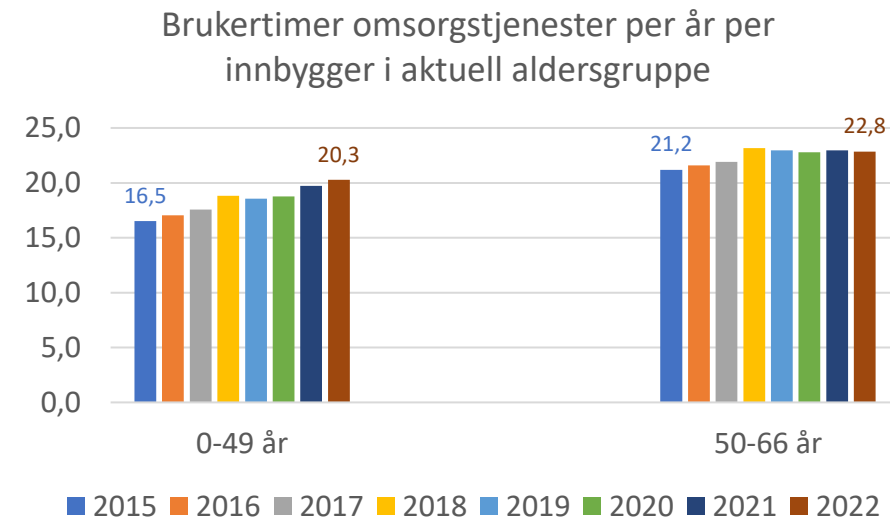
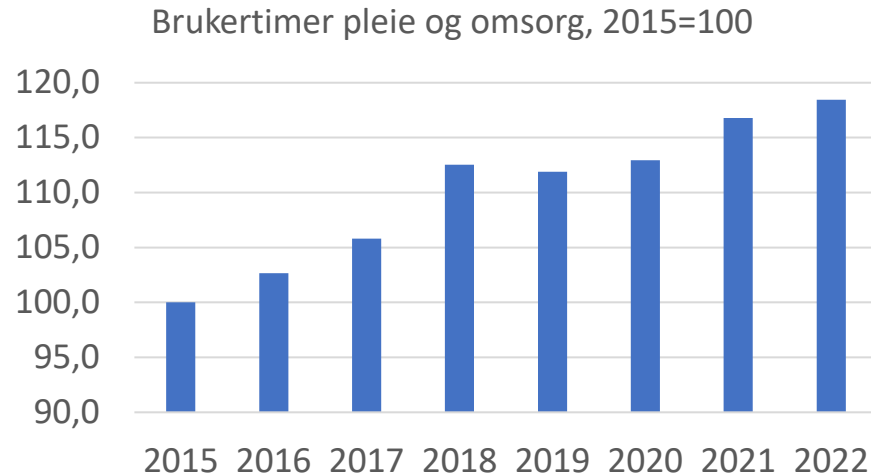

Oppsummering:

- Gausdal har lavere ressursbruk (ca. 12,4 mill. kr) til helse og omsorgstjenester til hjemmeboende (f. 254) enn Kgr. 1
- Gausdal har en lavere andel yngre brukere enn Kgr. 1
- Gausdal har en litt lavere andel timene som gis til yngre brukere sammenliknet med Kgr. 1
- Gausdal gir færre timer praktisk bistand enn Kgr. 1

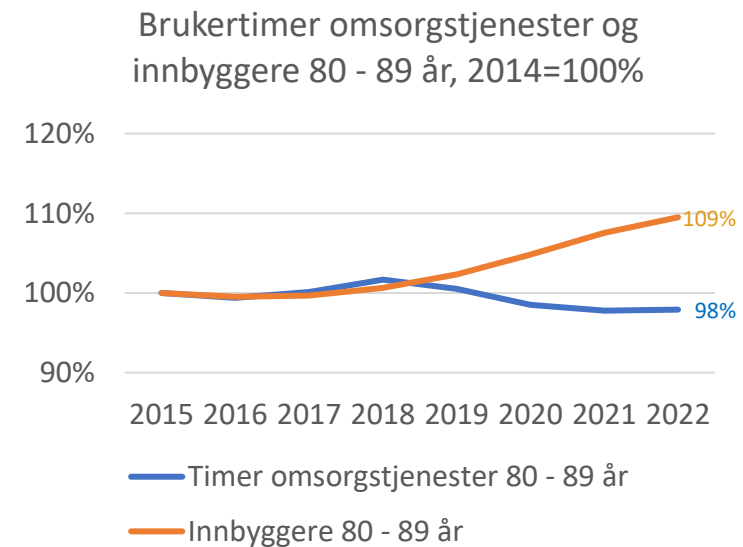
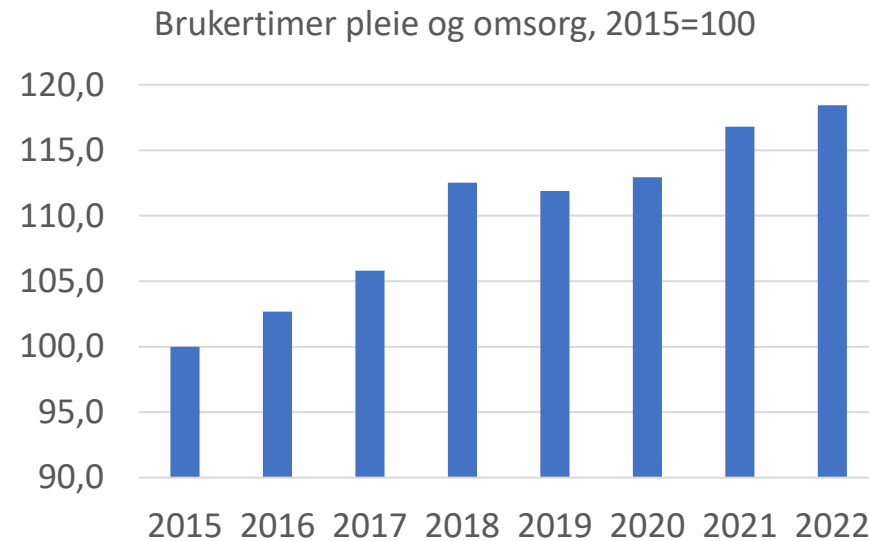

Økte behov for pleie- og omsorgstjenester i de yngre aldersgruppene er samtidig en utfordring for økonomien i kommunene

Kilde: Bjørn Fauchald, Vestre Toten

I perioden 2015 – 2022 har det vært en økning med 18 millioner brukertimer (20 pst) innen pleie og omsorg. I samme periode er folketallet økt med 260 000 innbyggere (5 pst.).

Kilde: Bjørn Fauchald, Vestre Toten

3. Oppsummering

Sammenlignet med KOSTRA-gruppe 1 (39 kommuner) og i tillegg Øyer, Oppdal, Tynset og Hole.

Planområde 1: Administrasjonen

- Gausdal driver administrasjonen billig og effektivt sammenlignet med gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 1.
- Gausdal har redusert administrasjonskostnadene pr innbygger det siste året, mer enn snittet i KOSTRA-gruppa.
- Effektivitetseffekten kan man se ved at færre mennesker utfører de samme oppgavene som før, i tillegg til nye.
- Ved lav prioritering av administrasjonen, er det risiko for at oppgaver ikke løses og at saksbehandlingstiden øker.

Planområde 2: Næring og miljø

- Planområdet omfatter næring, landbruk og miljø. I dette inngår de interkommunale samarbeidene (3:1) Lillehammer-regionen Vekst (næringsutvikling) og Landbrukskontoret i Lillehammer-regionen (landbruksforvaltning).
- Ressursbruken på området er sterkt knyttet til politiske prioriteringer.
- Dette er et planområde der kostnader kan variere mye fra år til år og mellom kommunene som sammenlignes.

Planområde 3: Grunnskole

- Gausdal har generelt høyere utgifter til grunnskole enn sammenligningskommunene. Gausdal bruker omtrent 1600 kroner mer per innbygger enn KOSTRA-gruppe 1.
- Utgiftene til skole har steget de siste årene. Denne trenden kan man også se hos sammenligningskommunene.
- En høy andel av elevene i Gausdal mottar spesialundervisning. Dette er et ressurskrevende undervisningstilbud.
- Å redusere kostnadene innen grunnskole kan være krevende, ettersom kostnadene er bundet til bruken av skolebygg og tilhørende undervisningstilbud og undervisningsopplegg. En større reduksjon i kostnadene vil kreve større endringer i skolestrukturen.

Planområde 4: Barnehage

- Gausdal har høyere utgifter per innbygger enn KOSTRA-gruppa, med omtrent kr. 1000,-.
- Korrigert for oppholdstimer har Gausdal lavere utgifter enn KOSTRA-gruppa.
- Gausdal har høyere andel barnehagelærere i forhold til grunnbemanning.
- Gausdal har flere korrigerte oppholdstimer per årsverk enn KOSTRA-gruppa, og barn per korrigerte årsverk.

Planområde 5: Kultur og fritid og kirke

- Gausdal bruker mindre på kultursektoren enn både KOSTRA-gruppa og sammenligningskommunene.
- Utgiftene til både folkebiblioteket, idretten og kulturskolen er lavere i Gausdal enn hos kommunene vi sammenligner oss med.
- En større andel av kommunens barn benytter seg av kulturskoletilbudet sammenlignet med KOSTRA-gruppa.
- Samtidig er denne andelen lavere enn hva den er for flere av sammenligningskommunene.
- Utgiftene til kirkelige formål er høyere for Gausdal. Dette er knyttet til kommunens mange kirkebygg.

Planområde 6: Teknisk drift og samferdsel

- Dette planområdet omfatter prosjektering, veger, miljø- og trafikksikkerhetstiltak, vann- og avløpsanlegg, renovasjon, septikktømming, brannvern og feiing.
- Gebyrnivået tilsier at selvkostområdene i Gausdal drives effektivt. Gebyrene er lave sammenlignet med snittet i KOSTRA-gruppa, utvalgte kommuner og nabokommuner.
- I årene fremover må det påregnes økning i gebyrene, både pga. reversering av subsidiering (tapping av disposisjonsfondet), økte renter, endret avtale med Lillehammer om rensing av avløp og fornyelse av VA-ledningsnett.
- Gausdal er en geografisk stor kommune med mye veg:
 - Utgiftene for drift av kommunale veier er høyere per innbygger for Gausdal enn for sammenligningskommunene.
 - Samtidig er utgiftene per km veg lavere enn hva den er for disse kommunene.

Planområde 7: Bygg, eiendom og areal

- Gausdal har høyere utgifter til eiendomsforvaltning enn sammenligningskommunene, og ligger omtrent kr. 1200,- over snittet til KOSTRA-gruppa.
- Gausdal har omtrent 10% mer formålsareal enn KOSTRA-gruppa, og nesten 20% høyere utgifter til eiendomsforvaltning.
- Utgiftene til skolelokaler og institusjonslokaler er høyere for Gausdal enn for KOSTRA-gruppa og sammenligningskommunene.
- Utgifter til barnehagelokaler er lavere i Gausdals tilfelle.
- Muligheten for en mest mulig effektiv eiendomsdrift, henger naturligvis sammen med struktur, og med m2 pr bruker/elev. Selv om Gausdal ikke har veldig mange flere m2 pr bruker enn KOSTRA-gruppa i snitt, er spørsmålet likevel om m2 kan utnyttes mer effektivt.

Planområde 8: Interkommunalt samarbeid

- Det vil være naturlig at kommunedirektøren, sammen med sine kolleger i Lillehammer og Øyer, vurderer kostnadsreduksjoner innen Interkommunalt samarbeid.
- Gausdal er vertskommune for interkommunalt landbrukskontor, Frisklivssentralen og for felles barneverntjeneste med Øyer.

Planområde 9: Barn og familie.

- Planområde 9 består av pedagogisk psykologisk tjeneste (PPT), helsestasjons- og skolehelsetjeneste, familieteam, svangerskapsomsorg, barnefysioterapi og barneverntjeneste. Flere tjenester hører inn under planområde 11 Helse, og i KOSTRA-gruppa under KommuneHelse.
- Gausdal bruker mer på barnevern enn KOSTRA-gruppa og flere av sammenligningskommunene.
- Det vil være begrenset hvilke bærekraftstiltak som kan gjennomføres innenfor dette planområdet.

Planområde 10: Sosiale tjenester og sysselsetting.

- Gausdals utgifter til sosiale tjenester ligger like over snittet for KOSTRA-gruppa.
- Det er et stort spenn i utgiftene til sammenligningskommunene, der Gausdal ligger på et utgiftsnivå mellom dem.
- Gausdal er sjettede lavest i landet på driftsutgifter per innbygger for økonomisk sosialhjelp.
- Samtidig har dette økt mye de siste årene, både i Gausdal og hos sammenligningskommunene. Dette kan knyttes til dyrtida og en strammere privatøkonomi.

Planområde 11: Helse

- Under dette planområdet ligger flere ulike tjenester som skolehelse- og helsestasjonstjeneste, svangerskapsomsorg, familieteam, folkehelserådgiver, legetjeneste, fysio-/ergoterapitjeneste, psykisk helsetjeneste, arbeid med skjenkebevillinger og miljøretta helsevern.
- Gausdal bruker mye på kommunehelse sammenlignet med KOSTRA-gruppa
- Utgiftsnivået til Gausdal er likt med flere av sammenligningskommunene.
- Gausdal har høyere legedekning og dekningsgrad ved helsestasjonen enn gjennomsnittet for KOSTRA-gruppa.
- Gausdal har lavere legedekning enn flere av sammenligningskommunene, men høyere dekningsgrad ved helsestasjonen.
- Samtidig har Gausdal større driftsutgifter innen disse tjenestene.

Planområde 12: Omsorg

- Utgiftene til pleie- og omsorg utgjør en stor del av helse- og omsorgsutgiftene, og de ligger rundt kr. 2600,- høyere pr. innbygger sammenlignet med KOSTRA-gruppa.
- De siste årene har utgiftene til pleie og omsorg økt mye for Gausdal. Denne utviklingen har også vært sterkere hos Gausdal enn hos KOSTRA-gruppa og sammenligningskommunene.
- Gausdal har høye utgifter innen institusjonsdrift (kun pleie, ikke bygg), og ligger over snittet i KOSTRA-gruppa med rundt kr. 1300,- mer i utgifter per innbygger.
- Gausdals utgifter til institusjonslokaler ligger høyere enn de fleste sammenligningskommunene, og kr. 1500,- over snittet i KOSTRA-gruppa.

Planområde 12: Omsorg tilleggsutredning

- Utgiftene til hjemmetjenester har økt de siste årene. Gausdals utgifter ligger noe under gjennomsnittet for KOSTRA-gruppa, men høyere enn for flere av sammenligningskommunene.
- Gausdal har en lavere andel yngre brukere enn KOSTRA-gruppe 1.
- Gjennomsnittlig antall tildelte timer i uken av praktisk bistand og hjemmesykepleie er høyere for Gausdal enn for KOSTRA-gruppa.
- Gausdal har høyere andel timer som går til yngre mottakere enn gjennomsnittet for KOSTRA-gruppa.
- I perioden 2015-2023 har antall timer til omsorgstjenesten steget litt, mens andelen timer til mottaker mellom 0-49 år har økt mye.

Større linjer

- Gausdal er i en økonomiske situasjon som er lik den for mange andre kommuner, med økende utgifter og færre midler til å håndtere dem.
- Befolkningssammensetningen er også i endring, der man blir stadig flere eldre og færre yngre.
- Det er tre pågående prosesser i kommunen som forsøker å komme disse utfordringene i møte:
 - Økonomisk bærekraft, der vi undersøker hvilke innsparende tiltak som kan gjennomføres hos de ulike planområdene i kommunen.
 - Barnehage- og skolestruktur, der vi utreder hvordan barnehagene og grunnskolen kan rigges for fremtidige elevtall, og for å få ned kostnadsnivået.
 - Vegvalg for helse- og omsorgstjenestene, der tjenestene og brukerne skal være bedre utrustet til å håndtere de demografiske endringene.
- Alle disse prosessene må sees i sammenheng når vi framover skal jobbe for balanse i kommunens økonomi.

«We are called to be the architects of the future, not it's victims» - Buckminster Fuller

Sammen får vi det til!